

711815

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15 } చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ మార్చి నెల 13-వ తేది మంగళవారము } No. 289
సంపుటము ౧౫ } క్రైస్తవ పాపమునందొక్క ఫాల్గుణమాస బహుళ నక్షత్రము. } సంచిక ౨౮౯

ఆమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పతారితే శేలకుశేలు!
జ్యోతిర్మతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును, వాయు పోట్ల
జ్వరము, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును,
పోట్ల బోగొట్టును, బెణుకుల భేదియను,
వాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును,
మరదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

ఆమృతాంజనము అన్నివిధములకు
నొప్పులకు నుజీవివంటిది.
పంచభావ చీటీ చూచి కొనిన
జానము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-4 0-10-0
డబ్బా 1-4 రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింటి ముఖ్యముగా నుండవలసింది.

ఆమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబు కట్టిపిడి, మృదాను
తెర

249, ఫ్రేరిరోడ్డు, భోపాల్, బొంబాయి.

ది జనరల్ అసూరెన్సు సొసైటీ లిమిటెడ్. (అజ్మిరు)

THE GENERAL ASSURANCE SOCIETY LTD. AJMER.

ఇండియన్ భీమా కంపెనీలో కెల్ల యింతవరకు యెక్కువ బోనస్ యివ్వగలిగిన దిదియే.

1928 సంవత్సరములో	పాలసీల మొత్తం	1,30,00,000	క్రిందటి సంవత్సరముకంటె
వెయ్యింటికి రు 22-8-0	సంవత్సర ఆదాయము	7,00,000	రెండింతలుగా అభివృద్ధి గాబడెను.
	1927 సం॥లో వ్యాపారము	28,00,000	

మీరు భీమాచేయుట కనుకూలమైనదియు, శుభ్రత పూన మాత్రమించిన దిదియే.

ఇండియా, బర్మా సిలోనునం దంతటను ఏ శెస్సీలు (బాంచీలు) స్థాపించితిమి.

V. Rama Rao, B. Com, Chief Agent for Ganjam & Vizag Dts, Tuni or
M. Madhava Rao, B. A., Chief Agent, Bellary or
J. S Reddy, Chief Agent for Cuddapah and Anantapur Dts. Tadpathri.

గొప్పసత్వత్రత రిజిస్టరు కాబడినది మంచితరుణము
అసాంసాద్రతము గోపదబాపుటకు సభ్యతనహించుటకు

ఘనతనహించిన శ్రీ గౌతమీ

గోరక్షణ సంఘవిజ్ఞప్తి గమనింపుడు

మహాయోధా! లోకకళ్యాణార్థము రాజమండ్రి
లో స్థాపించియున్న శ్రీ గౌతమీ గోరక్షణ కరణాలయము
నందు సంఘసహాయమున దిక్కులేని బీదగోవుల భాదలను ఆ
సంఘాధికముగా రక్షించి పోషించుటకును సాధ్యమైనంత త్వ
రలో గోవధబాపుటకును పురుషులైన 2 లక్షల మందిపురుషుల
గోవుతోలులు బిల్లింగులు క్రయముచేసి దీనియందు ఈ ధర్మ
పరమ ప్రతిష్ఠించి రిజిస్టరు చేయించివారము. ఈ ఉద్యమము
యొక్క సంపూర్ణకార్యసాధనలకు మేము సభ్యులు లక్ష
లాక్షద్రవ్యము ఆవశ్యకమైయున్నది. ఇప్పటికి ఈసంఘమున
హిందూమహమ్మదీయాది సోదరసోదరలు తమ కీర్త్యనుసార
ము సత్సత్తాదానమొసగి 10 వేల మంది మహారాజ పోషకులు
మొదలు సహాయులవరకు సభ్యతనహించి యున్నారు. ఈ
సంఘమున సభ్యత నహించెడి పుత్రాత్ములు కనీసము నాలు 1కి
1 రూపాయకు తక్కువలేని చందాదాయచేసి సభ్యతనహించ
పూర్తింపుచున్నారు. చందా పంపించెడి దాతలకు తమసం
పూర్ణమైన యద్రుక్తుతో రాజమండ్రికి శ్రీ గౌతమీ గోరక్షణ
సంఘమువేర పోస్టువారా ఇక న్యూరుగాను మునియార్డుగా
ను సామూహపంపిన వెంటనే రసీదు అందచేయబడును. కోరిన
వారికి రూపొందుకొక్క కార్యక్రమము పంపబడును—ఇట్లు శ్రీ
గౌతమీ గోరక్షణసంఘ ప్రధాన కార్యదర్శి, దేవరపల్లి వెంకట
వరహింహు ప్ర, రాజమండ్రి. 4408

మహాఘనత వహించిన నిజాం

సర్కారువారి ఇనుపదారి

(పట్టములప్రకారం ఇంగ్లాండులో స్థాపించబడినది)

భద్రాచలం

శ్రీరామనవమి ఉత్సవము

శ్రీరామనవమి ఉత్సవమునకు పోదలచిన
యాత్రికులు భద్రాచలమునకు ౨౦ మైళ్ళమాత్రం
దూరములో ఉన్న, వైజాంరైల్వే కొత్తగూడెం
స్టేషనుకు టికెట్లు తీసుకోవలయును.

ఉత్సవకాలములో బెజవాడ కొత్తగూడెంల
మధ్య స్పెషల్ బండ్లు అవసరమును బట్టి తరుచుగా
నడువబడును.

చాలినంత మంచి నీటిసదుపాయమున్ను, ఆ
హార పదార్థములున్ను కొత్తగూడెంవద్ద యేర్పా
టుచేయబడినవి. 4543

Secunderabad,
20th January 1928.

G. PEDDIE,
Traffic Manager

"Wanted a qualified Hindy Midwife on
Rs. 30/- per mensem for Addanki Hospital.
Applications will be received till 16th instant.
Taluk Board Office, V. SRIRAMULU NAIDU,
Ongole,
Dated, 10-3-1928. President

అభ్యుదయము. 1-4
మా 4 లు.
అతియూత్తమున, వేళ, వస్త్ర, క్షయము, మాత్ర
మందు చక్కెరపడుబును, శరీరము తెలుపు బారాయించు
టను నివర్తిచేయుటలో బావరాజము. 4424-2
చరకాశ్రమము-కిరువూరు (కృష్ణా)

పుట్టుచెముడు కర్ణారోగ తైలం రు 3
నెగలకు (గెనోరియా) మందు రు 4
నివరములకు 1 ఆచార్జి పంపబడెను.

డాక్టరు యాయవరం అగస్త్యేశ్వరరావు,
4446-1 బాపట్ల (గుంటూరు.)

ప్రకటన

(2046)

కోగులు ప్రియముగ వచ్చిగాని బాలుబావారాని
కోగలక్షణములను తెలుపుడు చేసికొని కోగప్రభావము
పుచ్చుకొనవలసిన మందు, పథ్యము, వైద్యులు నివరముగ
పుచితముగ వ్రాసి, పంపబడును. (నెం 2)
డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ.

ఘనసారచందిని

6

తెగకోగములకును, శ్రీల కుసుమచార్యములకును శ్రేష్ఠ
మయినది. ఎరువు, తెలుపు, పసుపు, మొదలగు అంబు కోగకోగ
ములను, శ్రీలకుసంధియెను పురుషులకోగములను నిర్మాము
గావించును. నీసా రు 1-4-0

దీనికి ఆనుపానముకై చక్కని ఆ త్రుకు సుపయోగించుట
ముఖ్యము. చందిని ఆ త్రుకు నీసా 1-4-0 రు 1-4-0 రు 1-4-0
ప్రత్యేకము.
పి. కి. పి. అందుకో, అయ్యుర్యదసనూజం-పెరదేవి, (గల్లూరుపేట).

సారంగధరప్రదర్శనము

తెజవాడ, మార్చి 10:—ఈ నెల 9 వ తేదీన యునైటెడ్ ఎమెయర్సు సభవారు సైబాటికమును యీపురమున ప్రదర్శించిరి. నాటక ప్రదర్శన దివ్యమైన త్రివిధముల ప్రేక్షకులు మిక్కిలముగా సభ నలంకరించిరి.

రాజరాజనరేంద్రవారము ధరించిన శ్రీయంత బళ్ళారి వాస్తవ్యులు తాదేవరీ రాఘవాచార్యులవారు దమయ పూర్వ నాటకకావాండితీపటిమచే సభ్యుల నానందవారి నోల లాడవేసిరి. వీరి భావప్రకటనము నాటకభావరక్తి ముద్దినరకే యాంగ్రులు బలబాచియున్నారు. ఈ మహానటునియొక్క పాత్రదోషము, జోచిత్వము, రంగ ప్రవేశవిమర్శియములు, రససంభవము, ప్రవృత్తినిధి భావజాలములు, నాటక ప్రభురంగ మునుండి సునిహితముగా ప్రేక్షకుల హృదయమును ఆకట్టుకొనినట్లు మేము న రంగభూమి నుండి ప్రత్యక్షమై తొలగింపబడెనని సంగీతమే ప్రధానమైన మలంకరించిన నికర దృశ్యమంతయును చూడగా! ఆత్మకు ఆ ప్రవృత్తి భావప్రకటన మెట్లుగాననవచ్చును, అందుచే మేము నాటకాలేఖనముగూడ సోపించిరి. అంధ్రదేశమున గద్యనాటకములకు, గద్యనాటకము లందున్న మహాత్మ్యము, మాంగ్రుల కింకను బోధపడలేదు. గద్యనాటకములే ప్రవృత్తినిధిభావసాధమునకు సోపానపంక్తులు. నటకుడు భావసాధమునండి తనకుగాననగుచున్న చాల లకు దన రసప్రాసిత భావములను ప్రకటించవలయును. ఈ మహానటులలో, ఈ వాతావరణములో, ఈమలజటిలో నొక్కమాటగా వర్తములలోనిండిన నాటకములు వదలి గద్య నాటకముల ప్రదర్శించిన ప్రేక్షకహృదయరంజకము కావాలదు. భావప్రకటనమే ముఖ్యమని ప్రేక్షకులకే తెలియవలెను. ఈవిషయము విలోకించియే అచార్యులవారు తమపాత్రమున నున్న పద్యముల దీక్షిత చియొక్కపద్యముచేతనే తమపాత్రమున సకలజనహృదయరంజకముగా నటించుటలో వారి నూతన నాటకోత్సాహవిలసమును యావదాంగ్రులు భ్రామించవలసినదే. నూతన నాటకరంగ నిర్మాణమునకు విజయవాడయందలి సారంగధరప్రదర్శనమే యాదర్శము. ప్రథమమున చిత్రాంగియందుండు ప్రేమ, మోహము, తగుపరిసారంగధరుని మాతృద్రోహ ప్రయత్నమును చిత్రాంగిచెప్పినపుడు దనకుమాథునియందలి విచారకోభములు, కిమ్మటనాడునానమున సారంగధరుని వధ్యసానమునకుగొనిపోవుటని న్యాయతీర్మానము జదివినపుడు ఈ ఖము, చిత్రాంగి యంతఃపురమున యాపెనిద్రావస్థలోని సారంగధరునిపై మోహనాకర్షములు వివరాల చిత్రవిధములు, మనశ్శాంతిల్యము, కోభము, కోకము, ప్రతిభావమును రాఘవాచారిగ రసస్వసాహస్యముగా జూపిరి.

చిత్రాంగిమాత్రం ధరించిన శ్రీయంత స్థానం నరసింహరావు గారి విషయము, జగమెరిగిన ప్రాచ్యులునకు జగ్గమేలా ఆని ఆంధ్రరాష్ట్రమున ఒక్క ఆంధ్రరాష్ట్రమున నేమి నిభులభారత ఖండనాను తెరింగియే యందును. ఐన నీనాటి నాటకప్రదర్శనము గురించి యిందుక ప్రాయముంటిని.

చిత్రాంగి నిజముగా చిత్రాంగి కాదుగదా! ఆమె ప్రేమ ప్రపూరితశృంగారము-నిసర్గ నిర్మల మనోహర శృంగారము ప్రసయికజీవన సముదిత శృంగారము మిక్కిలి కొనియాడదగినది. సారంగధరునియందలి మోహమును వెలిబుప్పుటలో క్రమక్రమముగా లాంఛనము బలవంతములు చిత్రవలసందర్శనము ప్రేమద్యోధనము నిరాకారప్రపూరితముఖము నిరాకృత సమయ సహజ కోభము ప్రతికారదృఢశ్రేయము- ఇవియన్నియు వెల్లువలై సభ్యుల సంకోచసాగమునకు కొలబడినవి. తదుపరి సారంగధరుని వధ్యసానమునకు గొనిపోయెనని తెలిసినప్పుడు, తాతకోభము పరిశీలనము అచార్యులచేతనమైనది విచారము. ఆంధ్రలో సారంగధరసర్వగాము-మిమ్మటగద-రాజనరేంద్రునికి యావద్వృత్తాంతము తెలిసినదని మేల్కొనించినంతనేగను ర్వాణ-కలవరము-చెలికత్తె తనప్రేమలెఖ కళేంద్రున కిమ్మనదృశ్య-చనకంఠహర మిమ్మ-నమస్కారము ఆని సంజ్ఞ చేయుటలో నెంతయర్థమున్నది. ఎంతో నాటక కాదు రక్తిగా నున్నదో చదువడలే యూహించుటగాక. అంతయు న నాపే యాత్మహత్యాసంకలమున భారత రమణీకులులకు జెప్పిన ప్రభోధము వీణాతంత్రులపై ప్రాసమన్న ట్లింకను విననగుచున్నది.

సరస్వతిరావుగారిసలవము, శ్లాఘాశ్రము. సారంగధరపాత్రధారి యింకను పంగిత ప్రాధాన్యభూర్ధవన నే యొన్నట్లు విశదించిరి. రత్నాంగిముఖము రససంతముగా తనలములకు విచారములము జగ ప్రభుగా జగినది. నాటకాలేఖన ర స సోపానాగిగా రొక చిన్నియువ స్వాసము గావించిరి. నాటకశ యైకాకాముష్మికసాధనమని వ్యాఖ్యిరి. నాటకరంగములు బలమైన మార్పులతో సంస్కరింపవలయుననిరి. వారు

మద్రాసుమంత్రుల రాజీనామా

శ్రీయంత ఎ. కాశ్యపరావు (ఎం. ఎల్. సి.) గారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు:—

అత్యంత ప్రాముఖ్యము వహించియున్న జాతీయసమస్యవందగ్గుమున నతి సందిగ్ధ సమయములో తమ మంత్రులవలన రాజీనామానిచ్చి దేశసేవమును నిలువదెట్టిన యిద్దగు మంత్రులయొక్క త్యాగమును, అత్యంతమును నేను కొని యాదుచున్నాను. ప్రధానమంత్రిగారు కాననసభాదేశమునకు విరమముగా నడచుచు తమవదలి నింకను విడువకుండుట, వాద్యులగు మంత్రులవదలి ప్రత్యక్షవిరమముగా నున్నది. తమపై విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము కాననసభలో ప్రవేశపెట్టబడకపోవుటలన కాననసభ తన మొదటిసారి హైదరాబాదును తల కిందుల గానించినది వీర చాలుచున్నాను. తమ స్వంతయుం డిశంజెండునెవనవచ్చుపాత్రలో విభేదములగల్గించుచు, నెవను కవిషును జరిపియున్నామను మాయకొనియున్న యితర పార్టీలను విడిచి, రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలనము చేయవలసినందున తమతోగల సమయ, యితరపార్టీసభ్యులను ప్రోత్సహించుచు, వీర తమ పదవిని గుర్తిసియోగపరచుచున్నార. చాల ముఖ్య రాయగురారి యాయదీనిని సర్వమును యిక నెక్కువకాలము నరకు సహించక, బడ్జెటు సమస్యమున వారిని పదభిష్టుల గానించెదమనగాక యని అన్ని పార్టీలసభ్యులకును నేను విన్నవించుచున్నాను.

సర్వపక్ష సమావేశము

సిక్కుల ప్రాతినిధ్య ప్రశ్న అమృతసనా మార్చి 10:—సిక్కులకేంద్రపతియొక్క ప్రధాన కార్యదర్శియగు సర్దార్ ముఖసింగుగారిట్లు ప్రాయముచున్నారు:—కాననసభలయందు సిక్కుప్రతినిధుల ప్రత్యేకించి ఎన్నుకొనబడవలయునని సిక్కులకురుచున్నట్లుగానున్న ఈ విషయమై సర్వపక్ష సమావేశమును సిక్కులు పట్టు దిలపించుచున్నారనియు నిజమే ప్రకటించబడినవార్తలు సర్వసూక్తవు.

సిక్కులు ప్రతినిధులగూడ అన్నిసంఘములవారిచే పమష్టిగా ఎన్నుకొనబడవలయుననియే సిక్కులు కోరుచున్నారు. ఎన్నికలు జాయింటుగానే జరుపవలయును. కాని కొంత నిర్దిష్టసంఖ్యకు లగు సిక్కుప్రతినిధులు కాననసభలయందుండుటకై నిబాధనయండవలయునని సిక్కులు కోరుచున్నారు. (ఆ. పే.)

పాశ్చాత్యదేశములకు వెడలి యింక పెట్టిభావముల నాంగ్రులకు జాపుదుకో అంతటిభాగ్య మాంగ్రుల కెన్నడో!!

నాటకము విలోకించుచు నీ క్రింది పద్యముల వ్రాసిరి.

- కా॥ ఆ సీతావతి కావదర్ గెడపి య వ్యాజునిరాగంబుతో | దాసోహమ్మని రాముడ్ర గొని యుద్యమృహదర్శంబుతో | నే నెప్పుడు సాధ్యమే మర నెన్ యిష్టమయ్యె గూర్చున్ | ఆనుకొనడె యా మహానటునిత్య శ్రేయముల్ గూర్చెడిన్ ||
- కా॥ పాండుమండె నామన మపూర్వత బాత్రల గాంచ నిపునా | రంగధరుండు; మేటి యన రాజనరేంద్రుడు; ప్రేమ మూర్తి చి | త్రాంగియొడ దృఢపత్నియను నప్పటివృత్తుల యై రిజిమి యే | యంగము గాంచినన్ ముదజలాభిలాషలము నోలలాడిడున్ ||
- కా॥ గానసూర్యధంజు మన కర్మములన్ గద తృప్తి జేయు నెం | దేని మహత్ప్రార్థనము నేత్రము మాత్రమే కుప్పిలే నెడున్ | గాని, తమింద్రియంబు లొక కాలమునందె ముదంబుంజెం | డనా! ఆనందరతత్వముల సద్విర కాధురచార్యభావముతో || నీ! మంజులసంగీతధున్యుమున్ గోల

- శ్రీకారదాంబయే తీర్చవలెను | సరసనాట్యలీలాసచారురీ పీఠీంప | రంభాదియంగవత్ ప్రాన్యదేవరు | నాట్యానుసరనతో నైపుణి సారయ | భరతదేశముకు సంధ్రమును జెందు | రమ్యచిత్రాంచిత రంగప్రవేశముతో | ప్రకృతివిశేషంబు మరువజేయు | నదిర చిత్రాంగి నాయకాహావిభావ | నైపుణ్య గన్న స్థానావృత్త పల్లవించు | నిన్ని యన శీల సన్నిబు మిన్న కాడె | రహిని శ్రీస్థాన నరసింహ రాయమూర్తి ||

- కా॥ వీరల వేదధారణము - వీరలభావ విలాసచాతురీక | వీరలహాసనందరము - వీరలగానమరీచివీచిక | వీరలపాత్రదోషము - వీరలనాటకభావరక్తియుక | కోరినయేరితన నొసగుడునె కన్యతసంబు జేసిన్ || కవితన్న తొండ వేంకటముబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి, తెజవాడ.

అఖిలపక్ష నాయకులసభ

నిన్న 11 వ తేదీని జరిగిన సమావేశము
సన్న ఢిల్లీనగరమున దాక్షరు అన్నాగిరి గృహము నందు సమావేశము జరిగినది. ఉపసంఘమువారు పంపిన నివేదికనుగూర్చి చాలసేపు చర్చ జరిగినది. మిమ్ముల నిడిగునతిర్మానము లామోదింపబడెను.

(1) నాయకసభిహద్దు పరగణా, తెలూచిస్తాను, డిల్లీ అట్లీరు, మోర్వారా, కూర్మ, పెద్దూలుజిల్లాలు నను వీరిలో వేసి నేనగాని యిపు డున్న రాష్ట్రములలోనుండి వీడియబడిన వానినైనగాని ప్రత్యేక రాష్ట్రములుగా చేయదలచినపుడు ప్రభుత్వపదతి కార్యనిర్వాహకనర్తము న్యాయస్థానకాళాగ్రహాల నము మున్నగునవి యిపు డున్న రాష్ట్రములలో నేర్పడిరి (క్రొత్త రాష్ట్రములలోనుండ నేర్పరచబడవలెను. (ఏకగ్రీవముగా నామోదింపబడెను.)

(2) సింధు రాష్ట్రమును విడదీయు విషయమున నవటి ఆరికపరిశీలనగూర్చి ముందుగా విచారణచేసినచో దీనిని పరిష్కరించుట కడుములభవమని తోచినందున అటుల సింధు దేశమును ప్రత్యేక రాష్ట్రముగా చేయుటకు దీని ఆరికపరిశీలన ఆచుకలదా అనువిషయమునుగూర్చి విచారణచేసి తర్వాత నీవేదికను పంపుటకు ఉపసంఘము నిశ్చయింపబడినది. ఆరికపరిశీలనముగా లేనియెడల ఆలోచన తొలగించుటకు సాధనము లనుగూడ ఉపసంఘమువారు నూనింపవలెను. ఈ నివేదిక చేరి నమిమ్ముల సింధు విభజనమునుగూర్చి సభవారు మరల సాకల్యముగా చర్చింపవలెను. ఇందులకు 1. హాజీబుల్లాహారును, 2. ఖానుబాదగ మనవాజాభట్టా ఎం. ఎల్. సి. లాల్లానా కే నిచో లేక పేరు అట్లులు మజీదు 3. ప్రాసెసరు చిల్లానీ 4. జయరాండాన్ దౌలతరాం 5. జమ్ము మెహతా (కరాచీ మునిసిపలు సంఘాధ్యక్షుడు) 6. భామూ యాశ్వరదాను సంఘ సభాధ్యక్షుడు డు సర్ పురు షా త్రే మదానుగా ద్దపసంఘముగా నేర్పడవలెను. సర్ పురుషోత్తం గారీసంఘమున కధ్యక్షులుగా నుండవలెను. ఈ తీర్మానము నకు హిందూ మహాసభా ప్రతినిధి పండిత దేవరత్న శర్మగారొక్కరు మాత్రమే ప్రతిహతులుగా నుండిరి.

3. ఒక రాష్ట్రమున జనసంఖ్యలో ఏమతమువారిసంఖ్య యెనను విక్లిలి హమ్మగా నున్నచో స్థానములను ప్రత్యేకింపవలెనను విషయమును హిందూ సభ వారు ను సిక్కు సంఘము వారు ను గూడ ఆమోదింప లేదుగాని మహమ్మదీయసంఘమువారు మాత్రము దీనిని చాల పట్టుటతో కోరుచున్నారు. అల్పసంఖ్యకులను అధిక సంఖ్యాకులనుగూడ ప్రత్యేక స్థానములను కోరవచ్చునని కాంగ్రెసు పార్టీ ఏ-2 తీర్మానమునకు వ్యాఖ్యానము చేయుట కవకాశము కలదు. జనసంఖ్యనుబట్టి స్థానముల నొసంగదలచనను నిధాంతము ననుసరించి సింగిలు బ్రాహ్మణులు మోటుపద్యదినో మిరియొక పద్ధతి నో యేర్పరచి దీనిని ని పరిష్కరింప వచ్చునుగాన దీనిని నిగూర్చి విచారణ చేసి సాధ్యమైనంతశ్రేయలో నివేదికను పంపుటకొక ఉపసంఘ మేర్పరచబడెను. ఈలోగా వివిధమతముల ప్రతినిధులు తమతమ సభలలో దీనినిగూర్చి చర్చించి వారి పుత్రపులును బడయగోరెదరు. మహాసభిసభలు దీనిని పరిష్కరించుటకు ప్రయత్నింప బడును. శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, వ.బొమ్మలం శెట్టి సర్దారు మంగళవేగు, రఫీ ఆహమదు కిబ్బాయి, మాలానా మ హమ్మదాలీగార్లు ఉపసంఘముగా నేర్పడవలెను. శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారి సంఘమునకు ఆధ్యక్షులుగా నుండవలెను. (ఈతీర్మానమునకు మహమ్మదీయ సంఘ ప్రతినిధులు ప్రతిహతులుగా నుండిరి.)

4. సమిష్టి నియోజకవర్గములు-వృష్టి నియోజకవర్గములు, భారతకావ్య సభలో సభ్యులు విధిపించు (ప్రవృద్ధులు), అల్పసంఖ్యకుల హక్కులను కాపాడుట ముఖ్యమయముల నుగూర్చి ఉపసంఘముల నివేదిక లింకను రాలేదు గాన అది ప్రస్తుతము నిలిపివేయబడెను.

5. 22-2-28 వ తేదీని నిశ్చయింపబడిన ఉపసంఘము వారుపంపిన నివేదికనుగూర్చిచర్చించడ మొనడి.అన్ని రాజకీయ, కార్మిక నాణిజ్యమత సంఘములకును యా నివేదికను పంపిరి వారి అభిప్రాయములను మేనెల 1 వ తేదీలోగా తెలుపవలెననికోరవలెను. 19-5-28 వ తేదీని బొంగొయలో జరుగనున్న నాయకుల సభలో వానిని సమర్పింపవలెను. తమ ప్రతినిధుల కధికారమొసంగి. ఆ సభకు ముఖ్యముగా పంపునట్లు వివిధ సంఘములను కోరవలెను." (శ్రీ.పేను.)

స్థాపించిననాను ఒకటిన్నంబు పెద్దశబ్దముతో అనగా గాబిలోకురియువాన పడుటవలన లండనులో దిగవలసినవచ్చెను.

చీనాజాతీయచారులు త్వరలో పికింగును బట్టుకొనెద రనుచున్నారు.

1334 35 ఫస్ట్ లి మొగలిచర్

మహావాయుతివారి రిపోర్టు

(శనివారము తరువాత)

(3) (2) శేషం:—యెవరు యెన్ని ఆక్రమములు చేసి నను మన గ్రామములకు యావస్థుండిమి స్వామియార్జునునే యింతకుమారు కన్ను గలి జాగ్రత్తగా వుండవలయునని పంచాయతీవారి కోరిక:—

(4) (2) రొక్క ఆప్పుడు వడ్డీలు, మెహమానుల న్నూ, (3) ధాన్యపు ఆప్పును నామన్న (3) ఇతర సామాన్యవస్తువులకు ధరలున్నా తగ్గించునని పంచాయతీవారి కోరిక:—

(5) గ్రామములయందు మిద పప్పు వడ్డీకి (అనగా రు 100-కి రు 10-00 లు, 0-12-00 వరకు ఆప్పు తెచ్చి అదే వడ్డీతో సర్కారుకి తీసుకు పంపించుటలో కావలసిన రైతులకు యిట్లుండేలాండా యిచ్చి ఆప్పును వడ్డీగా, మెహమానులు వడ్డీగాలు తీసుకుంటేనే పంచాయతీవారి యుద్దేశము యింతకు నెరవేరుతుంది. యిందువలన యే యావస్థుండి రైతులున్నా పట్టుచుకోవలసి కావలసికొరె పంచాయతీవారులకు తగు మైనసహాయ మొనర్చుటకు సిద్ధ పడినయెడల రైతుగ్రామములకు యాయవస్థను సెకవేర్చవలెననియే కోరిక:—

(6) పంచాయతీ తరపున రు 1000 లను ఆప్పుగా తెచ్చి ధాన్యం దాదాపుగా 10 పుట్లకు కొని తూము 1కి 8 మానికెల వున్న నామను 5 మానికెలకు తగ్గించి కావలసిన యావస్థుండి గ్రామములకున్నా యిట్లుండేలాండా యిచ్చి నామన్న యావస్థుండి తగ్గించినందున రైతులకు మొత్తముమీద ఘనము 1 పుట్టి ధాన్యం లాభించుచున్నది. యింతే కాకుండా తమ స్వంతమునకు చెరచుకొని యితర గ్రామములకుపోయి ఆప్పునుకుదుర్చుకొనట కున్నా ధాన్యం తోలుకొనివచ్చుటకున్నా కలిగే పనివచ్చును తప్పించడమైనది.

(7) గ్రామములో సామాన్యలాభముతో తప్పిపడ కుండా వ్యాపారము చేయువాడు ఆతిలాభము కొరకు ఆప్పు వగైరా సామాన్యవస్తువులకు ధరలుజాస్తిగా పెంచించినందున పంచాయతీవారు ఆప్పువగైరా సామానులను తప్పించి లాభము లేకుండా యిచ్చునట్లు యేర్పాటుచేసినందున ఇతర సామాన్యకారు కూడా ధరలుతగ్గించి సామాన్యలాభమునే ఆమోదించుచున్నది. యీయేర్పాటులను గ్రామములకు మొత్తముమీద ఘనము రు 150 లు విగిలివుండును:—

(8) చేతిపనులు వగైరాలు:—యీ గ్రామములో వడ్రంగం కమ్మరం వగైరా అన్ని పనులు ఆయాకులములవారు చేయుచున్నారు. కూలిపనులు, నాలు, కోతవగైరాలు యీ గ్రామములోనే కాకుండా యితర యిట్లుతక్కు (ప్రాకృతిగ్రామములకు పోయి కూలీలు పనులు చేసుకొనుచున్నారు. మొత్తము మీద 100 కి 10 వంతులు విడితగిడుటన్నా 50 వంతులు వ త్తిని విడికించుకొనిన్ని విగత 40 వంతులు నాలు తప్పించుకొని నేయించుకొనిన్ని గుడ్డలను కట్టుకొనుచున్నారు. మన గ్రామములో మొత్తము రూపములు 148 దిన్ని మగములు 14 న్నూ వున్నది. గతసంవత్సరములో ప్రతి మనగ్రామములో జాస్తిగా ఫలింపలేదు. ఫలించినసంవత్సరములో మనవారికి కాబట్టిన మట్టుకు పూటలోవుండుకొని జాస్తి అయిన దానిని మాత్రమే ఆమ్మకొనుటకుంచిది. యిందువలనమై అందరను ప్రయత్నముచేసి బీదవారికి నూలువిడికెడు పనిని పెట్టి వారివారి ఆదాయమును వృద్ధిపరచుకొనుచున్నాము:—

(9) గ్రామ ఆరోగ్యము:—వ్యాధులను వచ్చినతర్వాత మాన్యుకొనుటకంటే, రాకుండ చేసికొనుటమంచిమేలు. గణక యీవిషయమై మురికిగుంటలు పూడ్చుటకున్నా యితర కళ్ళు ములు లేకుండావుంచుటకున్నా సాధ్యమైనంతవరకు యేర్పాటు చేయబడుచున్నవిగాని, రైతులు యీవిషయమై చేయదగినంత ప్రయత్నములు చేయుటలేదని చెప్పుటకు విచారముగా వున్నది:—యీవలన ఆరోగ్యవిషయమై చాలాత్రవహించి అందరన్నా మురికినీరు వగైరా సంబంధముగా వచ్చుచు అంటు వ్యాధులు మొదలైనవి రాకుండాచేయవలసినదిగా కోరు చున్నాము.

(10) దారులు, దొంగలు బాగుచేయుట:—(1) గ్రామ పడమటి దారిలో గ్రామమునకు అందరికిన్ని యిట్లుండిగా క్రవించబడిన శ్రీ పత్తనారాయణస్వామి వారిపేరిటి పాడు బావిని పూడ్చించడమయినది.

(2) బొడ్డువాడి దొంగన పశువులుగాని, బండ్లుగాని పోవడమునకు, నాగ జేముడు మూగుకొనిపోయినందునను, రాళ్లు అడ్డుగావున్నందునను వీలులేకపోయినది. యీ లోపములను తొలగించి సవరదారిన బండ్లుధారాళముగా పోవునట్లుచేయడ మైనది.

7. (3) గ్రామములోనుంచి పశువులు మేతమేయు కం చెలలోకి పోవడమునకు గారలు సరిగా లేనందున రైతులచేల పందులలో పోవలసివుండెను. అట్లు పోవడమునకు చేలకు నష్ట ము సంభవించునని రైతులు వత్సరమునకు వుండేవాడుక.

గత ఫస్ట్ లో యేర్పాటుచేయు యిట్లుండిలేకండ పశువులు పో ను 4 మార్గములను యేర్పరచడమైనది. పూర్వకాలములో మన పెద్దలు మన గ్రామములకులను కంకరచేసిన రస్తాల మొత్తముగా ఉంచినారు. ఇందుకు నిదర్శనముగా కమ్మవారిపేరిటి పాడుగునను కాపువారిపేరిటి పాడుగునను అక్కడక్కడ పెరకప్రదేశముల మీద కంకర ఘట్టంచేసినవోట్లున్నా మంచిసీళ్ళకు పొయ్యే దొంగయున్నా, మాలపత్తకు పొయ్యేదొంగయున్నా చూడవచ్చును. మన పూర్వీకులు అంత మంచిదేశలో ఉంచిన దారులున్నా, దొంగలున్నా, మన హయానులో వర్షముకురిసిన లో జాన నడువను వీలులేకుండా వుండు సీటిలోకి వచ్చివున్నది. యిందువలనమై యావస్థుండి గ్రామములన్నా యీవింది బాగుగా పంటలపండిన సంవత్సరమునైనను వారివారి కత్తర్ల డసారం సహాయముచేసి తిరిగి యావత్తు రహదారులను మంచి సీటికి తీసుకొని రావలసినదిగా పంచాయతీవారి కోరిక.

8 నిమ్మజాన్యునరణము:—(1) పంచాయతీ యేర్పడి నది మొదలు, నిమ్మజాన్యులు మొదలు (బాహ్యముల పర్యంత ము ప్రతివారికిన్ని ప్రతిపదమునకునలకును సమమైన మాన్యు ఉన్నట్లు తెలుపడమైనది. యిందుకు నిదర్శనముగా శ్రీరాముల వారి దేవాలయముయొక్క పునరాధ్యారాపయ్యుండును (అనగా గడచిన యే గా 3 సంవత్సరముల (బాహ్యములపర్యంత ములను బీదలుగా ఉండెడు మాలమాడిగెలకు, యితర పనివాండ్లకు మాత్రమే భోజనము పెట్టబడెను. శ్రీస్వామివారికి నిజే ఉంచిన ప్రసాదము అందరికిన్ని సమముగా వినియోగించబడెను.

(2) కూలివాండ్లకు రాగ క్రవకమప్పుడు లోజు 1 కి అనాదిగావుండే గింగితవస్తువు (2/3 మానికె)గా వున్న కూలిని 1 మానెకు చేసికాము.

(3) మాలమాడిగెలకు నాగున గింజలు యిచ్చించి వాండ్ల వద్ద నాగు మొదలు తీసుకొనడమే కాకుండా, మెహమానుల క్రింద యెరువును తీసుకొనట వాడుకగా వుండెను. యీ వాడుకను తప్పించిన సవరయెరువును వాండ్ల యిష్టప్రకారం ఆమ్మకొనడమో, స్వంత వుపయోగమునకు వుపయోగపడమో యెట్లు వీలో ఆదేశకారం చేసుకొనవట్లు చేయడమైనది.

9. (4) ఫారెస్టుగార్డులు వీరిచేత కూలితేకుండా ఫారెస్టులైనాలో అడ్డకొమ్మలు వగైరాలు నరికినడం ఇరుగులు తీయుట మొదలైనదండగ పనులను మాన్వించడ మైనది.

10. గ్రామంలో ఎవరన్నా కల్లుసారాయి త్రాగకుండా నున్నా కాచుకుండానున్నా చేయడమైనది.

(11) శ్రీ అంకమ్మ అనే దేవతకు తిరునాళ్ళను పూర్వ ము జరుపుతూవుండడమున్నా, అందుకుగాను కల్లు, సారాయి ని ధారాళముగా త్రాగడమున్నా వాడుక. యీ తిరునాళ్ళకేటలను నరుకుటములముగా గాని పై సారాయి మూలముగా గాని, వాటిని అనసరించిన యితరభిక్షువులకుగాని మొత్తము మీద సంవత్సరమునకు రు 500 లు ఖర్చు పెట్టడం వాడుక. క్రస్తులం రైతులువుండు బీదసీటిలో యీఖర్చు అనవసరమైనదని ఆజీవేసినందున సవర రు 500 లు గ్రామ సమదాయమునకు విగి సినటుల యెంచుకొనవలెను. ప్రైవేట్వమును మాన్వించున దై వధీకిలోపము కలుగుననే ప్రదేశ్యముతో సర్వప్రదేశముల యందును, సకలజనులనులను పూజించబడెను శ్రీరాములవారి వుత్సవమును జరుగడమైనది. యీ దేవాలయమునకు ప్రాకార ము పెట్టించుటకున్నా పునరాధ్యారాప సమయమున వీరలకు అన్నముపెట్టుట వగైరా అన్ని విధములైన ఖర్చులకు రు 41-0-9 మాత్రమే అయినది.

11. దొంగతనము:—(1) ఇండ్లలో జొరబడి వస్తువులను యెత్తుకొనిపోవుట, పాలములో గోరెలను యెత్తుకొనిపోవుట, కంటచేలలోనుంచి కంకులు వగైరాలు కొనికొని పోవడం, గ్రామంలోనుంచి యితర గ్రామములకు పోవునపుడు యీ గ్రామ పాలిమేరలోనే దోపిష్టి పోవడం యీ మొదలైన దొంగతనములను సాధ్యమైనంతవరకు 100 కి 99 వంతులు మాన్వించడమైనది.

(2) పదర దొంగతనములను జీవించువారిని సర్కారు కేడి తీసుకో చేర్చించి, వారిని వ్యాపారం వగైరాలకున్నా, కూలిపనులకున్నా పోవునట్లు యేర్పాటు చేయడమైనది. వాండ్లను యీ యేర్పాట్లలో వుండుటకు అందరు వాండ్లకు కూలిప నులు చెప్పిచేయించుటా చిల్లరపనులకు పోకుండా వుండుదరిని నమ్మియున్నాము. వీండ్లకు పనిని కలుగజేయుటకు, బాపడి ఖండములోని కర్రను వీలలో కొనటకు శ్రీమండి జమీన్దార్దారివారికి తరఖాస్తు పెట్టినాము. ఏలంలోపాలు రు 300 వరకు పెంచినాము. అంతకుపైన పెడితే వస్తుమునచ్చునని వవరి పెట్టినాము. ఏలంపాటలో మన గ్రామమునకు కాకపోయినను మన గ్రామ కూలీలకు కర్రకొట్టెడు పని కల్పించడ మైనది.

(12) క్రిమినల్, సబ్ కేసులు:—(1) గ్రామములో సాధ్యమైనంతవరకు తగవులాడుకొని గాయములుచేసుకొని అం దువలన యీర్ష్యలు పెంచుకొని కోర్టులపాలై చెడిపోవడ దని అందరికిని తెలుపడమయినది. సర్వసంగతులకొరకు తగవు లాటలుపెట్టుకొనెడువారికలతలు మాన్వి సాధ్యమైనంతవరకు అన్యోన్యమైతి కలిగివుండునట్లు చేయడమైనది.

(2) ఆప్పులయిచ్చిన సామాన్యకారు ఆప్పుకోరికన్న వారి అస్తినిబట్టి సామాన్యకారు యిష్టముమీద సాధ్యమైనంతవరకు సివిలనుపోయి డబ్బుఖర్చు చేసుకొనకుండా రాజిగాతీర్చు నట్లు పలహాయిచ్చి పదిరు ఆప్పులను తీర్చుకొననట్లు చేయడ మైనది. యీ పైరెండువిషయములలో నింకను జాగ్రత్తగా అందరమున్నా యెంతయొక మర్మముగా వుండుమో అంతచాగు పడుచునని పంచాయతీవారి ముఖ్యాభిప్రాయము.

(13) విడిపాలంలోని కట్టెలు, కంపలిపయం:—(1) ఇంతకుపూర్వము మొగిల్చర్ల ఆహాధీనములోని కట్టెలను, కం పలను, యీగ్రామములకు లేకుండా కొంచుకురైతులు యితర పూర్వలోవుండెడు వారివారీపట్టాను స్వేహించుట తోలిపం వుత్తూవున్నందున యీ గ్రామమునకు కట్టెలనే యిట్లుండి వచ్చినది. సవర కట్టెలను తోలిపపు వాడుకను నిలిపి చేయడమైనది.

(2) రైతులపునయోగమునకు కొంతపశువులలో మా త్రము కట్టెలముట్టులములు ముగియకపోవడమున కట్టెలని చేయుచూ ఆరవి, పెంచుకొనుచున్నాను అందరములుపో యనలేం కొంత యిచ్చునపుడు గురి వింబునకులముంచి ప్రయత్నముచేసినను గ్రామములకు వాటిని వింబునకు వోరలముకు యిట్లుండి తెలుపించి యేయున్నది. శ్రీ శివస్వామి ఫారెస్టు ఆఫీసరు వోరదాడవచ్చునపుడు ప్రస్తుతపుండు పరిసీకులను మనవిచేసి వారివారీగా యీ కట్టెలయిట్లుండి వోలింబుకొనవలెనని ఉద్దేశించియున్నాము.

(14) (1) ఫారెస్టురిజర్వ్ కంచెలలోని చెట్లను వగైరా లను నరుకుకూడదని యెన్నివిధములు ఖండితముగా చెప్పినను మనగ్రామములలో యీసరికి 4 గురు దొంగతనముగా యేపె సారకనిన్ని, మంచపుకోళ్ళకనిన్ని, ఆరె యేపచెట్లను కొట్టి నారు. పై 4 కేసులున్నా శ్రీఫారెస్టుడిసార్వమెంటువారికి రిపో ర్టుచేసినాము. మగ్గురు కంపించుకుబిచ్చుకొని ఫీజుకట్టివారు. 4 వ కేసునుగురించి యింకనుప్రత్యక్షమాలేదు. పైవారిచ్చిన జా ల్మనాలను జ్ఞాపకముంచుకొని మనగ్రామములు యావస్థుండి న్ని వారునరుకుకుండా వుంటూ పెంతొకగ్రామములకు నరుకుడు లుచేయుకుండా కంచెలలోనికర్రను కాపాడ కోరుచున్నాము.

(2) ఫారెస్టుగార్డులు అక్కడపేటలోకాపురంపుండిన్ని పదర గ్రామములయొక్క మనగ్రామం 26-27 కంచెలలోను విడిపాలములోను కట్టెలనుకులలను విచారించక ఉపేక్షచేయు చున్నారు. యీసరికున్న వారిపేరికెవల్ల జరుగుతున్నవి కొం తయో విచరించునపుడు, ఒక్కచేవాలగుంటలో ఒక చెట్టును న రికివారు. పైనదవారింపబడిన రిజర్వ్లోని నరుకులను గురించి యావస్థనుండి సర్వవిధముల పోబుట్టిసి నిజమైనదొంగలను స ర్కారుకు పట్టి విప్పగించుటకు ప్రయత్నము చేయవలయును. మనవిడిపాలములోని నరుకుల విషయమై శ్రీ కరణంగారు రివి న్యూవారికి రిపోర్టుచేవున్నారు. ఆవిషయం విచారణలో వున్నది.

(15) ఈ రిపోర్టులో నమూనైన విషయములు సెరవే ర్చుటకు అందరుగ్రామములన్నా సర్వవిధములను పంచాయతీ వారిమెడల విశ్వాసంపుంచి వారిపోయేకేభించి తోడుపడినం దులకు యావస్థుండికి పంచాయతీవారు కృతజ్ఞులయి వున్నారు. గతసంవత్సరములలోకంటే ఇకను వచ్చే సంవత్సరములలో చేయ బోవువాటియందు అతిజాగ్రత్తగా అందరమున్నా కలసివుంటే నేకాని మనగ్రామము బాగుపడదు. గణక యావస్థుండిన్ని ఒకేపూరికతో ఆర్జివిధములకు గ్రామమును బాంపరముకొను టకు తగుమైనంత సహాయము చేయుచుగని నమ్మియున్నాము.

సి. శేషయ్య,
అధ్యక్షుడు.

తిరుమంగళం తాలూకాసభ

వరదరాజులునాయుడుగారు అధ్యక్షతహించుట

తిరుమంగళం, మార్చి 12:—వరదరాజులునాయుడు గారు తిరుమంగళం తాలూకా సభాధ్యక్షులను మధురలో కాంగ్రెసువారు మునిపూర్వక స్వాగత మొసంగిరి. తిరుమంగళం సభ శేషం నాలుగుగుంటలకు సమావేశమయ్యెను. నిత్యానందం గారు స్వాగతోపన్యాసమును చదివిరి. వరదరాజులు నాయుడు గారు అధ్యక్షోపన్యాసమును చదివినపుట్టు పాకీంఆజ్ఞులుభాను, హుక్కింబ్ర విష్ణుదాసు, సిన్హాప్రభువుగార్ల మరణములకు విచారము చెప్పుచు తీర్మానించిరి. నీలపత్త్యగ్రహములను అభినందించుచు, నాభామహారాజు గారిని నిర్బంధించుటకు నిందించుచు తీర్మానించిరి. మంత్రిపవ పురు రాజీనామా నోపంగినందుకు ఎ. రంగనాథమహర్ష్యుర ఆరోగ్యస్వామి మదల్కొంగుగార్ల నభినందించుచు, ప్రభుత్వము వారివర్యును నిరసించుచు తీర్మానించిరి. సభనాడుఖర్చుదవ్యమును నిర్మాణకార్యక్రమమును పునరవసంపత్ తీర్మానించిరి. 144 నెకను ఉత్తరువును ఉల్లంఘింపనందుకు రాగైదెనానానులను నరసించుచు హతీమాలానాగారు తీర్మానము ప్రతిపాదించ దలచిరికాని అధ్యక్షుడు నిరాకరించిరి. రాత్రి 7 గంటలకు సభ ముగిసెను. (శ్రీ. ప్రెసు.)

భారత శాసనసభ

(నిన్నటితరువాత)

మాక్ నర్తయంగుగారు

యంగుగారు పేర్కొన్న మాటలందు, అడ్డంకమెంటు ప్రతిపాదన విషయమై నోటికి ఉదయము 10 గంటలకు సర్వ సాధికారికి అందనియు, తా నదివరకే జేరకకార్యక్రమము సేర్పరచుకొనియుండుటచే, ధర్మసమయమున హాజరుండవలసినయు సభవారికి దెలియజేయవలసినదని సర్వసాధికారిగారు తనతో చెప్పినయు నుడివి.

అధ్యక్షుడు:—మొదటనే మీ రా విషయమును సాక్షిగింపవలసినది.

యంగుగారు:—సర్వసాధికారిగారు హాజరులేరని ఎవరైనా వివక్షించినపుడు మాత్రమే ఈ విషయమును దెలుపవలసినదని నన్ను కోరిరి.

యంగుగారు రింకను మాటలాడుచు, ప్రభుత్వప్రకటనను బాగ్రతగా విచారింపకయే, ఇంతలోందరపడి చర్చించుచున్నందుకు విచారమును దెలిపిరి. స్పీకుకమిటీవారి సీఫార్సులను ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపలేదని చెప్పట సరిగాదు. ప్రభుత్వమువారు సీఫార్సుల నన్నిటిని అంగీకరించిరి. వానిని రాబోవు సంవత్సరమునం దాచరణలో పెట్టెదరు. భారతీయులకికమాద సాండు వార్త వచ్చుచుండగాక కాకనెట్, ఫూల్ పుచ్చిలయందు గూడ ప్రవేశములభించుచు గనుకను విద్యార్థులకు ఖర్చులను ప్రభుత్వమువారు భరించెదరు గనుకను, ఇదివరకుంటే చాల అభివృద్ధి చేయఁదలసి నుడివిరి. ఎనిమిదవ యూనిటయందు భారతీయోగ్యోగుల నియమించు పద్ధతి యందు చాతించుటకు యెద్దియును లేదనియు, సైకిడల్మును బాతీయ మొనర్చుట కీడధర్మి చాలవరకు తోడ్పడుననియు నుడివిరి. భారతీయాధికారిగ్రంథ సున్న పటాలముతో బ్రిటిషు స్కూలులచే తనిచేయించుట ఆవరణసాధ్యము గాదు. ఆభ్యర్థులలో వుంచి వారిని దీసికొనుట కనుబంధించుట శుభము లేంతవరకు జయ ప్రథమునతో దెలిసికొనవలసి భారతీయాధికారుల నియమించుచుండుట సురక్షితము గాదు.

కె. డి. క్రాఫర్డుగారు

అదంతవ్యయపటికే చర్చల సమయమున నిట్టి ముఖ్యమున ప్రకటనలుగావింపు పద్ధతిని నిలిపియు, అందువలన అట్టి ప్రకటనలగురించి పూర్తిగ వర్జించుట కవకాశము గలుగజాలవచ్చునని నుడివిరి. భారతీయులను కే. ఘోషములతోనికి విమానదళము లోనికి దీసికొనుటకు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించుట చాల సంతోషకరము. ఇదివరకట్టి వ్యవహారములకంటే సర్వసాధికారి ప్రకటన చాల అభివృద్ధి నూచకము గ నున్నది. కమిటీవారుగాని ప్రభుత్వమువారుగాని, "వైస్ రాయి కమిషన్" అధికారిగారిని గురించి సమగ్రముగ గాలోచించలేదని గిడ్డిగా రాక్షేపించిరి. సైకిడల్ముల బాతీయ మొనర్చుటయందును నికమిద "వైస్ రాయి" కమిషన్ అధికారిగారు" నీ మొదట దీసికొనవలెను. జలంధరులోని కిచినరకలాలకు అభివృద్ధిచేసి, క్రమముగ సైకికలాలకుగ నొనర్చవలసినదని కోరిరి. ఎనిమిదియూనిటల విధానమును నిలిపియుండుటకు ప్రభుత్వమువారు గావింపుకొనిన నిశ్చయమును క్రాఫర్డుగారు సవరించిరి.

కె. సి. రాయిగారు

కె. సి. రాయిగారు, స్పీకుకమిటీ వ్యవహారములకు సంబంధించిన రికార్డును, ఈవిషయమున రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహకవర్గమునందును భారతమంత్రి సభలోను భారతీయసభ్యులలో నెవరెవరె డెట్టివైఖరి నవలంబించవలసినదియును పూర్తిగ ప్రకటించవలసిన దని గోరిరి. సర్వసాధికారిగారు కొన్ని సభ్యులనుగూడ ఇదివరకుంటే కానుగనేయున్నది గాని, ముఖ్యముయందు లక్షితుండును ఈక్రాంతిధానము చాల అభివృద్ధి కనుముఖముగ నున్నది. ప్రభుత్వమువారిచే తన కింతవరకు గాడమగు విధానముగలవనియు తా ఆవిశ్వాస విపుడు చలించుచున్నదనియు నుడివిరి. అలాగ జనఫర్ అలీఖాన్ గారు ప్రతిపాదనను బలపరచిరి.

ప్రతిపాదన నెగ్గుట

ప్రతిపాదనను వోటునకు తెట్టగా, 70 వంక అనుకూలముగా 41 వంక ప్రతిపాదనముగను సమ్మతం నొసగుటచే నెగ్గవని ప్రకటించబడినది.

సమక్షమున 70:—శ్రీనివాస అయ్యంగారు, వి. వి. జోగయ్య, డి.ఎ.ఎ. సాయుడు, సి. దొరసాని అయ్యంగారు, డి. కె. కుమార్తె, ఎం. కె. అచార్య, ఎం. ఎస్. శేషయ్యంగారు, డి. పర్వత్యత్రయరావు, సయ్యగు నుర్దు, డి. అబ్దుల్లా, ఈ.కాసిం, రంగస్వామి అయ్యంగారు, రుద్రా

సాగర సాండాన్, ఎం. ఆర్. జయకరు, జమ్నాదాస్ మెహతా, ఫజిల్ ఇబ్రహీం రహీమ్ తుల్లా, ఎస్. సి. కల్కాదు, ఎస్. ఎస్. హాజీ, డి. వి. బెర్నీ, ఎం. ఎ. జిన్నా, హాజీ అబ్దుల్ హయాన్ షేఖ్, సర్ పురుషోత్తం దాస్ థామార్ థాన్, భూటో, నిర్మలచంద్రచంద్ర, అమరనాథ దత్తు, కె. సి. నియోగి, సత్యేంద్ర చంద్రమౌత్ర, మహమ్మద్ రఫీక్, మహమ్మద్ ఇస్మేల్ ఖాన్, లాహిరి చాదరి, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, ముక్తార్ సింగ్, పండిత స్వామయనాథ కుంజ్రా, సి. ఎస్. రంగయ్య, మాలవ్యా, మునీ ఈశ్వరశర్మ, ఆర్. సింగు పెర్యానీ, ఇస్మేల్ ఖాన్, మహమ్మద్ యూనూబ్, కిడ్నాయి, తిలక్ నాథ, భార్గవ, లజపతిరాయి, జజనఫర్ అలీఖాన్, సర్దార్ కర్తార్ సింగు, సర్దార్ గులాబ్ సింగు, సర్దారు నారాయణప్రసాద్ గయా ప్రసాద్ సింగు, వీలెన్ నాథదాస్ బి. దాస్, రాజానిరంజన్ ప్రసాద్ సింహా, సింహా, కుమార్, వంగనందసిన్హా, రామనారాయణసింగు, సర్వరత్న మున్నేస్ ఖాన్, మాంజి, గౌర్, ద్వారకాప్రసాద్ మిశ్ర సిన్హిక్, టి. ఆర్. ఫూకన్, ఎస్. సి. దత్త, అబ్దుల్ మాజిద్ చాదరి టోల్కి, లాలా హరివిలాసుకారద, ఆసి, రాయి, జోషిగారు.

ప్రతిపాటురు 41:—అలెగ్జాండర్, నెక్సు, కాక్, అన్యార్స్ అనేమ్, ఆర్థుమార్, సర్. డార్మిలింగ్స్, క్రాఫర్డు బ్లాక్టె, మైత్రీ, క్రెరాడు, రెయిన్ బ్రే, గ్రహం, మాకెర్లయంగు, బాజ్ పాయి, హెను, పార్సన్, సిల్లిస్, లాల్, కోల్బుక్, వి. కె. ఎ. అయ్యంగార్ కోర్టు నే, ఏ. డి. రావు, అల్లిసన్, టెయిలర్, ననేరు డ్రిక్ అహమ్మదు కీన్సు, అబ్దుల్ అజీజ్, చుట్టి, ఇర్విక్, కాన్ గ్రేపు, మావరు, సర్. దలాయి, సి.సి. ముఖర్జీ యూనిస్ ఖాన్ కాబూల్ సింగ్, అమ్రప్రదీప్ అహమ్మదు, సర్. వాల్టరు విల్క్ రె. జె. సి. చుట్టి, ఎం. సి. రాజా, కర్నలుగిడ్డిగారు. అంతటితో సభ ముగిసెను. తిరిగి సోమవారము జరుగును.

గ్రాంటులపై చర్చ

స్వరాజ్యపక్షమువారు తటస్థముగనుండుట కిట్టి, మార్చి 10:—భారతశాసనసభ ఈదినమున తిరిగి సమావేశమైనపుడు, ఆద్యవ్యయపట్టికయందు గ్రాంటులపై చర్చజరిగెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు చర్చయందు పాల్గొనక తటస్థముగనుండిరి.

మొట్టమొదట "కస్టమ్స్" గ్రాంటుపై చర్చ జరిగెను. ముక్తార్ సింగుగారు గ్రాంటును తగ్గింపవలెనని ప్రతిపాదించుచు రక్షణ నుంకములన వచ్చిన ఆదాయమును దేయి వర్తకములకు సహాయమొనర్చుట కుపయోగింపవలెనుగాని ప్రభుత్వమువారు పరిపాలనా వ్యవహారములకొరకు వెచ్చింపరాదని నుడివి, రక్షణ నుంకములవలన వచ్చిన ఆదాయము నాయరాష్ట్రములకు పంచికెట్టవలెననిరి.

సర్ వాల్టరు విల్కుగారు, కీశియపరిశ్రమలకు ప్రభుత్వమువారు ధనసహాయ మొనర్చుట ఆవసరమేననిరి. కాని పరిశ్రమల అభివృద్ధికి, బాధ్యత అంతయు ప్రభుత్వమువారిపైనే లేదనియు, మొదటిబాధ్యత ప్రభుత్వమువారిపై గలదనియు నుడివిరి.

బి. దాస్ గారు వ్యవసాయ వస్తువులపై ఎగుమతిపన్నుల విధింపవలెననిరి.

ఎస్. ఎం. జోషిగారు రక్షణనుంకములవలన వచ్చిన ఆదాయమును కార్మికులకిరి నభివృద్ధి పరుచుటకు వెచ్చింపవలసినదని గోరిరి.

బ్లాక్టెగారు సవరణ నెదుర్చుచు, రక్షణనుంకములను ఆదాయమునుండి ప్రత్యేకముగ విడిచియుటకు పిలువెదని ఆక్షేపించిరి.

సవరణను వోటునకు తెట్టగా పీకపోయెను.

వీరంగం కస్టమ్సు పన్నుల పద్ధతి వీరంగం సరిహద్దులకుండి బ్రిటిషు ఇండియాలోనికి వచ్చువస్తువులపై గుంకముల విధించుపద్ధతిని ఖండించుటకు బి. దాస్ గారు కొంత మొత్తము తగ్గింపవలసినదని సవరణను పోషించిరి.

జమ్నాదాస్ మెహతాగారు, ప్రతిపాదనను బలపరచుచు డి.వి. లతలు నుంకము సవ్యమువచ్చుచున్నదను కారణముచే, కొంతవారులపై నిర్బంధముల విధించి హింసించరాదని నుడివిరి. పు. పోత్తయదాను థామార్ దాస్ గారు సవరణ కనుమ్ము ప్రభుత్వమువారి చర్యను సమర్థించిరి. బ్లాక్టెగారు ప్రతిపాదన నెదిర్చిరి. ప్రతిపాదన ఉపసంహరింపు కొనబడినది.

మద్రాసు సహకారసంఘ విచారణ సంఘము

1927-28 సం॥ నివేదికలలో గావింపబడిన సూచనలు

(1) వ్యవహారము నడువక తుణికియందున్న సంఘము లన్నిటిని సాధ్యముగనుంకవరకు క్రమపద్ధతిలో తెట్టుటకును, అట్లు సాధ్యపడనిచో వానినెత్తివేయుటకును వెంటనే శ్రద్ధదీసి కోరబడెను.

(2) ద్రవ్య మహారాంపబడినట్లుగా రుజువువచ్చినపుడెల్ల ప్రాసిక్యూషన్ తప్పక గావింపబడవలెను.

ఎక్కువకాల ఋణములు-తక్కువకాల రుణములు

(3) తక్కువకాల ఋణములు అనగా రాబోవు పంట నుండి పూర్తిగా తిరిగి చెల్లింపవలసిన ఋణములు అని నిర్వచించబడవలెను. ఎక్కువకాల ఋణములు అనగా ఋణుని నిలువద్రవ్యమునుండి కొన్ని సంవత్సరములకాలమువరకు తిరిగి చెల్లింపవలసిన ఋణములు అని నిర్వచింపబడవలెను.

(4) సంఘములు తమవ్యవసాయమున కవసరమును ఖర్చులను ముందుగానే నిర్ణయించుకొనవలెను.

(5) యూనియనులు, సెంట్రలు బ్యాంకులు, యాభర్చులను గూర్చి ఋణులు పు (పారంభించ) కముండే యాలోచించి, సంఘములకు తమ "ఋణపరిమితులను" నిర్ణయించవలెను.

(6) సెంట్రలు బ్యాంకులు యీ ఋణపరిమితులకొరకు ద్రవ్యాధారము రొక్కమరూపమున నుంచ నవసరములేదు.

(7) తక్కువకాలఋణములు రిజిస్ట్రకాన్ ట్రీ (ప్రాచీనరీ)పై నొసగబడవచ్చును.

(8) తక్కువకాలఋణముల విషయములో నట్టి రిజిస్ట్రీషను తీసివేయుటకు ఇంపీరియలు బ్యాంకు, మద్రాసు సెంట్రలు ఆర్చు బ్యాంకులు కొరబడవలెను.

(9) ప్రధాన సంఘముల విషయములో, తక్కువ కాల ఋణములకును యెక్కువ కాలఋణములకును రెండు వేరువిధములగు రంగులపత్రము లుపయోగింపబడవలెను.

10. వేరు వేరు ఆవర్గా లుంచబడవలెను.

11. లాభనష్టముల పట్టికలలో తక్కువకాల యెక్కువకాలఋణమును దీపాజిట్టు వేరువేరుగా జూపబడవలెను.

12. లాభనష్టముల పట్టికకు ఋణముల సంగ్రహపట్టిక చేర్చబడవలెను.

13. ఋణగ్రస్తు సంకేతముతో తక్కువకాలరుణముల రిజిస్టరునుం బంగళాదేశపద్ధతి యనుసరింపబడవచ్చును.

14. మద్రాసు సెంట్రలు ఆర్చుబ్యాంకునకు సెంట్రలు బ్యాంకునుండి వచ్చు ఋణదణ్ణాస్తు, ప్రాచీనరీపై తక్కువకాల మెక్కువకాల ఋణములు వేరువేరు రంగులలో నుండవలెను.

15. సెంట్రలుబ్యాంకులలో తక్కువకాల మెక్కువకాల ఋణములకు వేరువేరు ఆవర్గా లుంచబడవలెను.

16. సెంట్రలు బ్యాంకుల లాభనష్టముల పట్టికలలో తక్కువకాల యెక్కువకాల ఋణములు దీపాజిట్టు వేరువేరుగా జూపబడవలెను.

17. ఆ సెంట్రలుబ్యాంకుల లాభనష్టముల పట్టికలకు ప్రధానసంఘములలోవలెనే యొక సంగ్రహము చేర్చబడవలెను.

18. ఇట్టి విధేములు మద్రాసు సెంట్రలు ఆర్చుబ్యాంకులో జూపబడవలెను.

19. ఎక్కువకాల ఋణములు భూమితనఖా బ్యాంకుల ద్వారా నిర్మూలకు ప్రయత్నము చేయబడవలెను.

20. ఇట్లుచేయువపుడు, సహకారసంఘములు ఆరుసరి వత్సరముల కెక్కువకానట్టి ఋణములకే కట్టుబడియుండవలెను.

(చేతనము)

దంతచూర్ణము

చచ్చి 1-కి వెల రూ. 0-2-0; 12-కి రూ. 1-4-0. ఈ దంతచూర్ణముతో వండ్లతోముటలను చిగుళ్లు గట్టి పడును. చిగుళ్లునుండి రక్తము కాకుండును. నోటి దుర్గంధము లేక యుండును. పండు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

పగుళ్లకు తెలము

వెల చచ్చి 1-కి రూ 0-6-0; వి. పి. తో 0-11-0. అరికార్డు, అజినేటులు, చర్మము కారకములను, శిరగాలివలన పగిలి నీరుకారుటయు, బలపుట్టుటయు సంభవించును. ఈ తెలమును రాచిన పగుళ్లపై వ్రాసి బల పోయి మంచివర్ణము గాగలది. పగుళ్లపై వ్రాయు నయగును. పల్లకర్యము. అమ్మ, తాతజనని, పిల్ల, ముగ్గురాడు లేక బొంబాయి

ఈ ప్రకటనయొక్క కాపీ తూర్పు గోదావరి జిల్లా జాయంటు స్టాకు కంపెనీల అసిస్టెంట్ రిజిస్ట్రారు వారియొద్ద 1913 సం॥పు VII వ ఆక్టు 92 (2) వ సెక్షను ప్రకారము దాఖలు చేయబడినది.

ది ఈ స్టాక్ ఇండియా మాచ్ కంపెనీ, లిమిటెడ్.

[1913 వ సం॥పు (VII వ) ఇండియన్ కంపెనీల ఆక్టు ప్రకారము రూపొందినది.]

పూర్తిగా సమకూర్చుటకు అధికారము గల మూలధనము రు 8,00,000 లు.

వాటాకు రు 10 ల చొప్పున 80,000 సాధారణపు వాటాలుగా భాగింపబడినది.

ప్రస్తుతము వాటాదార్లవలన రాబట్టుకొను మూలధనము రు 6,00,000 లు.

నడరు (రు 6,00,000) మూలధనమునకు వాటాదార్లు చేర్చుకొనబడుదురు. వాటాదార్లు దిగువవిధమున తమ వాటాలపొమ్ము పట్టించవలెను.

వాటా 1 టీకి రు 5 లు మొదటి దరఖాస్తుతో, రు 3 లు వాటాదార్లుగా చేర్చుకొనబడిన తరువాత, రు 2 లు మిగిలినది నెలలకు,

డైరెక్టర్లు.

1. మ-రా-రా-శ్రీ, రాజా పి. విశ్వసుందరరావు బహద్దరువారు, వేగయమ్మపేట యెన్టీటు జమీందారు, వేగయమ్మపేట, తూర్పు గోదావరి జిల్లా.
2. ,, జేశోద్ధారక కే. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాధిపతి, ప్రొవైంటురు, చెన్నపట్టణము.
3. ,, బాతురుపండా వెంకటరమణమూర్తిగారు, ప్రొవైంటురు, చెన్నపట్టణమునందలి మెనర్సు లూయీడ్రెయిసను కంపెనీ ద్వితీయ విశాఖపట్టణము.
4. ,, నేల వెంకటసోమయాజులు గారు, అగ్రహారముదారు, వెనుకటి గవర్నరు మెంటు స్ట్రీడ్సు, పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు, తాలూకాబోర్డు వెనుకటి ప్రెసిడెంటు, రాజమహేంద్రవరము.
5. ,, డబ్ల్యూ. వ. రావు ఎన్క్వైర్సు (ఉపవ్యవస్థాపక), కలకత్తా యందలి మెనర్సు మిస్ట్రీ బ్రాంక్ థై సావానీ లిమిటెడ్ కంపెనీలో వెనుకటి అసిస్టెంట్, "పార్కు హౌసు", రాజమహేంద్రవరము.

మేనేజింగు ఏజెంట్లు

డబ్ల్యూ. వ. రావు, పార్కు హౌసు, రాజమహేంద్రవరము.

ఆడిటరు

ఎ. ఎస్. ఎస్. ఆర్. శర్మ, జి. డి. వ., రాజమహేంద్రవరము.

బ్యాంకరులు.

ఇంజనీరులు బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా, రాజమహేంద్రవరము.

వకీళ్లు.

మెనర్సు పార్కు బ్యాంక్ అండుకంపెనీ, కి, ఎస్సెనేడు రోడ్డు, చెన్నపట్టణము.

అగ్నిపుడకల పరిశ్రమలో నిపుణత గల సలహాదారు

ఎ. పి. ఘోసు ఎన్క్వైర్సు, ఎమ్. ఎస్. సి. ఐ. (లండను) కలకత్తా.

రిజిస్ట్రారుడు ఆఫీసు

"పార్కు హౌసు" గ్రూపు ట్రంకు రోడ్డు, రాజమహేంద్రము.

అధికారిగౌరవము చిరునామా: "లూసిఫరు", రాజమహేంద్రము.

వలయువారికి ఈ కంపెనీ తాముకు ప్రాన్సెక్టసును

(Prospectus) దరఖాస్తు ఫారమును

(Application Form) మా రిజిస్ట్రారుడు

ఆఫీసునుండి పంపబడును

[illegible]

మంత్రుల రాజీనామాలకు కారణము

గవర్నరుగారి వివరీతసిద్ధాంతములు

రంగనాథ, ఆరోగ్యస్వామి మొదలియార్ల ప్రకటనలు

గౌ॥ సుబ్బరాయనుగారు తమచర్యను సమర్థించుకొనుట

నంకటరామశాస్త్రిగారు లామెంబర పదవికి రాజీనామా సోసగుట

కేన్దు పురి కావననధి ఈ యుదయము 11 గంటలకు
 సమాపకమైనపుడు, ఎ. రంగనాథ మొదలియారు, 11.30. ఆర్.
 ఎస్. ఆశోకగృహస్వామి మొదలియారు గార్లు హాజరై పంపులకు శా-
 ము రాజీవాచారల నొసగుటకు కారణముల వివరించుచు, గవర్న-
 రుగారు గావించిన వివరీతి కేంద్రాంతములను కలపజేచిరి. గౌ-
 డాక్టరు శుభ్రురాయను (విద్యాంగమంత్రి), గౌరు తన చర్యను
 సవరించుకొనుచు, తనపైజేబడిన విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము
 తిగిస్తావుటనుజ్జి, సైదును. కవిమను బహిష్కరణను విష-
 యమై కావననధివారు తమ సర్వమును మార్చుకొనిరని స్పష్ట-
 మగుచున్నదని నడిచిరి.

లా మొదలు రాజీనామానిచ్చుట

(కొత్తగా) లా మెంబరుగ నీయమింపబడి టి. ఆర్. వేం
 కటరాచుకాస్త్రిగారు, ఈ దినమున సభకార్యమును ప్రభుత్వ
 ప్రధానకార్యదర్శియగు ఎ. వై. జి. కాంబెల్లుగారువచ్చి లా
 మెంబరు ప్రాసమునగూర్చిని వ్యవహారమును జరపుమండగా
 గాడియర్లు వాచింకొత్తవారూపుగారు లేది లామెంబరురని ప్ర
 స్తావించిరి. కాంబెల్లుగారే లామెంబరు అధ్యక్షుడు దిగివెను.
 వార్తిప్రతియొకరి బిజనమును గురించి గవర్నరుగారికి కేవలము
 కడలికూపునకే, వేంకటరాచుకాస్త్రిగారు తమ ఉద్యోగము
 ననురాజీమామానిచ్చి రని వార్త దీవలన ప్రసవముయ్యుది.

మంత్రిపదవులకు రాజీనామాలునిచ్చిన ఎ. రంగనాథ

మొదటియారు, ఆరోగ్యస్థాని మొదటియారుగారు, రెండవవారు కనదు కెనుక బెంబిపై కూర్చొనిరి. నూకన అడ్వకేటు జెనరలు సి. వి. అనంతకృష్ణయ్యగారు కానవంట్కుల గ నియమింపబడు రాజభక్తి ప్రమాణ మొనర్చి సభ్యత్వమును గైకొనిరి. సంగ్రహస్థానములలో ఒక్క నుబ్బరాయనగారే యుండిరి. మిగిలిన సానములు రెండును ఖాళీగానుండెను.

తత్తుకుడి పోర్టుటన్నశాసనము

ప్రశ్న: తైరముల ఆనంతరము అధ్యక్షుడు 1927 నవంబరు
 తుత్తుకడి వార్షిక బృన్ధ కాసన పవిత్రోత్సవాలు గవర్నరు గారు
 ఆమోదించినది : 9:30 తిండి.

డి. బ. ఆరోగ్యస్వామి మొదలియారుగారి ప్రకటన

పిమ్మట అధ్యక్షుని ఆనుమతిపై డి. బి. ఆరోగ్యస్వామి
మొదటి యాదగారు, లాను మంత్రిపదవికి రాజీనామా వ్రాసగ
నదివచ్చిన కారణముల దెబ్బపును నిలుల నుడికిరి: ఈనంది
గిమ్మన వ్యక్తులగురించి సాధ్యమైనంతవరకు విషయము నడువ
మి: దేవుడుడుకు ప్రయత్నించెదను: కాని, వానిని పూర్తిగా
నదిరికొనియెడల, నిజజీవయములన్నియు సభవాకి దెలియుట
కష్టము. కావున ఎంత అవసరమో అంతవరకు మాత్రమే
వ్యక్తులగురించి నడువవలచిరి.

నేను మంత్రిపదవికి రాజీనామా నివృత్తులకు గలకారణములు చెందఁతగురులుకొందఁ జువచ్చును అందఁకటి చిరకాలాగతిమయైనది. చెందఁది, తుదకు రాజీనామా నియ్యవలసిన గిమితకారణములు. మొదటినుండియఁగూడ అనేకవిషయములగురించి, మంత్రుల ముగ్గురలోను విభేదము లంకురించి చాల అసంతృప్తికి కారణమయ్యెను. (వినుదు వినుదు) అవిరచములన్నిటిని నే నిపు డెఁకరువు పెట్టెను. కాని అట్టివిషయము అన్నిటిలోను, మంత్రివర్గముయొక్క "సంయుక్త బాధ్యత"కు సంబంధించినది ముఖ్యమైనది. మంత్రులు ముగ్గురు వరవ్వరము సంప్రదించుకొని పనిచేయవలెననియఁజూ, ప్రజాపరిపాలితశాఖలకు నాకు ముగ్గురు కలసి బాధ్యత వహించవలసినదనియఁజూ, ఇన్నరాష్ట్రమున నొకసాంప్రదాయ మేర్పరుపబడెను. కాని ఈ మంత్రుల సంయుక్త బాధ్యతను గురించి మాటో మాకెప్పుడును విశ్వరత్నముదరలేదు. సరియైన బాధ్యతయందులకు ముందు ముగ్గురుకలసి, సంప్రదించుకొనుట యుండవలెను. అనేక ముఖ్యవిషయములందు ఒకరితోకరు సంప్రదించుకొనకయే చర్యలు గొఱవబడెను. అందుచే ఒకరిచర్య కింకొకరు బాధ్యతవహించు నెలలేక చాలు. అసంతృప్తికి కారణమయ్యెను. చూ మంత్రివర్గమున ముగ్గురెవరయ్యెనో తేలికయగును తనకొడి మంత్రుల సంహారమునకు ముఠాచారిత్రము సంహారమునకును అంగీకరింపుటలేదు. మంత్రుల

యొక్క బాధ్యతపనులని విల్లించడము (ప్రభువుగారి రాష్ట్రమున ప్రవేశపెట్టి). భారత ప్రభుత్వకానమునందుగాని నిబంధనలయందుగాని "ప్రధానమంత్రి" పదవిని గురించి ఎక్కడనుగనవింపదు. ఈ రాష్ట్రమున మాత్రము ప్రధానమంత్రి పదవి అను సాంప్రదాయము ప్రేర్యురపబడెను. అట్టి ప్రధానమంత్రి విగిలిన మంత్రులతో కలిసి పరిపతించి స్వనామింపవలెనని గూడ దానితోడనే ఏర్పడెను.

సుబ్బరాయను మంత్రప్రాతికూల్యము

సంయుక్త బాంధ్యులకును సంయుక్త సంప్రదింపులేక
బోవుటచే మూలామాకు కలతలు బహులు చేరెను. ఈవిషయ
పై, బాంధవోద్వేగలకును గవర్నరుగారిని తెలిపిరి. కాని
ఏమియు ప్రయోజనము లేకపోయెను. అంతవై ఆసకారకీర్త్యా
ప్రాతములకును నీసమస్తకు గవర్నరుగారిని చాలి ముఖ్యురాయ
నుగారికిని పరిగించిరి. డాక్టరు ముఖ్యురాయనుగారిండుకు అగ్ర
హుతును, అసంతృప్తిని వెల్లడించి ప్రతిఘటించెను. అవైఖరి
యం దింతవరకు మారుగలుగలేదు.

సైమను కమిషను బహిష్కారము

సుబ్బరాయనుగారి వేళిరి

నేను మంత్రిపదవికి రాజీనామా నిమిత్తము ప్రభుత్వ కార్యముల నైదు కమిషను బహిష్కరించును. మంత్రివలె పరస్పర విశేషములు పోచ్చి పోవుటకు ముఖ్యకారణమిదియే. రాయలు కమిషను నియోజనవార ప్రకటింపబడిన వెంటనే నుబ్బరాయన గారు తన ఆమోదమును వెల్లడించుచు సహకార మొనర్చవలెనని ప్రకటించిరి. నైదు కమిషను విషయము చాల గొప్పదనియు, అందుకు నూ పక్షమువారందరను కలసి చర్చించి ఏమోయొక నిశ్చయమునకు రానిది అట్టి ప్రకటనల గావింపరాదనియు మేమాక్షేపించి పక్ష సభ్యుల సందరను సమాజేపరపరపరిచినదని గొరికిమి. అట్టి సమాజే మేర్పరపరపరిచెను. కాని, ఆ సభ జరుగక పూర్వమే డాక్టరు నుబ్బరాయనగారు నైదు కమిషనుతో సహకార మొనర్చవలెనని మరియొక ప్రకటనను గావించిరి. ఆ ప్రకటన ప్రచురింపబడక పూర్వము నుబ్బరాయనగారు సహోద్యోగులమకు నూ యిద్దరకును జూపిరి. ఈ విషయమున పక్షమువారి అభిప్రాయమును గనుగొననిది ప్రకటనలతో పత్రికలకు పరుగెత్తరాదని మేము సలహా నొసగితిమి. కాని నుబ్బరాయనగారు నూ పలహానుని రాకరించి ఆ ప్రకటనను పత్రికలలో ప్రకటించిరి. ఇప్పటికిని ఆ ప్రకటన ప్రకారమే నుబ్బరాయనగారు కష్టపహరించుచుండిరి. వ్యవహారము లిటులుండగా మంత్రివ్యయనందు సభ్యుల ఎటులగుదురగలదు? నుబ్బరాయనగారిటుల వ్యవహరించుచు ప్రకటనల గావించుచుండుటచే, నూపక్షమునందు చాలమంది సభ్యులు వానిని ఖండించుచు వేర్వేరుగ ప్రకటనల గావింపబడినది.

పిమ్మట మావత్తునభ్యులందరను పమావేశమై నెనును బహిష్కారమునకు, పాక్షికమునకు, పూర్తి పూర్తి (త్రయమొకటను నిశ్చయించుకొనిరి. పిమ్మట ఈ పరిణామము, సమయమును బహిష్కరింపవలసినదని శబలము తీర్మానమును గావించిరి.

సుబ్బరాయనుగారి బెదరింపు

అంతట నుబ్బరాధునుగారు తనమంత్రపావకి రాజీ
వామా నొపగెదనని తెదరించెను. (స్వరాజ్యవత్తు నావములను
ఓటి అను కేకల నవ్వు) మరికొన్ని దినములకు తాను రాజీవామా
నిచ్చితినినియు, రాజీవామాపత్రము గవర్నరుగారిచేతిలోనున్న
దనియు నుబ్బరాధునుగారు చెప్పిరి. కాని ఆరాజీవామా ఇంత
వరకును ఆచరణలోనికి రాలేదు. (నవ్వు) తదనాథ, ఇదేమని
మేముకుగగా రాజీవామా విషయమై అలోచించు కొనెలకు
మరికొంత గడు వివ్వలనిసినదని గవర్నరుగారిని
తానడిగితినినియు చెప్పెను. మరికొన్ని రోజులకు తన రాజీ
వామాపత్రమును తిరిగి అయ్యదయముననే గవర్నరుగారికిచ్చి
తెనుసుంపు బిర్రాస్తిమునుండి జల్లినశోభన పతియు తాను
రాజీవామానిచ్చినట్లు పరగింపవలసిదని గవర్నరుగారికి చెప్పి
తిచ్చిరి. నుబ్బరాధునుగారు వాలో చెప్పిరి. కాని ఇదియును

ఆవరణలోని రోజు రాత్రి, ఇంతలో మామగారు సమావేశమును
 ప్రకటించుచు గారి రాజీనామా విచ్చినను పక్షమునకు మూత్రము
 భింగము కలగకముంద జూటిగా నిలిచి పనిచేయుటకును, నిబంధ
 నల సేర్పరచుటకును తీర్మానించి,

సైమను కమిషనుకు ప్రాతికూల్యము

ప్రభుత్వమునకు ప్రాతికూల్యత

శవేంద్రుగారి వింతవాక్యములు

ఇక ఈ విషయమై గవర్నరుగారితో నా మొదటి ప్రసంగమును గురించి వల్లభించెదను. గవర్నరుగా రొకడినమున నన్ను పిలిచి ఎవరినఁబోషించినో నాకు తెలియదుగాని నైపుణ్యమి వనునకు ప్రతికూలముగ నుండుట అరగా, ప్రభుత్వమునకు ప్రతికూలముగ పనిచేయుటయని చెప్పెను. (ఘోరజ్వలమునానము లనుండి బీబీ అకు శ్రేణు) కాని నేనావ్యాఖ్యానము నంగీకరింపలేదు. (వినుతు విడుదు)

నేనాదివయసున చారితో నేకభవించిన యెడల
అదినముననే రాజీనామా నొప్పగియించుకొనవచ్చును. మంత్రులు
వయసు కలుగుననుచు ప్రతిహులముగ నున్న యెడలవది ప్రభు
త్వమునకు ప్రతిహులగు గుండులు యెట్లునో తీవ్రములు
కొనుకొనినను నాకగుచుంటున్నది. రాయకమునను ప్రభుత్వ
నిర్వాహమునందుకభాగము నాదు. గవర్నరుగారవును పారలమి
రనియు సావకాశముగ నాలోచించుకొనిన యెడల తన పాత
బాటును గ్రహించుననియు నే వెంచినిన నేను వెంటనే రాజీ
నామా నివ్వక పోవుటకు అదియొక కారణము. నానహోద్యోగి
యగు రంగనాథ మొదలియారు గారవును నగరమునలేరు.
నహోద్యోగులతో ప్రస్తుతించుకొండ చర్య దీనుకొనట యచి
తముగాదు గనుక నారు వచ్చునరకు వేదియుండుటకు నిశ్చ
యించితిని. ఇది వెండవక రణము. ఈ భంగుకారణములచే
నేనవును వెంటనే రాజీనామా నీయలేదు.

గవర్నరుగారి మరియొకవిచ్చిత వాదము

మిమ్ములకు బృహద్రామముగారిలో విశ్వాసమును ప్రసాదించు
నమున చెప్పెను. కాంగ్రెసు పక్ష నాయకుడీ ప్రతిపాదనను దెచ్చి
నపుడు, 42 వందల షట్పదిల వేల నిలువకపోవుటచే దాని కను
మతి నిరాకరింపబడినది. డాక్టరు బృహద్రామముగారిలో విశ్వా
సము లేదని మాత్రమే ఆ ప్రతిపాదనయందు వెలుపబడెనుగాని,
కారణములు తెలుపబడలేదు. సైమును కమిషను బహిష్కర
ణకు భిన్నముగ పరిచేయుటచే విశ్వాసము లేదని అందు
స్పష్టమగుపబడలేదు. అందుచే మా పక్షమువారుగాని షికరపక్ష
ములలోనివారుగాని ఆడిక సంఖ్యాములు ప్రతిపాదన నామో
దించ నిరాకరించిరి. కాంగ్రెసుపక్ష నాయకుడు గాడించినవిధ
మున నా ప్రతిపాదనలో బహిష్కరణ ప్రసక్తి లేదుగనుక
నది క్లెయిన్ ఓపెననుగాడ నాకుగాని రంగనాథ మొదలయ్య
రుగాడిగాని అంతమాత్రము వర్తి పను. ఆ ప్రతిపాదనను ఆ
మోదించుటకు లేవనెత్తని మా పక్షసభ్యులను నిరుత్సాహపరము
టకు చేసెను రంగనాథ మొదలయ్యరుగారును మా కిన్దంకము
ఉపయోగించి ప్రయత్నించితిమి. మా పక్షసభ్యులు బలవం
పరుగనుక నా ప్రతిపాదన చచ్చకు రాదని మేమే అనుకొం
చిమి.

ఆపరిపాదన వీరిపొయిన విమర్శకు గవర్నరుగారు జాతీయ
జేసు రంగనాథ మొదలయిన గాత్రోదేవు గవర్నరుగారు పట్టించి
వీరి. ఆపరిపాదన వీరిపొవుటవలన బహిష్కారమును గరించిన
సభవారు తమయభిప్రాయమును మార్చుకొనిరినియు
ఘట్టరామును గారి విధానములో విశ్వాస
పడుచు బహిష్కారమును గోరువానిలో విశ్వాసరాహిత్యము
ను దెలుపుచున్నదయను గవర్నరుగారు తిరిగి చెప్పదొడగిరి.
గవర్నరుగారు రజిత్రాభిప్రాయమును వెలుబుచ్చెను గనుక నేనొక
సేక్రటరీయును ప్రభుత్వర్యమునం దుండువానిని నిశ్చయించు
కొంటిని.

గవర్నరుగారవలంబించిన నైఖరికలన చాలముక్తమున
కాశ్రీయపనుస్థలు పంభినించుచున్నవి. కాననపథికారి
శ్యామమున్నంతవరకు ముత్రులు అధికారమునందుండవలెనా
లేక, గవర్నరుగారి ఇష్టమున్నంతకాలము? గవర్నరుగారి ని
రాకమునఁగిరించువెడల - కాననపథికారి పైవనుకమివన
బహిష్కార ప్రతిపాదన కనమలముగ పముక్తుల నొసగిన 6
మంది పథ్యులలో నెవ్వరున గూడ ముత్రేవదవుల కంగీకరింప
జాలరు. ప్రజాహితేయినియైన పేర్నికగన్న పథ్యులందఱును
బహిష్కారము కిచ్చుననే యున్నారు. ముత్రులు లేనట్లు
వచ్చింతకాలమే యుండవలెనుగాని కాననపథి విషయమున
అధికారములేదని గవర్నరుగారి విషయమున గావించిన
చట్టానుమతములై కాననపథి కవమానకరమును
విషయముపై దియనులేదు. (కాంగ్రెసువత్తు సానముల
నుండి వివాదు విమడనకేలు) ఇది యిట్లుండ నుభ్యారాధనగా
రిలో ఏకావరాహిత్య ప్రతిపాదన విగిహాయింతమాత్రమున
కాననపథికారు లేమ యభిప్రాయమును మార్చుకొనరని నేనే
మాత్రమును అంగీకరింపను. ఈ విషయమున పథికారు తమ నిత్య
యమును తిరిగి ధృవపరుపవలెనని కోరుచున్నాను.

కాపనపథకాని విశ్వాసము ననుభవించుచున్నంతవరకు, మంత్రుల తొలగించుటకు ఏకపక్షమునకు అధికారముండరాదు. కాపనపథకాని వివరములు తమ అధికారమును తిరిగి సంపాదించుకొనవలెను. మంత్రి సరిగ్గా వ్యవహరించుచుండేనా లేనా యనువిషయమును నిర్ణయించు నధికారము కాపనపథకము గలదు గాని గవర్నరుగారి (ఎవడు వివరము) వంతులు కాపనపథకమునకు ప్రతిబంధములు. కాపనపథకములకు ప్రతిబంధములు వ్యతిరేకములైనప్పుడు ప్రజాపరిపాలనా సిద్ధాంతముల కన్నిటికిని ప్రతిఘటనలు వర్తించుచున్నాయి. ప్రజాపరిపాలన సంస్థల సమూహముగ కీర్తిల మొనర్చుచున్నది. (వినుకు వివరము) అందుచే కాపనపథకాని వివరమును బాగ్ తగ్గ పరిశీలించి తమ అధికారమును నిలువ జేర్చుకొనుటకు నమ్మకమున్నాము.

ఆరోగ్యస్వామి మొదలియగుటకు ముగించు తమ యుక్త్యా కాలమున గవర్నరు తనపై గవర్నరున అధికారము కృతజ్ఞతను తెలిపిరి. (పార్లమెంటు)

అట్లు:—నిమిషముకొనిన మంత్రి ప్రకటనను గావించి సమీక్షించు ప్రభుత్వ పథకములలో నెవరైన యొకరు తిరిగి బహుల చెప్పవచ్చునని నిబంధనలు జేయవచ్చును. రంగనాథ మొదలి యగుట గూడ మరెయ్యక ప్రకటన గావించబడింది. ప్రభుత్వ పథకములు రెండింటికి చివరకు జవాబు చెప్పెదరా లేక వేరొకరు రెండవజవాబు లొసగెదరా?

సామి వెంకటాచలంబెట్టిగారు:—ఆరోగ్యస్వామి మొదలియగుటకు ప్రకటనకు ప్రభుత్వపథకము ప్రత్యుత్తర మొస గిన విషయము రంగనాథ మొదలియగుట గాను తన ప్రకటన గావించ వచ్చును. అటుపిమ్మట ప్రభుత్వపథకము తిరిగి జవాబు చెప్పిన బాగుండును.

గౌ. సర్ మాధుసూదనగారు:—ప్రభుత్వమువారి తరపున డాక్టరు నుబ్బిరాయనుగారికి రే చివరకు ప్రత్యుత్తర మొసగెదరు.

గౌ. రంగనాథ మొదలియగుట

రంగనాథ మొదలియగు తాను మంత్రిపదవికి రాజీనామా ని య్చుట కు గల కారణములను వివరించి, ఎవరు మంత్రులుగనున్నచున్నాడ, వైరము కమిషను బహిష్కారమును మాత్రము వసలరాదనియు, బహిష్కార సిద్ధాంతము నంగీరించి ఎవరు మంత్రులుగనున్న తనకిష్టమేననిరి. (బిర్యాపన్యాసము లేపు సమగ్రియగ బ్రకటింపబడును)

గౌ. డా. సుబ్బరాయన్ గారు

ప్రభుత్వమువారి తరపున ప్రభుత్వ మొసగు తనపై విశ్వాసరాహిత్యతీర్మాన మొడిపింపుటకు గవర్నరు సార్వజనిక వ్యాఖ్యానము సరియైనదేనని, తానే ప్రధానమంత్రిగనుక, తనతో కేరళవింప వారిని మంత్రిపదవులయందుండరాదని గవర్నరుగారు చెప్పట సక్రమముగనే యున్నదనియు నుడిచిరి (జప్తిను పక్షమునండి పార్లమెంటు).

చెన్ననగరమున హార్తాలు పోలీసుచర్యలు

మిమ్ముల పట్టి మెంటరీ గ్రాంటులపై చట్టబరిగెను. గౌ. ఉస్మాన్ సాహెబు గారు పోలీసుకార్యక్రమ 805890 పట్టి మెంటరీ గ్రాంటు నొసగవలసినదని కోరిరి.

అయ్యుడేవర కాశీశ్వరరావుగారు గ్రాంటులో రు 100 లు కట్టించవలసిన సవరణ సులభపాదించుచు, చెన్ననగరమున ఫిబ్రవరి 8 తేదీ హార్తాలు దినమున పోలీసుల చర్యల నిరసించిరి.

బహుళ అనామ్యును సయ్యదుగారు, డా. మల్లయ్యగారు సవరణను ధరించిరి. డి. బి. కృష్ణనాయర్ గారు ఎదిర్చిరి.

సి. యస్. గోవిందరాజ మొదలియగుటకు సవరణను ధరించుచు పోలీసువారు హార్తాలు ఆల్లరల సందర్భములో ఉపేక్ష వహించుటయేగాక దుండగిండును ప్రోత్సహించి రియ్యి తమకు తెలియనని పట్టిరి. మలబాడునండి వందల కొలది స్పెషల్ పోలీసువారి, గోవిందరావు కాంతి మనస్సులగు వదలగాను పోలీసుల భయపెట్టుటకు సాయధ హస్తలను పిల్చువెంట దిష్టలు సమమున విమను బహిష్కారోద్యమమును సడలజేసి బహిష్కార ప్రదర్శనముల నణచుటకేగాని కాంతి సంరక్షణకు గాదని పట్టిరి.

శ్రీ. గాడిదర్ల వారి సర్వోత్తమరావుగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు పోలీసువారు గావించు చర్యల నన్నిటిని సమర్థించుటయే భారతదేశమున దధికారవ్యవస్థయొక్క పని యని యు, హార్తాల దినమున నుల బారు నుండియు తదితర ప్రాంతముల నుండియు కొనిరావసిన వందలకొలది స్పెషల్ పోలీసు వారు పురపీఠమున పటాలోపముగ దిష్టలతోపు మరెట్టి ఉపయోగకరమును పని గావించియుండ లేదని పట్టిరి. చెన్నపురి గొప్పపట్టణము. పురముందు కాంతి సంరక్షణము గావించుటకు తగినంత పోలీసుదళముగాని సైనిక దళముగాని, లేకపోలేదు. హార్తాలు జరుగదని ప్రకటింపబడిన మిమ్ములను యిట్టి పోలీసుదళములను రప్పించుటకు కారణమేమి? కమిషనుకు ప్రతిఘటనలు గావించబడు ఎట్టి యాందోళనను, నిరసనగాని అణచివేయవలయునను యుద్ధోద్యమ తప్ప ఇట్టి పోలీసుదళమును గొనివచ్చుటలో శరొక యుద్ధోద్యమ లేదు.

ప్రభుత్వముయొక్క ప్రతిష్ఠను గాపాడుటకును కారణముదప్ప ఇందులకు వేరొక్క కారణ మేమియు లేదని పట్టిరి.

దొరైరాజుగారు:—ప్రతిపాదన వాక్యేపించుచు స్వరాజ్యపక్ష పథ్యము ప్రభుత్వముపై తమ యాయాధముల గురి పెట్టటకు మితనాపకాశము నొకదానిని సృజించినందులకు వారి నభినందించుచున్నామని పట్టిరి.

స్వరాజ్యపక్ష పథ్యము:—ఓ ఓ అను కేటలు.

దొరైరాజుగారు:—నేను నామినేటరు ఇన్ ఛార్జునకు నాకు మనస్సాక్షి గలను. మిఠై విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము సులభపాదించుటకు సభకు రాకుండ నుండలేదు. మిఠై ప్రజలను ఉద్దేశమున బుర్రొచ్చి మిఠై మిఠైయందల నుండి మిమ్ముల పోలీసువారి పైకి వారిని నిందించుచున్నార. స్వరాజ్యవాదుల సంగతి తెలిసినవారగుటవలన ప్రభుత్వమువారు హార్తామునే నిలిపివేయుచుండుటలో చాలాలోపము గావించిరి.

శ్రీ సత్యనారాయణగారు:—మిఠై లామెంబరగ నుండిన అట్టి గావించెడివారు గావించు. (నవ్వు) ఘోషారసమునునుగుచే సభ ఆంతరిక్ష ముగింప బడెను.

కాశీశ్వరరావుగారి ప్రతిపాదన ఓడిపోవుట

ఘోషారసంతరము కాశీశ్వరరావుగారి పోలీసు గ్రాంటు తీర్మానము ప్రతిపాదన ఓటునకు పెట్టగ 27 గురు అను కూలముగను 58 గురు ప్రతిఘటనలకుంటు చే నిరాకరించబడి ను. జప్తినుపార్టీ వారందరు ప్రతిఘటనలకు ఓటుజేసిరి. మంత్రి పదవులు వీడిన రంగనాథం, ఆరోగ్యస్వామి ముదల్యార్లు ప్రభుత్వపక్షమున ఓటుజేసిరి. “స్వతంత్రపక్షములో” నెక్కననుం డి ప్రతిఘటనలకు ఓటుజేసిరి స్వరాజ్యపక్షమువారు అందరు అనుకూలముగ ఓటుజేసిరి. మొత్తము పోలీసుగ్రాంటు ఓట్లు లెక్కింపవలసినవరము లేకుండగనే ఆమోదింపబడిన.

అమృతాంజనం డిపోవారి

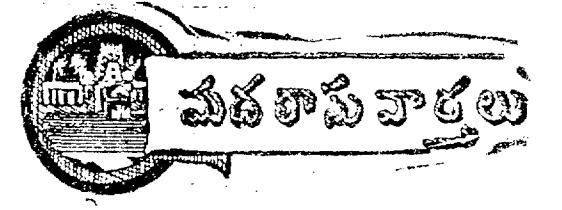
సుప్రసిద్ధా మధముల జాబితా

	రు.ఆ.
1. తీర్థరసాయనము మాత్రము అశీర్ణమునకు	1-2
2. వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి	1-1
3. జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-5	0-18
4. అమృతాంజనము సీసా 1-5	0-10
5. మూలకంకు తెలము డబ్బి 1-5	0-1
6. తామర తెలము, తామర, తీటకు	0-6
7. కలరా మాత్రము, వాంతి భేదులకు	0-8
8. తేలముందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-5	0-8
9. దంతకూహారి, పండ్లపోటుకు	0-4
10. కర్మకూలహరి, చెవిపోటుకు	0-10
11. గజ్జిక తెలము, గజ్జిచీడులకు డబ్బి 1-5	0-4
12. పసుళ్లకు తెలము, శీతపసుళ్లకు	0-6
13. కేలకు మందు సీసా 1-5	0-0
14. చందన అత్తరు 1 డౌన్సు	2-8
15. కుమ్మరు తెలము, డబ్బి 1-5	0-8
16. దంతమార్గము, పండ్లతోముటుకు	0-2
17. నుఖానామాత్రము	1-8
18. నుఖానామాత్రము, పుండ్లకు	1-0
19. రోమహరి, వెండ్రుకలు ఊడుటకు	8-4
20. మోహినితెలము, వెండ్రుకలు పెరుగుటకు	0-12
21. చుండుకు నూనె సీసా 1-5	0-8
22. గ్రహాణిమాత్రము డబ్బి 1-5	0-0
23. జాలాబి మాత్రము, మలబద్ధమునకు	0-0
24. కుసుమారీమాత్రము, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
25. నెగకు ద్రావకము సీసా 1-5	1-0
26. కళహరి, శీతకట్టు దగ్గులకు	1-8
27. కళహరిచూర్ణము, దగ్గు ఉబ్బరములకు డబ్బి 1-5	0-4
28. నుందరి తెలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-5	0-8
29. శిరోవేదన మాత్రము, తలనొప్పులకు	0-12
30. శ్రీతాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4
31. ఉబ్బరమునకు మందు	2-0

తామర తెలము

డబ్బి 1-5 0-6-0. 12-5 3-8-0.

తామర ఒకవిధమైన పురుగులవలన చక్కముమీదగాని, వెండ్రుకలలోగాని, లోచర్యములోగాని, గోళ్లలోగాని పుట్టుచున్నది. అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి - మదరాసు.

మద్రాసు ట్యూటల్ రియలు కాల్చే:—12-8-28 వ తేదీ నండి మూడుబడి 1-6-28 వ తేదీని వరకు తెలువ బడును.

భారత యువకసంఘ జన్మదినోత్సవము:— 18-8-28 వ తేదీ ఆదివారమున సంఘముయొక్క శాఖా సంఘము లన్నిటియందును జరిపబడును.

మద్రాసు మంగళసంగతి:—10-8-28 వ తేదీనో ఆంతమున వారములో మంగళసంగతి 10 మంది, గాంధీజ్యోతి, వల్ల ఒకరు, కాలా ఆజాదుల ఒకరు, మరేరీ ముగ్గురు 28 మంది యితరజ్వరములవల్ల 6 గురు మరణించిరి.

మైసూరు అగ్రికల్చరలు డయిరీఫారం కంపెనీ లిమిటెడు క్యాలండరు:—ఈకంపెనీలో జైపుస్తాకు కంపెనీను వీరొమాడ చేరియున్నది. వీరపంపిన కాలండరు చేరినది. దీనియందు సస్యశ్యామలములకు శ్రేత్రము దానియందు వృక్షములకు పూలముక్కలు మున్నగునవియును అన్ని చక్కగా రంగులతో చిత్రంపబడినవి. కంపెనీ కార్యస్థానము బెంగళూరు.

రాకపోకలు:—గవర్నరుగారి ప్రైవేటు సెక్రటరీ యగు ఇ కన్రాను స్వీట్జుగాను గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి కొలంబో మీదుగా ఇంగ్లాండునకు వెడలిరి.

రాలిబీ సి. వి. రంగారెడ్డిగారు గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి కర్నూలు వెళ్లిరి.

రామభోధంగారు గతరాత్రి మద్రాసు విడిచి విజయ నగరం వెళ్లిరి.

ఆర్యవిశ్రు ఆలెక్ గారు, శ్రీ ముతులు హాసకౌస్వత్త మరావు, ఎతిరాజులనాయకుగార్లు నేడు మద్రాసువచ్చిరి.

హార్తాలు శిక్షలు

లాకాల్ జి విద్యార్థుని విద్యార్థివేతనము కొట్టి వేయబడుట

లాకాల్ జిలో బి. ఎల్. తరగతి విద్యార్థియు, లాకాల్ జిలో విద్యార్థి సంఘాధ్యక్షుడును ఆరు సి. వెంకటప్పయ్యగారు ఫిబ్రవరి 8-వ తేదీన హాజరుకానందున నాటినికే తక్షణ కాలేజి యధికారు లతలి విద్యార్థి వేతనమును కొట్టివేసిరిని తెలియుచు న్నది. వేతనముయొక్క మొత్తము రూ 850. ఎల్. ఎల్. పరీక్షతో ప్రధానస్థాన మాకృషించినవాని కీ వేతనమువచ్చును. ఫిబ్రవరి 8-వ తేదీనండి ఎక డెమికు సంవత్సరాంతమునకు నయిన మొత్తము రూ 50 లను వెంకటప్పయ్యగారు గోల్పోయిరి. (శ్రీ తె.)

శ్రీతిరిగు విశ్రవిద్యాలయము, పల్లిపాడు, ధందుకూర్ పోలీసు, నెల్లూరు.

బడవ వార్షికోత్సవావస్థన లేఖ స్వస్తి శ్రీ ప్రభుత్వము సంవత్సర ఫలాలు బ. లు గురువారము (9-1-3-28) సాయంకాలము 7-30 ఘంటలకు శ్రీమంత్రి వి. భాష్యంఅయ్యంగారు ఆర్డరుతో బి. ఏ. బి. యల్. గారి (నుండియు న్యాయాధికారి) యాజమాన్యమున నెల్లూరు శ్రీ వెంకటగిరి మహారాజుగారి కళాశాలయందు వై విద్యా లయముయొక్క యైదవ వార్షికోత్సవము జరుగను.

ఇంకను శివయ్య, అధ్యక్షుడు.

సింధురాష్ట్రములోని గొప్పవర్తకుడు

కన్వించుటలేదు

సింధురాష్ట్రములోని రోహిటీపట్టణములో 17 దినముల నుండి దామాలాఅను ఒకగొప్పవర్తకుడు కన్వించుటలేదు. అతడు చంపబడియుండునని ప్రజలు ఊహించుచున్నారు. పోలీసువారు అన్వేషింతులేక యున్నారు. అతడు కన్వించక పోయినందున ప్రజలు హర్తామును జరిపిరి.

లాక్సానాకేసులో తీర్పు

మోదరాజుడు, (సింధు) మార్చి 12:—లాక్సానాకేసులోని మహమ్మదీయ ముద్దాయిలందరూ బిల్లాబజ్జీచే ఇరుడుబిడబడిరి.

కంగనాథ ముదలియారు ఆంగ్లస్వామి ముదలియారు

జ్యోతిషశాస్త్రము

చెన్నపురి పౌరుల యభినందనములకు పాత్రులౌట

ప్రభావామాత్యుని చర్యను నిరసించుట

కామభిరుచిని ఆత్మభిరుచిగా మార్చుకొనుట, ప్రభావామాత్యుని నిర్ణయముపాటుగా నైపుణ్యమును బహులై, ఆత్మకారవృద్ధిపాటునై తమయనాభిరుచిని ప్రకటించి, యనూన జేకేభక్తి, నిరపధికత్వగళిలను ప్రకటించిన శ్రీయ్యతులు, ఏ. రంగనాథముదలియారు, ఆంగ్లస్వామి ముదలియారుగారు ఇరువురను ఆభినందించుచు వాదించిన త్యాగమును కొనియాడుటకై నిన్నటి సాయంత్రము గోఖలేభవనమున కాంగ్రెసుసంఘ యజమాన్యమున సభ జరుపబడెను. శ్రీ సి. యస్. గోవిందరాజ ముదలియారు గారు సభ కార్యక్రమము వహించిరి.

అధ్యక్షులు

ప్రభుత్వమున మాట్లాడుచు నైపుణ్యమును భారతప్రజాకలన విరగ్ధులుగ నెట్లు నియమింపబడినదియో, భారతీయులు కమిషను సేవికలగు బహిష్కరించినదియో తెలిపి ఇంతటి నిర్మాణాత్మక కమిషనువారు బహిష్కరింపబడినను తమ కేసులను సత్కారము గలిగినదియో, భారతీయులు ప్రభుత్వమునకు వ్యతిరేకముగా ఆ సత్య వాస్తవమును ప్రపంచమునకు ప్రకటించియు, బ్రిటిషు ప్రభుత్వము యొక్కయు బ్రిటిషు వారాపత్రికల యొక్కయు అక్రమచర్యలను ఖండించిరి. చెన్నపురి కాపనసభలో నైపుణ్యమును బహిష్కరితీర్మానమునై నీర్దిష్ట కృతీయమాత్యు లిరువురును రెండును బంగలండి తమ యాత్మగౌరవమును నిలుపుకొన బాలిషను ప్రభావామాత్యుడు దాక్టరు ఏ. నుబ్బరావుగారు ప్రభాభిప్రాయవిరుద్ధముగ వర్తించుటయేగాక సమ్యక్ముగ గైకొన సమయమును సభనందీ వారిచేయి తన భీరుత్వమును వెల్లడి జేసెననిరి. ప్రధానమంత్రిగారిని యుద్దేశించబడిన వివాద రాహిత్య తీర్మానమును చర్చించుటకు 42 రు సభ్యులు సభలో నందుట తలపించలేదను నెవరైన ఆ నిర్ణయమును ఆధారముగ నైకొని సభలోకి ప్రధానమంత్రియందు వివాదము గలదని ఆపార్థ మొనరించుటలో గవర్నరుగారు గావించిన ఆకాశ్రమమును అతీతముక చర్యకంటెను మించిపడి జేరొకటి యుండ జోచినది. స్థిరీయ కృతీయమాత్యు లిరువురును గవర్నరుగారికి ప్రాసిన సమాధానముతో తన గాఢజాభిమానమును మహాద్వైల ఉదారబుద్ధిని వెల్లడించినది పల్కిరి.

శ్రీ యస్. సత్యమూర్తిగారు

పిమ్మట మాట్లాడుచు ఏది ఎట్లు జరిగినను నైపుణ్యము కమిషనులో సహకారము గావించి కృతనిశ్చయమునై యున్నవారు చెన్నపురియందు మువ్వరు గలరనియు ఒకరు గోషెకు ప్రభువుగారును (సత్య) మరొకరు తమ విశ్రుతు దాక్టరు నుబ్బరావుగారును, యాదవవారు మద్రాసు మొయిల పత్రికా సంపాదకులనియు పల్కిరి. (సత్య) బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకు భారతీయ ఏజంటుగావున అధికారతీర్మానము ప్రభువుగారును లాక్ నెకు గాలూగారిలై ఆత్మగౌరవమును సమ్యక్జేకొని మనస్సాక్షియను నెవరైన ప్రధానమంత్రిగారు నైపుణ్యమును కమిషనువ్యతిరేకమునై నీర్దానిని ఉన్నటు అగ్గించుచు గోరంతలు కొండంతలుగ జేసి అసత్యవార్తలను ప్రకటి. చుట్టై మొయిలపత్రికా సంపాదకులను మువ్వరు సహకారము నొనరి నిశ్చయించిరి. తమకు గావించబడిన సత్కారములగుర్తిచేసివా రెల్ల స్థానాని స్యాతికల ప్రకటనమును గావించుకొను హేతుమైన నీతికి దిగునంటి కాదుకో కమిషను సభ్యుల విధివలలోనే జూచియుండలేదు. పరీక్షాను నైపుణ్యమును చాల నిపుణుడగు న్యాయవాది యని వినియున్నను, న్యాయవాదియొక్క పని పదలేనికేమున సత్యముని నమ్మునట్లు వాదించుటయే (సత్య) అట్టి కార్యనిర్వహణయందు నైపుణ్యమును వెల్లడించినట్లు నిశ్చయించు. అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ మొదలగు వార్తలసంపుటి జాన్సెలను లోబరుచు కొని ఆగత్య ప్రచారమునకు గడంగికారు. ఇట్టి అధోగతికి దిగినవారు న్యాయమును విచారించుట కవసరమును దాపుజేసి యున్నారు. వీరి నిష్పక్షిక స్యభావము వీరి చర్యలవలన ఇప్పటికే బాటకముని తెల్ల మైనది.

జాతీయపత్రికల కొకమాట

చెన్నపురియందలి జాతీయపత్రికలు ఈ కమిషను వారి తీర్మానమునకు నెంచులకు దిగినను ప్రకటన యొసంగలేదు! "హిందూ" పత్రికనుండి అక్కాగంధర్వము కమిషనుకంటె ప్రత్యేక విలేజిని పంపుటయెందుకే ఇంగ్లండు జేకేములొని ప్రభావాత్రికలు భారతీయ ప్రచారమునకే మాత్రము కాదోనో

ఉదయముననే వచ్చు దగ్గు

ఉదయముననే దగ్గు హృదయమునకు చాల బాధ కలిగించును. దానిని నేమరచిన కొలదిలో చాలలో అొమ్మువడితేము లేక ఉల్బవముగా మారిపోవును

నిత్యము ఉదయమున ప్రక్కనుండి లేచునపుడు కెప్పెల్ల నొకటి నిమిగడుతు. గొంతునొప్పిగానందిన పక్షమున రాత్రిపుట్ట ఒక విశ్లేషణ చేయించును. దగ్గు అగిపోవును.

కెప్పెనుండి ఎగయు ముందు పొగలు పేరుగా క్యానకరేములలో నిక పిల్చుబడును. బాధనొందిన క్యానకరేములకు ఉపశమనము గలిగించి దివ పునరులను నిర్మూలించును. క్యానకరేమును గట్టిపరచును.

పెప్స : పెప్స

PEPS PEPS

కెప్పె సీసా 1 కి ద్వ 1-0-0. మందులంగళ్ల యందు దొరకును.

ఉపరితీర్చుటకు, హృదయమునకు, బలము కలిగించును.

గక దానిని కప్పిపుచ్చుచుండును. కావున భారతజేకేముందలి జాతీయపత్రికలు అటులే నైపుణ్యమును తమవారి తాము కామకొనుటకై విధునలుమునని కోరుతున్నాను. పరీక్షానైపుణ్యముగాను కాపనసభ రెన్నుకొను కమిటీల యధికారమునుగూర్చి చెప్పవలసినదంతయు తమకడపటి ప్రకటనయందే చెప్పియుండిరి. అంతకుముందీ వారొంగబోవు పాక్కులేమయు లేవు. స్పీనుకమిటీలొద్ద నిరాకరణముతో జిక్కుబ్రభ్యులు లకు ప్రభుత్వముకట్టగల కొలది వివాదమును నడించినది. కావున జేకేయులందరను ఏకీభవించి బహిష్కారోద్యమమును బలపరచుటయే ప్రస్తుతకర్తవ్యము.

చెన్నపురి కాపనసభయందు దామోదరమండిన కమిషను వివాదరాహిత్య తీర్మానమునకు స్వతంత్రపక్షముతోని బహు సంఖ్యకు అనుబంధము జేసంగియుండిరి. తీర్మానమునకు ప్రతి పక్షముగ పోట్లుజేసిన ప్రజా ప్రతినిధి సభ్యులు మున్నగుటాత్రే. ఒకరు జ. వి. అం. చారు, మరి యొకరు మనూముడియసంఘములోనివారు. జేరొకరు భారత క్రైస్తవ సంఘమునకు జేరినవారు. దాక్టరు నుబ్బరావుగారుపై నుట్టై కింపబడిన వివాదరాహిత్య తీర్మానము ప్రమాదపక్షమున చర్యకు రాహులకపోవుటం జేసి కమిషనుపట్ల గావించిన వివాద రాహిత్యతీర్మానమున కిది ప్రతిపక్షమునియుగోపితునసభ్యులు అను మొయిల పత్రికయున్న అపార్థము గావించుటయు దాని ని గవర్నరుగా రంగీకరించి చట్టవిరుద్ధముగ ప్రవర్తించుటెంతయు గర్హింపదగినది. ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానమందైనను నిట్టి ఆకాశ్రమ విషయము లిదివరలో జరిగి యుండలేదు. కాపన సభరాహితియైన వివాదరాహిత్య తీర్మానమునకు ప్రతి పక్షముగ పడచుటవలన దాక్టరు నుబ్బరావుగారు కాపన సభ యొక్కయు రాష్ట్రీయవలిప్రజలయొక్కయు అభిప్రాయములకు భిన్నముగ వర్తించినందున వారిని రాజీనామా యొసంగవలసినదిగ గవర్నరుగారు కోరియుండవలసినది. లేక గవర్నరుగారు కాపనసభను విరమించి తిరుగ ఎన్నికలంజరిపినచో నయ్యది కాంగ్రెసుపక్షమున కెంతయు అనుకూలము. రాజీనామా యొసంగిన ఇరువురు మంత్రుల విధాన విచిత్రముయ్యలో కాపన సభ్యుల నిదాంతములకు ప్రతిపక్షముగాదు. అందుచే గోషెకు ప్రభువుగారు గావించినది బాంబులు కమిటీలొద్ద నిబంధనలకు భారత ప్రభుత్వవట్టమునకును విరుద్ధమైనది. మంత్రుల యందుండవలసిన సంయుక్త బాధ్యత ఇప్పుడే మేమిది? స్వతంత్ర పక్షమువారు మంత్రీపదవుల నంగీకరింపజాలరు. జస్టిసు పక్షము కామంగీకరింప బోవుటలేదని జస్టిసుపత్రిక వాయు యన్నది. జస్టిసు పక్షమువారు కోయింబట్టారు తీర్మానములకు బద్ధులై యుండవలసి నమ్ముచున్నాడు. కాపనసభయందు వివాద రాహిత్య తీర్మానమునై చర్య పందర్బయున దిగి బి. యస్. కృష్ణకామయ్య, బి. కునిరామకాయాదు తెజాపాద రామ చంద్రాక్షిగారు మున్నగువారు గావించిన ప్రసంగములు వారి బాధిప్రాయమును తెలియజేసెడి పక్షమున వారు మంత్రీ పదవుల నంగీకరింపజాలరని పల్కిరి. యస్. ముత్తయ్య మొదలియారుగారు కాంగ్రెసువ్యతిరేక కాపనసభ కెన్నుకొనబడిరి. వారిపును ఉద్యోగనిష్ఠిరము గావించనందిన తమ సభ్యత్వమునకు రాజీనామా యొసంగి తిరిగి ఎన్నుకొనబడిన పక్షమున అట్లు జేయవచ్చునోగాని లేనిచో వివాదరాహిత్యము జేసినవారయ్యెదరు. గవర్నరుగారు ప్రజాపక్షకాఖులను తమ పక్ష మొనరించుకొనిన మనకింక కంటెను కోరదగిన దేదియు లేదు. తిరుగ ఎన్నికలు జరిపిన మనకే యనుకూలము జరుగ గల్గున అని పల్కిరి.

డి. కొలంబె గారు రాజీనామా యొసంగిన మంత్రు లిరువురును ప్రకటించుచు ఆంగ్లస్వామి మొదలి యుగగాదు భారత క్రైస్తవ సంఘమునకు జేరినందులకు వారి నెంతయు ఆభినందించుచు వీరు గావించిన త్యాగ మనమానముని పల్కిరి. కమిషను విషయమై అన్యత్రచరారును చేయుటకై బ్రిటిషు వారాపత్రికలు గావించుచున్న కుముపులను వెల్లడి గావించి అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ మున్నగు ఏజన్సీలను ప్రోత్సహింప మదని పల్కిరి.

గ. వి. రామచాను పంతులుగారు పిమ్మట మాట్లాడుచు నైపుణ్యము కమిషను భారతజేకేమునకు అంపబడుట ఆకస్మికముగ జరిగినది గాదనియు, 1914-25 సం॥నుండి భారత కాపన సభయందు భారతీయులు వ్యయంనిర్ణయ మంత్రమును వాంఛించుచున్నారనియు రాంతులేమిల సమాజకేము తప్ప ఎట్టి కమిషనుగాని అంగీకరింపబోమని స్పష్టముగ తెలిపియున్నను, భారతీయజేకేము విరుద్ధముగ నీకమిషను ఏర్పరపబడియున్నదనియు, (బ్రిటిషు రాజకీయపక్షములన్నియు మొదటినుండియు భారతీయుల కొల్లగొడుటయందే జేకేభవించియుండిరినియు, అందుచే నీకమిషను నియామకమందును వివిధ (బ్రిటిషురాజకీయపక్ష పక్ష్యేషము మూతపదియయ గాదనియు పల్కిరి. ఇరువురు మంత్రులు ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి రాజీనామా యొసంగుటవలస మద్రాసు రాష్ట్రీయ కమిషనుకు ప్రతిపక్షముగ నున్నదని పరీ కంకర్వ కామయగారికి తనిససమాధాన మొసంగబడెనని పల్కిరి. నైపుణ్య సంఘమువారు గావించుచున్న లకు లోనుగాక బహిష్కారమును బలపరచుటయే జేకేయుల కర్తవ్యముని పల్కిరి.

శ్రీ చివీరు అనామ్యుడు, బి. భక్తవర్ణులు కాయాదు గార్లు మాట్లాడినపిదప సభ యుగంజరిగెను.

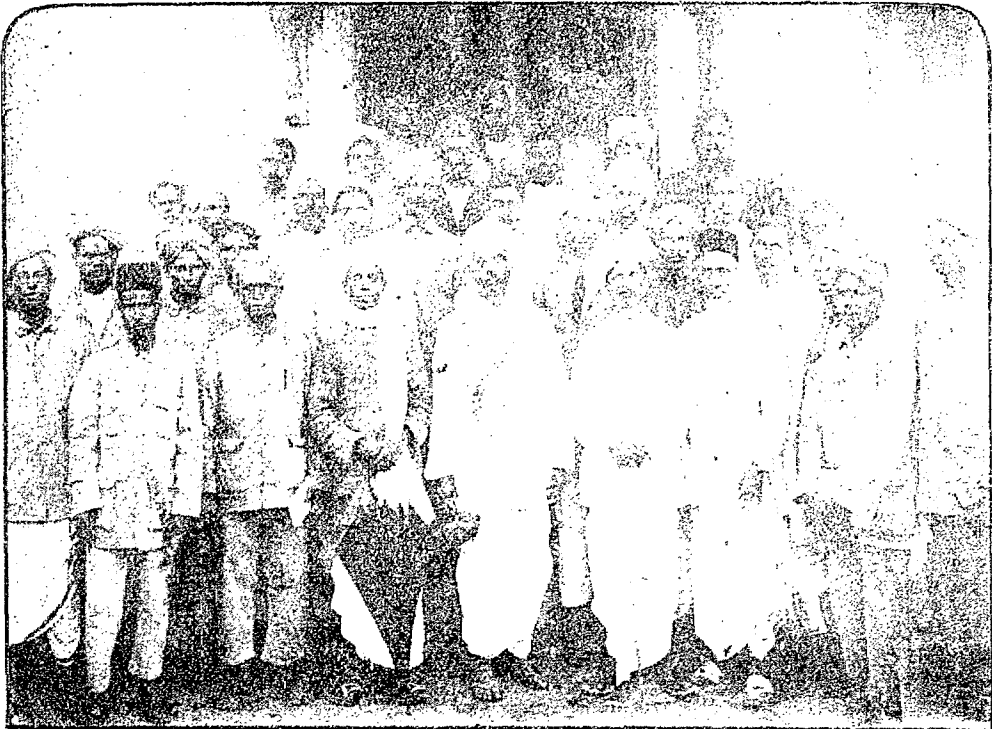
అంగ్లో ఈజిప్టు ఒడంబడిక
అండను దుర్బి 11:—జాతీయపత్రికలో ఈజిప్టుగూడ తేర్చుకొనునట్లు జేయ జాతీయినినియుగాని అంగ్లో ఈజిప్టు ఒడంబడికను, ఈజిప్టు ప్రభుత్వము నిరాకరించుటచేతను అజేయదియొక ప్రస్తుతము తెలిపదనియు తమ పరిశ్రాభావములకు నిదర్శనము తాము 10 రోజులయన పిదప (బ్రిటిషు సేనలకు మరలించు విషయమై జాతీయపత్రితో ఆలోచించెదమనట యేమనియు చాంబర్లెనుగాన తెలిపిరి.

ఇంగ్లండులో శ్రీ నియోజకాధికారము
నిమ్మటకు విల్లును ప్రకటన జెల్లుచున్నాడు. దాని (తరి కూలుకుంజరనుచున్నాడు. ఈవిల్లు ప్రకారము 5240,000వంశి స్త్రీలకు ఓటు అధికారము గల్గునది. ఇందులో 1500000 మంది స్త్రీలు 25 సంవత్సరములకు లోపుగ నుండురట.

కారురాగాగారు పరీ బార్లీ లాయడగారిలో ఒక గంట మాట్లాడిరి.

సామ్రాజ్య పార్ల మెంటు సంఘసభ కనడాలో గుప్తేంబు దలో జరుగును. అట్టావాలో మూడురోజులు జరుగును. ఎన్ని తెగులో మూడుదినములు జరుగును.

ప్రపంచమును ప్రజాస్వామ్యమునకు తేమముగ నిరుపా యముగ నుండునట్లు జేయుటయే తమ రాజకీయముని బాల్బిడుగారు అప్పట్ల పోయెదరో ప్రకటించిరి.

చెన్న రాష్ట్ర తపాలనాఖరుల సభ

అధ్యక్షత వహించిన గౌ. డా. యు. రామారావుగారు మధ్య నున్నారు. (ప్ర. ఫో. బి.)

నైమను సంఘము

లాహోరు నగరమున ప్రజలబహిష్కరణము
ధనికుల స్వాగతము

ట్రేబ్యూను పత్రిక వ్రాసిన ప్రధాన వ్యాసము
“లాహోరు నగరమున రైలు స్టేషను వద్దను పిమ్మట పంజాబు జమిందారుల (చిప్రు) సంఘముచే రేర్వరచి విందునందును ప్రభుత్వోద్యోగులను ధనికులను పౌరులను నైమను సంఘమువారికి స్వాగతమొసగిరి. ఇట్టి ఘనముగ స్వాగతమును ఈ సంఘమువారికి భారతదేశమునందెట్టివరకును ఎవరునుగూడ వీవగరమువారుగూడ నొసంగియుండలేదు. ఇందుచేతను నందు ఆలస్యరూపు మెట్లు దేశభివృద్ధికి ప్రతికూలముగా మండెనో భారతదేశమునందు పంజాబు రాష్ట్ర మెట్లునుండెనో తెలియదు సర్ మైక్లెలు ఓడ్యయరుగారు పంజాబు గవర్నరు గానున్నపు వత్సభముగా కొలుచుండిరిగాని యీస్వాగతముల నుమాచియుండినో ఆయన చాల సంతసిందియుండెను. భారతదేశమున సర్వనిరతులను ఉత్తములను ఆత్మగౌరవము గల వారును దేశభివృద్ధినికలవాదులను భారతీయులందరును యీ సంఘమును బహిష్కరించుటకే నిశ్చయించిరి. ఇప్పటివరకును సంఘమువారు వెళ్లిన ప్రతిస్థలమునందుగూడ కొట్టికొలిదిమం 3 భారతీయులను ఆధిపత్యంభావులగు ప్రముఖులను నైమను సంఘమును రాజకీయముగను సాంఘికముగనుగూడ పూర్తిగా బహిష్కరించియుండిరి. పంజాబు రాష్ట్రమునకు ప్రధాన నగరమున లాహోరులో మాత్రము ఉద్యోగులందరును పౌరులలో పేరుగలవారందరుగూడ నీ సంఘమువారికి ఆస్తిధికును గూడంబరముతోను పనుస్తరాజునీచిములతోను స్వాగత మొసగిరి. లాహోరులో కాంగ్రెసువారిలోను ఖిలాఫతువారిలోను ప్రముఖులవారు హెచ్చుమందిగూడ స్వాగతోత్సవములలో పాల్గొనిరి.

బహిష్కరణము

కొట్టికొలిది ప్రజలు రైలు స్టేషనుకు వెలుపల నైమను సంఘమువారి మోటారులు పోవు నది తలపబడిన రాజ మార్గమున కిరుప్రక్కలను అర్ధమైలుదూరమువరకును నలకెండాలును బూని నిలిచియుండిరి. ఈ ప్రజలలో నెరికిని గొప్ప గొప్ప భూవసతులు, దివ్యభవములు, ధనరాసులు, రత్న భరణములు, బిరుదములు, హోదాలు, మున్నగునవియును లేవు. కావున ప్రభుత్వోద్యోగు వీజనసామాన్యమును త్వర ప్రాయముగా చూచెదరు. ఈ ప్రజలు దొరతనమువారివలన నేమియును ఆశింపరు. వారికిదేశమునైనను స్వాతంత్ర్యమునైనను ప్రేమ మహారము. అటుల కొట్టికొలిది ప్రజలచలచేదలకు కా రణము దేశమాతయాహ్వనమేగాని మరేమియును కాదు. ఈ రీతిగా బహిష్కరణమున పాల్గొనుటచే చాల కష్టములు కలుగు నని వారి కిదివరకనభవములను తెలిసియుండిననుగూడవారు నిర్భయముగా తమ విధిని నెరవేర్చిరి. వీరిలో కొందరిదివరకే దేశముకొరకు చాల కష్టములుగూడ ననుభవించియుండిరి. రాజ భక్తుల యిండ్లకప్పులపైనుండి విసరబడెను రాళ్లచెట్టలను పోలీసువారు దాడులసాధనములను ప్రయోగించుట నూనినను వారి లట్టాట పోలీసులు మాత్రమే తమకు ఐ హు మా న ము గా

లభింపగలవని ప్రజలు భాసుగా నెరింగియుండియే బహిష్కరణ మునందు పాల్గొనిరి. వారిలో కొందరికిట్టి సన్మానముగూడ లోటు లేకుండ ముట్టి యే యున్నది. ఇది యంతయును వారికి భాగుగా తెలిసి యే యున్నను వారందరును తమ కేది ముఖ్యకర్తవ్యమని నమ్మికో దానిని నిర్భయముగా నెరవేర్చిరి. ఎట్టి స్వాగతమును బడయుటకు నైమను సంఘమున కర్హతగలదో ఆట్టిస్వాగతమునే యీ దేశభక్తులు వారికి ముట్టజెప్పిరి. భారతదేశమునందలి యితరప్రధాన నగరములతో పాటు లాహోరునగర మిట్టి దుస్థితిలోగూడ తలయెత్తగలుగుటకుదు. దేశభక్తులను ప్రజలు 10 వ తేదీన శని వారమునాడు గావించిన బహిష్కరణ ప్రదర్శనమే ఆధారమై యున్నది” అని ట్రేబ్యూను వ్రాసెను.

హారతాళమునుగూర్చి ప్రకటనచేసినవారికి నోటీసులు

శ్రీప్రేమి నెల 8 వ తేదీన లాహోరునగరమున హారతాళ మును జరుపవలెనను ప్రకటనమునందు సంతకములు చేసిన హిందూ మహమ్మదీయ వాయుకుల నందరిని వీల కేసింప గూడదో తెలుపవలెనని మేజిస్ట్రేటు నోటీసులనుపంపెను. నైమను సంఘమునువిమర్శించినందులకు హిందూరంజిత యను లాహోరు దేశభావపత్రికపై కేసుచేయుదని పదంతిగా నున్నది. (ప్రీప్రెసు)

నిన్న 12 వ తేదీన జరిగిన పని

లాహోరులో మున్న 11 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సంఘసభ్యులు విశ్రాంతిని గైకొనిరి. నిన్న 12-వ తేదీ సోమ వారమునాడు ఉదయము 8 1/2 గంటలకు సర్ బాను నైమను, బర్నహము ప్రభువుగార్లు గోఘట్టురాణానున్న వార్డు వెళ్లి ను రైల్వేస్టేషనుపుటకు వెళ్లిరి. పిమ్మట 11 గంటలకు సంఘమువారందరూ శాసనసభకు వెళ్లిరి. 11 1/2 గంటలకు పంజాబు శాసనసభ సభ్యులలో శేషులు యూనియన్లుపార్టీ వారి ప్రతినిధులు సంఘమువారిని సందర్శించిరి. 12 గంటలకు శేషులు రిఫారముపార్టీ ప్రతినిధులు సంఘమువారితో ముచ్చటించిరి. 12 1/2 కు రాజానరేంద్రనాథుగారితోను 12 3/4 కు మరీకొంతనుండి శాసనసభ్యులతోను సంఘమువారు సంభాషించిరి. 1 1/2 గంటలకు మోడసు హోటెలులో డివిజన్ల యూరోపియను ఆంగ్లో యిండియను సంఘములవారొసంగిన అతిథ్యమును సర్ బాను నైమను, బర్నహము ప్రభువు, కల్లులు ఖాతున్ గార్లు స్వీకరించిరి. 3 గంటలకు ఆక్సారి యను పత్రికాసంపాదకుడగు పండిత గోపీనాథుగారి తోను 3 1/2 గంటలకు మోడ్లిను డిల్లుకుపత్రికా సంపాదకుని తోను బర్నహము ప్రభువు సంభాషించెను.

తోటమిందు

ప్రధాన వ్యాయమూర్తి సర్ సుదీలాలుగారు సర్ బాను నైమనుగారి గౌరవార్థ మేర్పరచిన తోటమిందు సాయంకాలము 4 1/2 గంటలకు జరిగినది. ఆ విందుకు సంఘసభ్యులందరును గూడ వచ్చిరి. ఆ విందుకు లాహోరు నగరమునందలి సుప్రసిద్ధ వ్యాయవాదులందరు వచ్చిరి. నైమను సంఘ సభ్యులలో నొకరును స్ట్రాటోగ్రా ప్రభువును ఆయన భార్యయును కలగొనెను సంఘ సభ్యులందరును వచ్చిరి. సంఘ సభ్యులతో సహా మొత్తము 50 మంది విందు జరిగించిరి. మోడ్లి న్యాయ మూర్తులందరును వచ్చిరి. వారిలో కొందరు కళకళలాడుతూ వచ్చిరి.

గౌ. టి. ఆర్. వెంకటాచార్యగారు

సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారిస్థానే మదరాసు ప్రభుత్వ లామెంబరుగ నియమింపబడిరి. కాని పోలీసుశాఖాధికారము వీరి కివ్వనందున రాజనామా నిచ్చిరి. (ప్ర. ఫో. బి.)

మద్రాసు ప్రభుత్వ

లామెంబరుగారి రాజీనామా

రిజర్వడు శాఖలో మార్పులు

మద్రాసు ప్రభుత్వముయొక్క రిజర్వడు శాఖలో యీ దిగువ వివరింపబడిన మార్పులు చేయబడినందున, నూతనముగా నియమింపబడిన లామెంబరుగారి తిమపదవికి రాజీనామానిచ్చిరి. క్యాంబెలుగారు తాత్కాలిక లామెంబరుగా నియమింపబడిరి.

మద్రాసు ప్రభుత్వముయొక్క రిజర్వడు శాఖలో యీ దిగువ వివరముగా మార్పులు గావించబడినవి. పోలీసుశాఖ లామెంబరుగారి యధీనమునండి హోమ మెంబరుగారి యధీనమునకును, జైలుశాఖ హోమ మెంబరుగారి యధీనమునండి లామెంబరుగారి యధీనమునకు మార్పబడినవి. ఇంతవరకు లామెంబరు యధీనములో నుండిన యిరిగోషను శాఖయు, ఎగ్జిక్ల శాఖయు, నిపుడు రెవెన్యూమెంబరు గారియధీనమునకు మార్పబడినవి. ప్రస్తుత యెగ్జిక్ల ప్రకారము అడవులశాఖ లామెంబరుగారి యధీనమునందు, అటవీ పంచాయతులశాఖ రెవెన్యూ మెంబరుగారి యధీనమునందు ఉంచబడినవి.

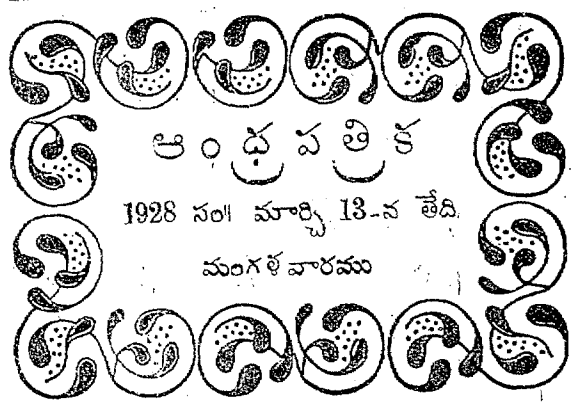
జపానులో ప్రసిద్ధిక్కు సమాప్రదీరమున తుపానువీచి ఆయిదు పొగయోడలు మునిగిపోయినవి. చాలమంది సిబ్బంది మునిగిపోయినందువల్ల.

లంకామైద వస్త్రకము కొంచెము అనుకూలముగ నున్న తెలియుచున్నది.

9 తేదీన ముందుతుపానులో స్థిరమై మేమనూబుద్ధగర్ ఆమెరికా పొగయోడ బ్రదర్లై వది.

జిల్లా జడ్జిలు మే జ ప్లేట్లు, ప్రభుత్వ వ్యాయ వాదులు ఇతర సుప్రసిద్ధ వ్యాయవాదులను గూడ వచ్చిరి. దీప్యూటికమిషనరు ఓగిన్సీగారును ఆయన భార్యయునుగూడ వచ్చిరి. ఉద్యానవనవ్యాయమువద్ద ప్రధాన వ్యాయమూర్తి సర్ నైమను ప్రభువులకు స్వాగతమొసగెను. అటుపిమ్మట చాయా పటము తీయబడెను. ఈస్వాగతమునకు సర్ నైమనుగారు చాల సంతసింపెను. ఒకగంటవేపు వ్యాయవాదులు మున్నగు వారితో యిష్టాగోష్ఠిగా రాజకీయములు కాని విషయములను గూర్చి సర్ బానుగారు సంభాషించెను. ఆంగ్లదేశమునందును ఆమెరికాదేశమునందును వ్యాయసానములనుగూర్చి సర్ బాను గారు మాటలాడుచు చాల విస్తరింపకరములను విషయములను తెలిపెను. తాను వ్యాయవాదిగనుండిన కేసులనుగూర్చిగూడ తెలిపెను. కిక్కిన సంఘసభ్యులందరునుగూడ వచ్చినవారితో కలసిమెలసి సంభాషించుచుండిరి. ప్రధాన వ్యాయమూర్తికి సర్ బానుగారు సంఘమువారివత్తుమున కృతజ్ఞులను తెలిపెను.

12 వ తేదీరాత్రి మంత్రి హానరులు మనోహరలారు గారి గృహమున సర్ బానుగారికి విందు జరిగెను. వైకొలు బర్నహము, స్ట్రాటోగ్రా ప్రభువుగార్లు సర్ మహమదుషఫ్ గారు విందుచేసిరి. మేజరు అట్లీగారికి హాకెట్టులారుగారు విందుచేసిరి. (ప్ర. ఫో. బి.)

హిందూదేశపుపరిక్ష: టైముస్ పత్రిక

శ్రీశ్రీశ్రీ

పైశ్రీక్ష క్రింద ఈవారమందిన లండను టైముస్ పత్రిక వ్రాసినవ్యాసము జూచిన భారతశాసనసభ వారి బహిష్కారతీర్మానము గాంచి కలవరపడినటుల దోచును. కాంగ్రెసు సభవారిటుల తీర్మానించినచో టైముస్ పత్రిక చులకనజేసి యుండెడిది. బాధ్యతలేని ఆందోళనకారకు లిటులనే నిర్ణయించుచుండురని సూచించెడిది. “బహిష్కారవాదులు తమదృక్పథము ననుసరించి విజయముగాంచిరి. ఇప్పుడు అంగీకరింపబడిన తీర్మానము కాంగ్రెసు సభవారి తీర్మానముగాక, భారతశాసనసభవారి తీర్మానము. అందుచే ప్రదర్శనపు ప్రయోజనముల నిమిత్తము దీనిప్రాముఖ్య మతిశయించె” నని టైముస్ పత్రిక భావించుచున్నది. బహిష్కారము త్రోసివేయదగినది గాదని టైముస్ పత్రికగూడ గ్రహించుట ముఖ్యమయినవిషయము గాదా? అయినను తీర్మానప్రాముఖ్యమును తగ్గించుటకు ఈపత్రిక ప్రయత్నింపక పోలేదు. ఆరునెలలతోమాత్రమే తీర్మానము నెగ్గనని సైమనుగారు చెప్పిన విషయమును ఈ పత్రికగూడ చేపట్టినది. ప్రజాప్రతినిధులలో నధిక సంఖ్యాకులు బహిష్కారము గోరుచున్నారని మాత్రము గ్రహించి యీపత్రిక యిటుల వ్రాసెను. “భారతశాసన సభ్యులలో నధికసంఖ్యాకులు ఈ సమయమున పార్లమెంటు కమిషనును నియమించినందులకు అగ్రహపూరితు లయినటుల తీర్మానము బట్టి గ్రహింపవచ్చును.”

భారతశాసనసభ్యులు స్వస్థానాధికారులగు ప్రజలకు మాత్రమే ప్రతిఘటనలనుసంగతినై, టైముస్ పత్రిక యీరీతిని జ్ఞాపకము దెచ్చుచున్నది. “బ్రిటిషు శాసనకర్తలకును హైందవ శాసనకర్తలకును గల హోదాల భేదము, కొలది మంది రాజకీయ సంస్కర్తలకే తెలియును. వీరినిగూర్చి బర్మింగ్హామ్ ప్రభుత్వం గా రిపరకే చెప్పియుండిరి. అయినను, వీరిని త్రోసిపుచ్చుట అవివేక మగును.” భారత శాసనసభవారినిగాని, రాజకీయాందోళన పరులనుగాని లక్ష్యపెట్టకుండుట ప్రమాదమని, టైముస్ పత్రిక కనుగొనినది. రాజకీయసంస్కర్తలు వేరు, జనసామాన్యము వేరు, ఇరువురకును సంబంధము లేదనియు, బ్రిటిషువారే ప్రజలకు ప్రతినిధులు చెప్పువాదమునందు కర్థము లేదని వ్యక్తమైనది. చెన్నపురిలో హరితాశము జరిగినది జనసామాన్యమే. లాహోరులో గూడ రియల్స్ స్టేషనుపేలువల నల్లజెండాల బట్టకొని ఇనన్యుతీ ప్రదర్శనము జరిపినవారు జనసామాన్యమే యని, టిబ్బూను పత్రిక దెలుపుచున్నది. ఇట్టివారిపై పోలీసువారు బలప్రయోగము గావించి యుండిరి. సామాన్యజనులు రాయల్ కమిషనును ప్రేమించెద రనుట, వట్టికల్ల. ఈ విషయ

మున విద్యాధికులకన్నను, సామాన్యజనులే ఎక్కుడుతీవ్రవాదు లని విదిత మయ్యెను. భారతశాసనసభవారి తీర్మానము టైముస్ పత్రికను కలవరపెట్టినను, తీర్మానప్రాముఖ్యమును త్రోసివేయ జాలక యీపత్రిక యితరవిధముల బెదరింపజూచుచున్నది.

భారతశాసనసభ పార్లమెంటు సభవంటిది గాదని, టైముస్ పత్రిక జ్ఞాపకముజేయుచున్నది. ఈ సంగతి భారతీయులకు తెలిసియే యున్నది. శాసనసభవారు చేసినతీర్మానములు నిష్ఫలము లగుటయు, వీరు త్రోసివైచిన గ్రాంటులను రాజప్రతినిధిగారు పునరుద్ధరించుటయు, వీరు గావించిన చట్టములను నిష్ఫలము గావించుటయు మున్నగు సందర్భములను టైముస్ పత్రిక సహాయముతో బని లేకనే, హిందూదేశము గ్రహించుచున్నది. దేశమునకింకను స్వపరిపాలనము లభింపలేదనియు, అందుచే భారత శాసనసభ పార్లమెంటుసభతో తులనదాగజాలదనియు, హిందూదేశ మింకను పరీక్షయందున్నదనియు, భారతీయులను స్వపరిపాలనమునందు నుశీలీతుల గావించుటకే ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము ప్రసాదింపబడె ననియు, స్వపరిపాలనము అంతరముల మెబడి ప్రసాదింపబడునుగాని ఒక్కసారిగ ప్రసాదింపబడదనియు, టైముస్ పత్రిక గర్హించుచున్నది. కాని ఇట్టి ఏర్పాటు సంగీకరింపక హిందూదేశము సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి గోరుచున్నది. పార్లమెంటు సభకుండు హక్కులు భారతశాసనసభకు లేవని గ్రహించియే, సెలెక్టు కమిటీల నేర్పరుప నిరాకరించుచున్నది. ఆకారణముచేతనే సైమనుకమిషను గ్రాంటును భారతశాసనసభ నేమ నిరాకరించినది. ఇంతియ గాక, భారతశాసనసభ వారు స్పీనుకమిటీ సందర్భమున ఇండియా ప్రభుత్వము పట్ల విశ్వాసరాహిత్యమును జూపియుండిరి. పార్లమెంటు సభలో నిట్టి తీర్మానము ఆమోదింపబడినచో, ప్రభుత్వము వెన్వెంటనే రాజీనామానిచ్చెడిది. భారతశాసనసభలో సత్యధికసంఖ్యాకులు విశ్వాసరాహిత్యము సంగీకరించినను, ప్రభుత్వ మేమాత్రము చలించదయ్యెను.

ఇట్టి భేదమును గుర్తించుటచేతనే హిందూదేశము సంపూర్ణస్వపరిపాలనము గోరుచున్న దని, టైముస్ పత్రిక గ్రహించుట మేలు. రాజకీయపక్షములన్నియు బహిష్కారవిషయమున నేకీభవించుటచే, ఈ పత్రిక వీనికన్నిటికి మధ్యదేశ్యము నారోపించుచున్నది. స్వరాజ్యపక్షమువారు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్యము గోరుచున్నారగాన, వారికి సంస్కరణ శాసనముతో ననశే పనిలేదట. రిస్పాన్సీవు సహకారవాదులపై టైముస్ పత్రిక ఇదివర కాశపెట్టుకొనియుండెను. కాని దేశమునందు బహిష్కారాందోళనతీవ్రత ప్రబలుటచే, రిస్పాన్సీవు సహకారవాదులు దానిబాడికి లొంగిపోయిరట. ప్రభుత్వమున కింతవరకు పట్టుగొమ్ములుగ నున్న మితవాదు లీమారు వ్యక్తిగతకారణములచే బహిష్కారము నామోదించుచున్నారట. మితవాదులు ప్రభుత్వమున కనుకూలముగ ప్రవర్తించినపుడు, వారు స్వార్థరహితులయిరి. బహిష్కారమును చేపట్టగనే, స్వార్థదు లయిరి గాబోలు! భారతీయు లెటుల మేలగినను, ఇంగ్లండులో నన్ని పక్షములవారును కమిషనుపట్ల సుముఖత జూపుచున్నారనియు, భారతీయబహిష్కారముగూడ రానురాను తగ్గవచ్చుననియు, ఏది యెటు లున్నను సైమను కమిషను వారు తమధర్మమును నిర్వహించెద రనియు, భార

తీయులు తోడ్పడుచో మాత్రము వారి స్వపరిపాలనార్హత వెల్లడియగుననియు, టైముస్ పత్రిక ఆశపెట్టుచున్నది.

కమిషను బహిష్కారము ప్రజల స్వపరిపాలనార్హతకు లోపమని, చేయు వాదమునం దేమాత్రము సారముండజాలదు. దేశపు టాత్మగౌరవమును రక్షించుకొనుట కింతకన్నను అనుకూలసాధన గనుపింపదు. సైమనుగారు ప్రచారమునందు గట్టివారు. వీరి ప్రకటనలు, ఇట్టి సామర్థ్యము జూపును. దేశమునం దెక్కడను బహిష్కారము జరుగలేదని, వీరి ప్రకటనల జూచినవారికి దోషక మానదు. ఇవియే ఇంగ్లండుకు శేరుచుండును. వీరికి దోడుగ, అస్సీసియేటెడు ప్రెస్సువారు సైమనుగారికి చేదోడు వాదోడుగ నున్నారు. స్వాగతవార్తలను మాత్రమే వీరు విశేషముగ పంపుచున్నారు. అయినను సత్యము వెల్లడియగుచునే యున్నది. పార్లమెంటునందలి తేటరు సభ్యులగు తర్జిలుగారు హిందూదేశమున పర్యటనము సలిపి, ఇంగ్లండుకిపుడు పోవుచున్నారు. కమిషను కొనగిన స్వాగతములస్వభావమును తర్జిలుగారు గూడ కనిపెట్టిరి. క్రిప్సెన్సు ప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు, స్వాగతముల కృత్రిమస్వభావము బయల్పడుచునే యున్నదనియు, వివేకము గలవారు వీనిని జూచిమోసపోరనియు, కలకత్తాలో తా మిట్టి బూటకమును కనిపెట్టితిమనియు, తర్జిలుగారు నుడివిరి. ప్రభుత్వమువారు కమిషనువారి నెటుల సడుపుచున్నారో వీరు గుర్తించిరి. పటేలుగారిని సైమనుగారు నిరసించిన విషయము తర్జిలుగారు, ఖండించుచున్నారు. ఇంగ్లండుకు బోయినసిమ్లూ కమిషను స్వాగతపు బూటకమును వెల్లడిజేసినద మని, వీరు వాదనముజేసిరి. వీరివలె బ్రాక్స్ ఫోర్డును హాల్సువర్థుగారును నిజస్థితిని బ్రటిషువారి కెరిగించుచో, అమూల్యమగుసేవ జేసినవారగుదురు.

పరిపాలనావిధానముపట్లనే భారతీయులు ఏవగింపు జూపుచున్నారుగాని వ్యక్తులపట్ల గాదనిగూడ తర్జిలు గ్రహించిరి. హిందూదేశమునందు వీ రెక్కడకు బోయినను ప్రజలు ప్రేమనే చూపిరట. ఒక్కసారిమాత్రము వీరియెడ నొకరు మోటుగ ప్రవర్తించిరట. వారెవరన బ్రటిషు గవర్నరుగారేనని తర్జిలుగారు దెలిపిరి. అందుచే అసత్యపువార్త లెన్ని వెలువడుచున్నను నిజము నిలకడమోద తెలియకబోదు. నాగపట్నమునందు కార్మికులపక్షమున కొందరు సైమను కమిషనును దర్శించినటుల కొంతకాలము క్రింద వార్త వెలువడెను. కాని రాయబారము వెడలినవారిని కార్మిక సంఘము నియమించి యుండలేదని అర్థమై కర్కుగా రిటీవల ప్రచురించిరి. బొంబాయి రాష్ట్రీయ కార్మికసమావేశమువారు ఇటీవల గూడి సైమను కమిషనును పూర్తిగ బహిష్కరింపవలయు ననియు శాసనసభలోనికార్మికప్రతినిధు లేవరు కమిషను కేమాత్రము సహాయము జేయగూడదనియు తీర్మానించిరి. ఇకముందు కార్మికులు తమకు తోడ్పడిరని, సైమనుకమిషనువారు ప్రకటించుటకు సాధ్యపడదు. క్రిమినలు సెటిల్ మెంటులోని వారు తమకు తోడ్పడి రని గొప్పజెప్వకొనిన, జెప్వకొందురుగాక. ఇంతవరకు బహిష్కారము జయప్రదముగ జరిగిన దని చెప్పవచ్చును. భారతశాసనసభవారి తీర్మానములు, బ్రిటిషు పత్రికలనే గాక, బ్రిటిషు ప్రముఖులను గూడ కలవరపెట్టుచున్నవి.

శాసనసభవా రిటీవల గావించిన అవిశ్వాసతీర్మానము గూర్చి వ్యాఖ్యానముజేయుచు, సర్ రెజి నాల్డు క్రాడక్కుగారు శాసనసభ్యులను నిరసించుచున్నారు. హిందూ దేశమునకు బనికీరానిరాజ్యాంగ విధానమును ప్రసాదించక, నిరంకుశపరిపాలనమునే కొనసాగింపవలయు నని వీరు గోరుచున్నారు. భారతశాసనసభకు ప్రజలలో పలుకుబడి లేదట. భారతీయుల కున్నతోద్యోగములు గావలయు నని ప్రజలెవ్వరును గోరుటలేదట. బ్రిటిషువారి ప్రాబల్యము తగ్గునేమోనని, వీరు భయపడుచున్నారట. అబ్జర్వర్షు పత్రికయు, పాశ్చాత్య న్యపరిపాలనా ప్రతిష్ఠాపనలు హిందూదేశమునకు బనికీరావని తెలుపుచున్నది. ఇట్టి వ్యాఖ్యానములు కడుపుమంటను మాత్రమే సూచించుచున్నవి. మొత్తముమీద బహిష్కారందోషము ఇంగ్లండును కలపరచెట్టుచున్న దనుటకు సందియము లేదు. టైముపత్రిక భావించినరీతిని, హిందూదేశమునకు పరిశ్రు లేక బోయినను, పేరొకరితి పరిశ్రును దేశ మెదుర్కొనవలసియున్నది. సైమను కమిషనువారు చేయదలచిన పరిశ్రుతో తనకు నిమిత్తములేదని, హిందూదేశము చాటినది. ఇపు డెదుర్కొనవలసిన పరిశ్రు, ఇంగ్లండు జరుపునదిగాదు. ఇకనేమని యడుగవచ్చును. అయ్యది ఆత్మపరిశ్రుయే. సైమను కమిషను బహిష్కారముమూలమున, చెన్నరాజధానిలో ఇరువురు మంత్రులు రాజీనామా నీయవలసివచ్చెను. ఇట్టి సందిగ్ధసమయమున, జాతీయశక్తులన్నియు ఏకముఖమునకు మరలుట యవసరము. దేశగౌరవమును కాపాడుటకై ఎక్కువ పట్టుదలతో పాటు బడుచున్నవారిలో కాంగ్రెసు పక్షమువారు అగ్రస్థానము వహించుచున్నారనుటకు సందియము లేదు. వీరే ఇతరపక్షములకు మార్గదర్శకు లగుచున్నారు. కాని దురదృష్టవశమున, కొంతకాలము నుండియు యీ పక్షమునం దంతర్విభేదము లధికమగుచున్నవి. పత్రికలలో నీభేదములగూర్చి వాదోపవాదములు జరుగుచున్నవి. ఇట్టి చీలికలు అధికారవర్గమువారికి లాభించును గాని, ప్రజల శ్రేయమునకు పకరింపవు. కాంగ్రెసు పక్షమున చీలికల బెంచుటకు, సైమనుకమిషనువారి కవకాశము గలుగును. అందుచే కాంగ్రెసు పక్షమువారు అనవసరవివాదములతో ప్రాద్దువుచ్చక, సైమను కమిషను బహిష్కారమునకు విఘ్నము కలుగకుండ కాపాడుచు స్వరాజ్యసంపాదనకై అప్రమత్తు లై పాటుబడుట యవసరము. ఇదియే నిజమగుపరిశ్రు. దీనియందు త్రిర్ణులయిననే, స్వరాజ్యము త్వరితముగ సిద్ధింపగలదు.

చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహాకవి :

పష్టిపూర్తి మహాత్మ్యము
చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహాకవి పష్టిపూర్తి మహాత్మ్యమును జయప్రదముగ జరిపి పష్టిపూర్తి సంఘమువారు తమకృతజ్ఞతను వెల్లడిజేసిరి. ఆంధ్ర మహాజనుల యభినందనములను మునగాల రాజాగారు చదివి లక్ష్మీనరసింహా కవిగారికి ఆంధ్రదేశ మెటుల ఋణపడియున్నదో చాటిరి. ప్రస్తుతస్థితిలో ఆంధ్రమహాజనులు తమకవులను గాయకులను పండితులను సముచిత రీతిని సన్మానింపకున్నారు. అందుకు వలసిన ప్రోద్బలము లేకున్నది. ఆంధ్రో

ద్యమ మీ విషయమున కొంత ప్రోత్సాహము గలుగజేసినను, విశేషాభివృద్ధి గలుగలేదు. పష్టిపూర్తి సంఘమువారు సూచించినటుల రాజాదరము లేకుండ నిట్టి యుద్యమములు కొనసాగుట మిగుల కష్టము. పరిస్థితు లెంత అననుకూలముగ నున్నను, లక్ష్మీనరసింహా కవికృత గ్రంథములను ముద్రించి ప్రచురించిన పష్టిపూర్తి సంఘమువారు, ఆంధ్రుల యభినందనములకు పాత్రులు. లక్ష్మీనరసింహాకవిగారు, అంధులయినను, తమ అపారశక్తులను ఆంధ్రవాఙ్మయాభివృద్ధికై పూర్తిగ వినియోగించిరి. వీరు వ్రాసిన నవలలు నిరుపమానములు. వీరి నాటకములు, మిగుల ప్రశస్తములు. వీరి కవిత్వము ముద్దు లాలుకుచుండును. నచనవైలి మృదుమధురముగ నుండును. ఆంధ్ర సాహిత్యమునకు వీరు నూతనాలంకారములను సమకూర్చిరి. హాస్యరసము వీరిసామ్యు. వీరివివేచనములు నవ్వుతో పొట్టలుబ్బుజేయును. వీరివాగ్ధాటికి మరియొక రీడురారు. ఇట్టి మహాకవియు, వక్తయు, పండితులు నగు చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారికి అరువదేండ్లు పూర్తియైన"వను సుభవార్తను విని, ఏయాంధ్రుడు సంతసింపకుండును? వారిపట్ల కృతజ్ఞత జూపుటకు ముఖ్యమార్గము, వారిగ్రంథముల నన్నిటిని కొని చదివి, ఇంకను నూతనగ్రంథములను వారు రచించుటకు ప్రోద్బల మొనగుటయే. లక్ష్మీనరసింహాకవి గారికిర్తి కేవలసాహిత్యప్రపంచమునందు మాత్రమే వ్యాపించి యుండలేదు. వీరు సాంఘికమతసంస్కర్తలు. రాజకీయవిషయములందు వీరు శ్రద్ధవహించుచున్నారు. వీరు పత్రికారచనయం దారితేరిన వారు. దృష్టిలోప మున్నను, ప్రజాహితజీవిత్వము నందు వీరు విశేషముగ పాటుపడి యుండిరి. వీరికి ప్రమేష్యుడు దీర్ఘాయు రావోగ్యములను ప్రసాదించి, వీరికిర్తి నింకను విస్తరింప జేయుగాక యని, వేడెడము.

మిల్లరు కన్య హిందు వగుట

కేవలము సంఖ్యలనుబెంచుటకు ఇతరులను తమతమ మతములలోనికి కలుపుకొన నెంచువారి చర్య నింద్యము. కాని మనఃస్ఫూర్తిగ నొకమతము నందు నమ్మకముగలిగి దానియందు ప్రవేశింపనెంచువారికి ప్రవేశమిచ్చుట న్యాయము. అట్టియవకాశము నిచ్చుటకు హిందువులలో ఆర్యసామాజికులు పూనుకొనిరి. ఇంతియగాక హిందూమతమును ఏకారణముచేతనో వీడి తిరిగి రాదలచుకొనినవారి కయినను తగిన ఏర్పాటులుండవలయును. మిల్లరు కన్యా వివాహమునుగూర్చి వ్యాఖ్యానముజేయ బూడకొనలేదు. కాని ఆమె హిందూమతమునందు విశ్వాసము జూపుచు తనను హిందువుగ పరిగణింపవలయునని కోరినపుడు ఆమెను హిందూసంఘమున జేర్చికొనుట న్యాయము. ఇందుకవకాశమిచ్చుట కంగీకరించి కరవీరపీఠ శంకరాచార్యులువారు విశాలభావము జూపిరి. పీఠాధిపతులు పూనుకొనుచో హిందూసంఘాభివృద్ధి కవసరమగు సంస్కరణములు తప్పక కొనసాగగలవు. పీఠాధిపతుల యుపేక్షనలనను సంకుచితదృష్టివలనను హిందూసంఘ మభివృద్ధి గాంచకున్నది. కాలమునకు దగిన సంస్కరణములను జేసికొన జాలకున్నది. పీఠాధిపతులు సంఘాభివృద్ధికై పాటుబడనిచో, వీరి యనికివలన లాభము

కన్న నష్ట మధికముగ నుండును. హిందూప్రమాణ గ్రంథములు కాలానుగుణముగు సంస్కరణములకు చోటిచ్చుచున్నవి. శాస్త్రములకన్నను గూడ శిష్టాచారము ప్రమాణమని తెలుపుచున్నవి. ఇంతియగాక సాంఘికాచారములు మారుచువచ్చె ననియు, దూరద్రష్టులు ఇట్టిమార్పులను ప్రవేశపెట్టుచుండిరి. యువురాణేతిహాసములతో గూడిన హిందూదేశచరిత్ర తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. పీఠాధిపతుల యంగీకారముతో బనిలేకనే, హిందువు లిపుడు నూతన సంస్కరణములను చేపట్టుచున్నారు. ఏ సంఘమయినను కదలక మెదలక యుండుట జడత్వమునకును మరణమునకును హేతువగును. ప్రకృతి యిట్టిస్థితిని సహించదు. ప్రకృతిస్వభావము నతిక్రమించుటచే పీఠాధిపతుల యధికారము సంఘమునందడుగంటుచున్నది. ఇకనయినను మేల్కొని పీఠాధిపతులు సాంఘికపుమార్పులకు చోటిచ్చుట లాభకరము. ఇందువలన స్వీయశ్రేయమును సాంఘికశ్రేయమునుగూడ చేకూరును. కరవీరపీఠాధిపతు లగు శ్రీవిద్యా శంకరభారతీస్వాములవారు ఇతర పీఠాధిపతులకు మార్గదర్శకు లగుదురుగాక!

క్రొత్తలామెంబరుగారి రాజీనామా

క్రొత్తలా మెంబరుగారు రాజీనామానిచ్చినటుల డెలియుచున్నది. లామెంబరుగా రిదివరకు పోలిసు శాఖను నిర్వహించు చుండిరి. దానిని తీసివైచి హోం మెంబరు గారికిచ్చి, లామెంబరు గారికి కారాగృహములను, అడవులను ఒప్పగించిరి. ఇంతవరకు లామెంబరు నిర్వహించుచున్న ఇరిగేషను ఎన్నికలశాఖలను రివిన్యూమెంబరు కీచ్చిరి. లామెంబరును అధికారవిరహితునిగ గావించి రనుటకు సందియము లేదు. ఎందుల కిట్టిమార్పు జేయవలసివచ్చెనో ప్రభుత్వమువారు జెప్పరయిరి. అడవులను లామెంబరుకును, అటవీ పంచాయతులను రివిన్యూమెంబరుకును ఇచ్చుట విచిత్రము. ఇట్టిస్థితిలో క్రొత్తలామెంబరు గారు తమ నూతనపదవికి రాజీనామానిచ్చి ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనినందులకు వారిని దేశ మభినందింపక మానదు.

కార్యనిర్వాహక, న్యాయశాఖల విభజనము

ఇట్టిసంస్కరణముగూర్చి బర్నెస్ హెడ్డు ప్రభువుగారు ఇండియా ప్రభుత్వమువారితో ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల జరుపున్నారనియు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమయభిప్రాయమును త్వరలో వెల్లుచెప్పదనియు, కామన్సునభలో వివేటకులుగారు నుడివిరి. ఇంతకాలమునకు ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుగుచున్నవని మాత్రము ప్రకటింపబడెను. కాని వీనియం దేమిగలదో తెలియలేదు. వివేటకులుగారు ప్రభుత్వాభిప్రాయమును సూచనగనయినను జెప్పక బోవుటచే, సంస్కరణమునకు ప్రతికూలముగనున్నారని భావింపవచ్చును. ఇండియామంత్రిగారు విశాలదృక్పథము జూపెవరని తలంపబడులేదు. అయినను ముం దేమి వెలువడునో చూడవలయును.

బ్రిటిషు పత్రికలు ఆస్థానిక రాజాగారిని పొగడుచున్నవి. మేరీరాణి ఆప్టను దంపతులు దినుబడు శాగా యున్నది. లేనిది పరిశీలించుచున్నారట. నిర్వాణు లన్నియు పూర్తి అయినవి.

విదేశవార్తలు

ఇండియాలో రాజ్యాంగ విధానము

వేరుగ నుండవలదా?

(బీము సర్వీసు)

లండన్, మార్చి 11:—భారతదేశ పరిస్థితులకు సూక్ష్మ వ్యాఖ్య చేయునట్లు, ఆర్థిక పరిస్థితి ఇట్లు వ్రాయుచున్నది ఇండియాలో రాజ్యాంగవిధానము క్రొత్త పద్ధతులమీద ఏర్పాటుచేయు విషయమై పార్లమెంటుకు సయుక్త కమిషనువారు చటన నీయవలెనని బ్రిటిషు ప్రజల యభిప్రాయము.

బెహారీను దీప్తలు

పెరిషియా ప్రభుత్వమువారి హక్కులు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, మార్చి 12:—బెహారం దీప్తులకు సూక్ష్మ యోగప్రభుత్వమువారు తమ ప్రత్యక్షతరమును తయారుచేసిరి. త్వరలోనే బంపెదరట. తమహక్కును నిర్ధారణచేయుటకు సరియైన చారిత్రకవిషయము సాక్ష్యమును సంపాదించెదట.

రషియా విప్లవ ప్రతికూలురు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, మార్చి 12:—రషియాలో 12 గురు రషియా విప్లవమునకు ప్రతికూలురుగ దొనిటిజుహ్ను జిల్లాలో పోలీసును పాడుచేయుచున్నారనియు ఇదంతయు విదేశీయభరములు నూడ ఈక్కుటలో జేరినవనియు రైకాపుగారు చెబుచున్నాడు. ఇందులో బ్రిటిషు జర్మనుల రక్షకపరములకునూడ పోలీసు ముగ్గులనున్నాడు. ఈ ఆరస్టులకు పూర్తిగా కారణములను చెబువలెనని జర్మనురాయబారి యడిగెనట.

సామ్రాజ్యవైమానికమార్గములు

ఇండియాకు ప్రాణాధారము

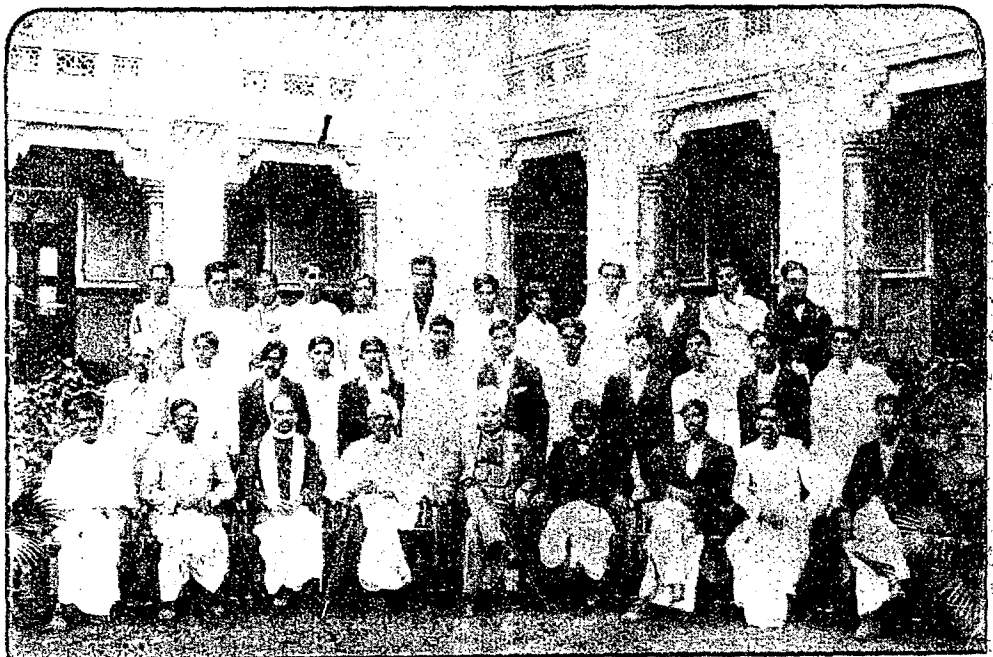
కలకత్తా భావిభాగ్యోదయము

లండన్, మార్చి 9:—వైమానికమార్గములు ఇండియాకు ప్రాణాధారముని రెట్టివెంటు కర్మలు ఐ. ఏ. ఈ విషయముగూర్చి చెబుచున్నాడు—

పెరిషియాలో గనుక అనుకూలముగ వ్యవహారము పరిష్కారమునకు ఇండియాకు వైమానికమార్గము పెరిషియాను గల్పించునా కరాచికిబోవును. మాస్కో, టెహ్రాన్, బుమైరు నుండి ఇంకొకమార్గము ఇండియాకుబోవును. ఇండియానుండి మూల ప్రాచ్యదేశమునకు కలకత్తానుండి రంగూనుకు, అచటనుండి సింగపూరుకు, దచ్చి, ఈస్టిండిసునుండి ఆస్ట్రేలియాకు బోవునట. ఇంకొకవారి చెడవహర్గము, కలకత్తా, మందాలేనుండి హనాయి, హాంగ్కంగులకు బోవునట. దీనిని క్యాంటను మంగు హేలతో గలిపెదరు. జపాను వైమానిక ప్రచారముతో జేర్చునరు. బ్రహ్మపుత్రాయాంగ్విషయం పికింగుకునూడ ఒక మార్గమును ఏర్పరచెద రుమోనుచున్నాడు.

కలకత్తా కరాచినుండి ఇండియాకు నమ్మమార్గము యూరపు దూరప్రాచ్యదేశ వర్తకమున కలకత్తాకు చెప్పును. దాని నెలన సింహద్వారముగ కలకత్తా దూరప్రాచ్య దేశవర్తకమున కేర్పడును. కెయిరోనుండి దక్షిణ ఆఫ్రికాకు వైమానికమార్గమేర్పడినచో ఇండియాకు వర్తకములో కనకాభిషేకమే యనుచున్నాడు.

డిల్లీ అలహాబాదునుండి ఈజిప్టుమార్గముతో కలియు వైమానికమార్గమొకటి కలకత్తాకు వేసెదరు. బొంబాయినుండి కలకత్తాకు, రావల్పిండికి, కాశీ, కాన్పూరు, అలహాబాదు, లాహోరునుండి బోవును. కలకత్తానుండి కొలంబోకు, మద్రాసు, దండరాను, బొంబాయినుండి కొలంబోకును వేసెదరు. బొంబాయినుండి కలకత్తాకు చెడుమార్గము యుండవచ్చును. ఒకటి నాగపురమిగిలిన, ఇంకొకటి జబల్పూరు, అలహాబాదుమీదుగ బోవును. ఇండియా ఒకటి రాత్రిజేబోవును. మొదట కలకత్తానుండి రంగూనుకు ప్రారంభించెదరు.

కాశీ హిందూవిశ్వవిద్యాలయమునందు ఆంధ్ర విద్యార్థులు

ప్రాధికార శేషాదిగారు మధ్య కూర్చొని యున్నారు.

రాజయ్యరు, హర్షర్షునతిగార్లు

మిక్కిలు డబుల్సునందు విజయముగాంచిరి.

(పె. ఫో. బీ.)

స్టోవియటులు-ఫ్రెంచి బంగారు

(బీము సర్వీసు)

లండన్, మార్చి 10:—అమెరికావారు ఇటీవల నిషేధించిన బంగారును స్టోవియటు ఇంపీరియలు బ్యాంకులో ప్రెంచివారు దాచుకొన రషియాను దొంగిలించిరినియు దానిని ఋజువుజేయుటకు ఫ్రెంచి అరికనిపులుకు న్యాయార్థుల కేసు చున్నాడినియు తెలియుచున్నది. వివరసమయమున రషియాలో దొంగిలించి రచుచున్నాడు.

చీనాలో ఇండియను సేనలు

పండిత మోతీలాలు సామ్రాజ్యారి యువన్యాసము

(బీము సర్వీసు)

లండన్, మార్చి 10:—చీనాలో ఇండియను సేనలను గూర్చి మోతీలాలుగారు డిల్లీనగరలో యిచ్చిన యువన్యాసమును బ్రిటిషుపత్రికలు అతిముఖ్యముగ అందరివృష్టి నాకర్చి యునట. ప్రకటించి తక్కిన సర్వసేనాధిపతి యువన్యాసమును గూర్చి జరిగినవర్ష అంతయు కొద్దివాక్యములతో నుగించెనట.

చీనాలోనికి యుద్ధములను మందుగుండుసానుగిని ఎగుమతి గాకుండజేయుటకు 1919 కాన్ఫరెన్సుకు అములు జరుపవలెనని యూరపీయను ప్రభుత్వప్రతినిధులు తమప్రభుత్వములకు మాచింపుచున్నా మని పికింగునా ర్థులు చెబుచున్నవి.

ముల్లెను కన్య

తెన్ని సుపందెములందు స్త్రీలసింగిల్లు ప్రధాన బహుమతిని పొందెను. (పె. ఫో. బీ.)

న్యాయశాఖకు కార్యనిర్వాహక శాఖను విడదీయుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, మార్చి 10:—ఇండియాలో న్యాయశాఖను కార్యనిర్వాహక శాఖనుండి విడదీయు విషయమై ఇండియా ప్రభుత్వముతో ప్రస్తుతము బర్మిక్ హెడ్ ప్రభువు రాయబారములను సల్పుచున్నాడనియు, ఆసందర్భమున ఇండియా ప్రభుత్వము త్వరలో ప్రత్యక్షతరము నిచ్చుచున్న సంగతిసందర్భములన్నిటిని చెబువలెననియు వింటర్వన్ ప్రభువు ప్రత్యక్షతరము నిచ్చెను.

విద్యార్థులు వారతాళములో జేరుచో విశ్వవిద్యాలయమునకు విరాళము నీయవని బెంగాలు గవర్నరుగారు తెలిపినయి, పంజాబు విద్యాశాఖ మంత్రిగూడ ప్రతికూల ప్రభుత్వ ప్రసలనములో పాతకాలాధికారులు పోలీసు కలుగజేసికొన్న గ్రాంటులను ఎగబెట్టెన మనిరినియు కామన్సుస్థానో చెబుప విద్యాశాఖ ప్రజామిత్ర శాఖయనియు అవిషయమంతయు రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారివనియు అందుచే అవిషయమై బర్మిక్ హెడ్ ప్రభువు వ్యాఖాన మొనర్చి రలచలేదనియు, ప్రభుత్వమువారి అధికారములో నున్న పాతకాలయందు విద్యా విధానమును మంచిస్థితియందుంచుట వారికి దొవిన చర్యను దీసికొనెదరనియు చెల్లాకు బెంగాలు గవర్నరు యువన్యాసమును పరిగా సంగ్రహించి చెబువలెదనియు వింటర్వన్ ప్రభువు తెలిపెను.

అమానుల్లా రాజుగారు

అక్బరు షా స్వాగతము

(లిమి పోతు)

లండన్, మార్చి 11:—అక్బరు షా అమానుల్లా రాజుగారికి స్వాగతము జరుగను. పార్టీస్ తునుండి సమైక్యముగా జలాంత్ రాష్ట్రములో బోవును. టూర్నిడోగుండి కాల్పులను సేర్పకొనుటకు పీలకనట.

నాకా దళకాఫున, యుద్ధసాకల ముట్టడిని (ప్రదర్శనము లను) జూచునట.

వైమానికదళ మందిపులు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, మార్చి 18:— పర్ శ్యామ్యులహోదగారు వైమానికమందిపులు సేదు కామన్వెల్థ్లో ప్రవేశపెట్టిరి. ఇంకొక 12 నెలలలో త్రాత్తర రెండు నాకావిమానములు తయారగు ననిరి. సామ్రాజ్యములో రాకపోకలు త్వరితగతిన జరుగవలె ననుచున్నారని అదనముగ తానడుచున్న సామ్య ప్రజలు విమానములలో బోవు సౌకర్యములను గలగజేయుట కనిరి. ఈ ప్రకారము ఒక సంవత్సరములో విస్తారముగ ప్రయాణములకు విమానములకు ప్రచారములో బెట్టగల మనుచున్నారు.

లండనునుండి డిల్లీకి 7 రోజులలోను లండను నుండి కలకత్తాకు 9 రోజులలో విమానములు బోవుచుండు ననిరి. వారమున కొకసారి ప్రయాణము జరుగును.

పెరిషియావా శిల ఆక్షేపణవలెనో, మన విమానము అను పోవుటకేల ఆంగ్లేయ సైన్యము తయారుచేసిరి. మనము వారిని డెల్టా సహాయము నడుగుట లేదు. ఈశ్వర్యమగుట్టియు, చొరరాని చొట్టకు పెరిషియాలో వైమానికమార్గములను వారికి కలగజేయుచున్నారము. వారికి వైమానిక కాలము ఇచ్చుచున్నారము. అసలు వైమానికమార్గమును జేయుటలో పెరిషియా యధికారులు తోడ్పడిరి. ఒక పురు, ఒకంబడికను గూడ నిజముగా సంభవమేనని. ఈ అపోహములు తొలగనని దలచుచున్నా ననిరి.

బ్రిటను అంతయు మంచుమడు ముయినది. కొద్దిమీద బోవుటకు పీలులేదు. ఎప్పుడు పేర్లులూ ఆయుధ అడుగుల ఎత్తు మంచుకురికినది. కపాదారీలుగూడ మంచుతో నిండిపోయినవట.

లండనులో విల్లెర్డక్ సభ్యు. హిందూమతస్థికారమును గూర్చి తప్పుకొనుచున్నారు. 12 లేదీని జరుగునట.

దక్షిణాఫ్రికా కోటికేరని భార్య 9 లేదీని లండను నుండి శివులుపుకు విమానములో ఒంటరిగ బయలుదేరెను.

బ్రిటిషు ప్రధానామాత్యుని కూతురు దక్షిణమంత్రి కొడుకు కన్యలేపు పక్షమునుండి తిరిగిపోయిరట. యావకులే టోరీజులను ఉదారభావముతో గూడుకొనుటలు జేయగలరని అబ్బరకు ప్రతిక చెలువుచున్నది.

హిందీజా బొగ్గుగనిలో సోపయలు రుషియా ప్రభుత్వము జ్వరి ఇంజనీర్లను ఆరున్న జేసినందుకు జర్మను ఆక్షేపించుచున్నది.

బ్రెజిలులో రాత్రి అకస్మికముగ మాట్సిరాటుపర్యతము ఒకప్రక్క చారి ఊరంతయు కప్పబెను. మనుష్యులు పక్కమీదనే యుండిపోయిరి. ఇంకెవరు 150 కేసులు దొరికినవి. స్వాంట్ కోసా అస్పత్రిగూడ నష్టపడినది.

అరేబియాపరిస్థితులు త్వరలో అనుకూలముగ పరిష్కారముగ ననుకూలమగునట.

లండను, మార్చి 9:— జెరూసలం దైర్ఘ్యవ నగరమున ముద్యుహన అంగళ్లను నిషేధించిరి. కాని ముద్యుహనవాదులు బోవు పక్షాభివృద్ధి, ఫలహారపు అంగళ్లకు ఇది విధించదు.

అసాయము లేనిది, విరేచనకారి.

జబ్బు, జ్వరము, పిత్తము మున్నగు వ్యాధులుగల బిడ్డలకు తగినది.

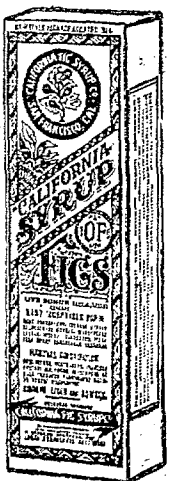
బిడ్డ తల్లి! మలబద్ధకముగల బిడ్డకిది మిక్కిలి అవసరము.

కాలిఫోర్నియా అత్తిపండ్ల పరబత్తు అవసరము.

“California Syrup of Figs”

బిడ్డపల్లి త్వరపడుము! ఒకటి స్కూప్ కాలిఫోర్నియా అత్తిపండ్ల పరబత్తును “California Syrup of Figs” ఇప్పుడేబిడ్డ కిచ్చున, మల శుద్ధిజేసి చిన్నపేగులను శుభ్రపరచుచు జీర్ణకోశమునందు మంచి ఆకలిని పుట్టించును. కొన్ని గంటలలోనే మిబిడ్డ మరల ఆట్లాడుటను మీరు చూడగలరు. చిరాకుగాను, జ్వరముతోను, పిత్తముగాను, మలబద్ధకముగాను లేక జలుబుతోను ఉన్నప్పుడు కూడా ఈ చల్లని, అపాయము లేని విరేచన కారికి గల మనోహరమైన రుచిని బిడ్డలు ఇష్టపడుచున్నారు.

మీకెమిస్తును “కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్” California Syrup of Figs ను కావలెనని అడుగుము. చంటిబిడ్డలకు, వయస్సువచ్చిన బిడ్డలకివ్వవలసిన పద్ధతులు, పత్యసాన విషయములన్నియు వివరింపుగా నీనా మీదనే వ్రాయబడియుండును. కెమిస్తు లందరివద్దను, అంగళ్లన్నిటియందునుదొఱకును. తల్లిమీరు కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ “California Syrup of Figs” నే కొరుడు, లేని యెడల, ఇమిటేషన్ నొకదానిని యిచ్చెదరు.

అరేబియా యుద్ధము

వాహబీలు ముట్టడించుట

ఇబ్న్ సావుదుగారి వైఖరి

జెరూసలం, మార్చి 12:—18000 వాహబీలు తొలకు దగ్గర కేంద్రీకరణమైరి. మానుకు మూడురోజులలో జేగుమారములో మున్నగు. మానందు అకాబాలను పట్టుకొనెదమనుచున్నాగు భయపెట్టుచున్నారు. ఇబ్న్ సావుదుగారునుగారి యందు బెహాయీనులకు విశ్వాసములేదట. ఫిబ్రవరిలో ముట్టడించిన పిరామిటుమహమ్మదగారిని బండిగజేసి ఆతనిచే నష్టపడిన తెగలకు పరిహారము నిప్పించిరి.

కేసీవారము బ్రిటిషుదళపులం దంకటను ఎన్నడు ఎక్కగని శిలము పడెనట. మంచు అంతటను గురిసెను.

బార్బి సార్వభౌముని అధిసీయా రాచపుత్రిక సంధర్శించెను.

స్కాంసుహేలో రక్షకసేనానిగవున్న డెకాకణాసేనాని సార్వభౌమును బ్యూనెటు విరుద మొసంగెను.

నల్కా స్మారకస్థంభము, గార్డకో శిలావిగ్రహాలు ప్రారంభాదను దెంపుచున్నవరియు వాటిని కూల్చి కారలు మార్చునిగారి విగ్రహముపటి విగ్రహములను బెట్టలెనని కుక్కుగారనిరి. కార్మిక పోలీసువారు అల్లరులు లేకుండజేసిరి.

గాలిలో నేయున్న విద్యుచ్ఛక్తినుండి ప్రత్యక్షముగ శక్తిని గ్రహించి నడుచుచున్నదనియ, కలప అక్కరలేదనియు హేండ్ నెక్స్ కు దెంపు చున్నారట. దీనిని దృఢపరచుట పోలో నెలకు బిల్లుబుండ దుప్పికి దెప్పిరిగెను.

మిడ్లండు పెక్కానులో పెట్రోలు చెరువులు పిడుగులడి అంటుకొనెను. ఇవ్విరికి ఒక మోస్తూగ గాయములు బడెను. ఇంకొకనికి బలముగ తగిలెను.

హంగరీలోడిగిన మరఫీరంగుల విజయమై స్వతముగ ఆఫలమునకు పోయి విదారించినగాని దెంపటల లేదనియు జానలోపుగ దెలి పెరుచునియు దెంపుచున్నారు.

జాతీయమితినభ ముగిసెను

తురుష్కులై ట్వే నిర్మాణమునకు అమెరికా కంపెనీకి కంట్రాక్టు నిచ్చిరి.

ఇంగ్లండులో చాలమందికి పనిని గల్పించుచున్నారుట. గ్రేటుబ్రిటనులో పనివాంఛివనము మొత్తముమీద బాగా నయిస్తుదట.

భారతీయులు ఉద్యోగములందు

భారతీయులే యుండవలె ననుటలేదు?

సర్ రెకనాల్లు క్రాడకుగారి ప్రకటనము

లండన్, మార్చి 12:—మార్క్సింగు పత్రికలో సర్ రెకనాల్లు క్రాడకుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు. ఉద్యోగములందు భారతీయులే యింపవలెనని ఇండియాలో భారతీయులు గోరుటలేదు. లక్షలకొలది వీరజనులు బ్రిటిషు ఆధికారులను లొంగించిన పుట్టు ముగిసోవునని భయకంపితులగుచున్నారు. తాబేదాడు యుద్యోగములో యున్న భారతీయాధికారులుగూడ భయపడుచున్నారు. కలకత్తలచే ఘోరములు జరుగునని భయపడుచున్నారు.

డిల్లీ సామ్రాజ్య సభాతీర్మానమును ప్రజాను మోధమును బడసినదిగాదు. ఏకాగ్రములేతనో బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు తమయధికారమును డిల్లీసభకు అప్పగించిరి. అందుచే డిల్లీ అధికారులు చెప్పనటుల వివరలెను. ఈయధికారమునకు మూలాధారముగ సైన్యము నిమిల సర్వీసు పోలీసును తీసివేసిన బ్రిటిషు ఆధికారము అమోఘముగ కూలెను. కాసనభగూడ అంతరించును. అపుడు కలకత్తా ప్రాను బొంబయి న్యాయవాది రాచకేయి జేత్రలుండుటకు తేమమైన ప్రదేశముగ నుండదు. ఈసంగతులన్నిటిని నిష్కాపట్యముగ గుర్తించి వాటికి తగిన రాచకేయి నిర్మాణమును గావించినగాని మైకుకో కమిషనువారు ఈకోసన సల్పవలసిన విషయములను నివ్వించవలెను. కాళ్వేకముగ పరిష్కారమును కనుగొనవలెను.

కింగ్స్టన్లలో సారాయినిగాదు కార్యాలయము ప్రేలి ఒకడు చనిపోయెను. ఇద్దరు గవ్వించుటలేదు. భవనసంకయము వాతనమయెను.

మరియతుహనులో విమానమొకటి బ్రష్టలై ఇద్దరు చనిపోయిరి.

టిరోలులో ప్యాసిస్టుల నిరంకుశపాలనమును గూర్చి డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్ పత్రిక ఘోరములను ప్రకటించుచున్నది.

డిల్లీ సామ్రాజ్యసభాధ్యక్షుడు పటేలుగారు సర్ సిం. బర్దుష్టుగారిని మందలించుటను, భూకలుగారు కోపముతో చెదిరిపోవుటనుగూర్చి బ్రిటిషుపత్రికలలో ప్రాముఖ్యముగ ప్రకటించుచున్నారు.

మంత్రుల తేని మద్రాసు ప్రభుత్వము

నల్ కూర్మాచెట్టి నాయుడుగారి అభిప్రాయములు
గంటూరు, మార్చి 12:— ఇప్పుడు మద్రాసు గవర్నరు మెంటుయొక్క మంత్రులు తమ పదవులకు రాజీనామా చేసి నందున ప్రభుత్వమునకు కలిగిన యీ విషమపరిస్థితిగూర్చి నల్ కూర్మాచెట్టి నాయుడుగారు (పూర్వపు మంత్రి గారు) ఆస్పత్రియే పేరుపెను ప్రతినిధిలో నిట్లు చెప్పిరి:—

రంగ నాథముదలియారుగారు యచ్చిన యువశాసనము విస్తృతముగా లేదు. గవర్నరుగారు ఒత్తిడిచేయుటవలన తాము రాజీనామా యిచ్చితిమి, తమంతట తామే ఆత్మగౌరవమునకు గాక రాజీనామా యిచ్చితిమి వారియువశాసనములను తేటపడలేదు.

ఇండియా ప్రభుత్వము ప్రకారము మంత్రులను బర్తరపుచేయు అధికారము గవర్నరుగారికి కలదు. కాని అట్టి అధికారము విపరీతపరిస్థితులకు తప్ప సాధారణముగా చలించుటకు కూడదు. ఇంగ్లాండుదేశములో కూడ మంత్రులను బర్తరపుచేయు అధికారము చక్రవర్తికి కలదు కాని అట్టి అధికారము కి-న జార్జి చక్రవర్తికాలములో నాథుభాష్య మంత్రులను బర్తరపుచేయబడినప్పుడే చలించుటచేసింది. అటులేతనవారి యీ అధికారము చక్రవర్తి ఎప్పుడును చలించునలేదు.

జుబ్బరాయుడుగారియొద్ద అవిశ్వాస తీర్మానమును కాపనపర్చి 42 వందల పట్టెలు పరిపాదించుటకు సూచించుట యీ నాయుడుగారు చేసిన విధమున యిద్దరు వంతులైన కాపనపట్టెలకు సూచించుటయొక్కని చెప్పి పోలేదు.

గవర్నరుగారు యీ విషయములో తొందరపడియుండ వలసినదికాదు. సంగతి యిద్దరుముందుదిరిపియుట్లు ఆప్రయత్నముగానే మంత్రులు రాజీనామా నిచ్చియుండెదవారో ఏమి జరిగెదో కనిపెట్టియుండవలసినది.

కొలదివారములలోనే యీ మద్రాసు గవర్నరుగారు ప్రభుత్వమును ప్రభుత్వమునందు ఇద్దరు మంత్రులు రాజీనిచ్చుటయును ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ ప్రొఫెసర్లు యిరువారు రాజీనామా నిచ్చుటయును సంభవించుట కొనసాగుచున్నది.

కాపనపట్టె సంతకము రద్దుచేయుటకుగూడ గవర్నరుకు అధికారము కలదు. కాని అట్టి అధికారమును చలించుటలలోకాచార్యులకికలదు. రాజీనామా ఒకకేర యీ కాపనపట్టె సంతకము రద్దుచేయవలసినదిగా ఆంగ్లేయశాసనములనుబట్టిగాను, రంగనాథముదలియారుగారు గవర్నరుగారికి సుహృద్ నిచ్చిరమో నాకు తెలియదు.

మంత్రులకు వారికి కాపనపట్టెయందు అధికపంఖ్యాకులైన న్యాయాధికారులు సభలో లేనియే వారికి సభలోనుండుటచేత నీయు తెలిసినప్పుడు మంత్రులను తొలగించుటకు గవర్నరుకు సరిపూర్ణాధికారము కలదు.

కనడాదేశములో సర్ జాన్ మాక్డొనాల్డుగారి మంత్రి పదము పరిశీలనచేసి దక్షిణ ప్రభుత్వ తొలగించియుండెను. కారణ మేమనగా ఆ మంత్రులనుబట్టి అవిశ్వాసము తెలియజేయు తీర్మానము 1898 సంవత్సరములో మెంజీగారు ప్రతిపాదించిన సంతకములయే.

ఒక్క అనందరంజము

ముగ్గురు మంత్రులును ఒక్క పార్టీలోనివారై ఏకముఖముగా పరిష్కరించుచున్నందున ఇద్దరుమంత్రులనుబట్టి తొలగించి ముగ్గురాయుడుగారిని ముగ్గురుమంత్రులను అనుగ్రహింపబడినది. దీనినిబట్టి ఏమి తెలియుచున్నదనగా యీ మంత్రులను సమష్టిగా వ్యవహరించెడి ఏకపక్షము వారుగాని ఏకముఖము వారుగాని కాదని తెలియుచున్నది ముగ్గురు మంత్రులను సమానభాష్యులై లేరని తెలియుచున్నది. (ఆ. పే)

కలకత్తా హైకోర్టుపై మరణము

కలకత్తా, మార్చి 12:— న్యాయమూర్తులకు జూజీయండ్ కాథర యి. సి. ఎస్. గారు నన్ను ఉదయం పరిలోక గతి కలిగిరి. (ప్ర. పే)

ఈస్టయిండియన్ రైల్వే కర్మాగారములు

మరాయబడినవి

కలకత్తా, మార్చి 12:— బ్రిటీషులో నన్ను యీ న్యాయమూర్తులై రైల్వే కర్మాగారములలోని పనివాడును ఎక్కువ తమలను అడిగియున్నారన కారణముచేత అధికార కర్మాగారములను మూసివేసి పనివాండ్లను తొలగించిరి.

ఈ కర్మాగారాధికారులకును పనివాండ్లకును సమాధాన మేర్పడలేదు. కర్మాగారము నింకను మూసివేయబడియున్నది.

ప్రధానమంత్రిపై అవిశ్వాస తీర్మానము

— శ్రీమంత్రి —

కాంగ్రెసుపార్టీ నాయకుని సమాధానము

కాంగ్రెసు కానిస్టేబులు పార్టీ నాయకుడగు శ్రీయుత సావి నెంకటాచలశెట్టి గారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు.

మద్రాసు ప్రభుత్వముయొక్క మంత్రులగుటకు రాజీనామా వార్తాపత్రికలలో విశేషవ్యాఖ్యానమునకు కారణమగుచున్నది. ఈ వ్యాఖ్యానములను చదువగా మంత్రులములో చేర్చబడిన ప్రస్తుత పరిస్థితిగూర్చినే కారకుడని పలుచోట్ల నూహించబడుచున్నట్లు స్పష్టమగుచున్నది. విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానము ప్రవేశపెట్టబడుటకు అవసరమగు పట్టెల సంఖ్య సిద్ధముగా నున్నదో లేదో నిశ్చయముగా చెలసికొనకుండగనే సదరు తీర్మానము సదరువులలో సేను వ్యవహారమునకు చెదగొట్టిరినని యూహించబడుచున్నది. నా పార్టీలోనే కొందరి పట్టెల యొక్క జాబులు నా పార్టీ యొక్క యితర పార్టీల యొక్క యొకరి పట్టెల మానమును యీ యభిప్రాయమును నరిత దృఢపరచుచున్నది కాబట్టి యిట్టి యవివేకము గు కార్యము సేవల గావించితిమి నాలో సేను చర్చించుకొంటిని. జరిగినవిషయములనుబట్టి జ్ఞాపకము చెప్పకొంటిని.

ప్రజల విమర్శనములు పట్ల నేనెన్నడును ఆశ్రయము వాడనుగాను. నాలో నే నెంత యాలోచించిననుగూడ, యీ విషయములో తప్ప దానితోనే నే నెంత మాత్రము సమాధానపడజాలజున్నాను. జరిగిన దానికంతకునే నే నాధ్యుడనై నప్పటికిని, నా తీర్మానము ప్రవేశపెట్ట జాలకపోవుటవలన సంభవించిన ఫలితమునకు నేను విచారపడవలసియున్నదనిగూడ నేను గలంజను. నే నాయభిప్రాయమునకు వచ్చుటకు గారణము నా యొక్క తప్పునొప్పుకొనటకు ఆయత్నముగాని లేక తెలివిమాలిన యొక విధమున పట్టుటగానియెంత మాత్రముగాదు. తీర్మానమున కవసరమగు పట్టెల సంఖ్యను చెప్పటకు నాకు సాధ్యమగుంతవరకు ప్రయత్నించితిమి నే నాయంతరాత్మ తెప్పుచున్నది. జస్టిసుపార్టీ నాయకులకు మంత్రుల పక్షకార్యదర్శిగారిని నే నిచ్చియుండిన వాగ్దాసము నెరవేర్చు భారము నాపై యున్నందున నను, సభలో ప్రవేశించుటయో లేదా యనువిషయము నిశ్చయించుటకు ఒకటి రెండునిమిషములకంటె నెక్కువకాలము లేకపోయినందున నేను ద్రోక్తితో ప్రవరియింపబడితిమి భావించెను. నేను జేరిక మార్గము ద్రోక్తియొందినచో యితరపార్టీలనుండియు నా పార్టీనుండియు గూడ జేరిక విధమున విమర్శకు పాల్పడియుండును. వానికి తగినసమాధానములు నాకు కష్టముగానుండి యుండును కాబట్టి నావర్తకు నేను విచారపడజాను.

నా పార్టీ వారు ప్రకటించిన విమర్శనలకు నేను తగిన ప్రత్యుత్తరములనుబట్టిగాని, వారినింకను నిండుటగాని, నాకు భావ్యముగాదు. పార్టీ నాయకుడనయి యున్నందున మాలో మేము పరిష్కరించుకోవలసిన విషయముల గూర్చి నేను వాద ప్రతివాదములలో పాల్గొనజాలను. నామానమునకు సంతోషమును తృప్తిపడజున్నట్లు పట్టెల అట్లే తృప్తిపడు గాక. కాని ఆంధ్రుల వలన పార్టీ యొక్క కట్టుబాటు నకు భంగము వాటిల్లగలదని అట్టి విమర్శలకందగ నేను తెలియజేయుచున్నాను.

నామిత్యల రంగనాథ ముదలియారుగారు స్వరాజ్య పార్టీ నాయకులలో తాములోని విషయముగూర్చి హిందూపత్రికాప్రతినిధి యడిగిన కడపటి ప్రశ్నకు తృప్తిచెప్పిన ప్రత్యుత్తరము నాకు వందహాసము బుట్టించుచున్నది. ప్రశ్నకు తగిన ప్రత్యుత్తర విచ్చుటకు మారుగా మీరు కాంతిమాతవలె స్వరాజ్య, జస్టిసు, పార్టీలను, మత్తయ్యముదలియారుగారిని, వారి స్నేహితులను సక్రమముగా ప్రవరించుట నని హెచ్చరించుచున్నాను. తమ స్వంతయచరలను మాత్రమిందు జేర్చుకున్నాను. ఇంతేగాక, యీగొప్ప పోరాటములో పూర్వపు భేదముల నన్నిటిని మరచిపోవుటకును, అందరితోను భజనల గలుపుటకును సత్ప్రయత్నము గావించి నాకును జ్ఞానముదయించు గాకయని మీరు తమ దైవమును ప్రార్థించుచున్నారను.

ఇట్టి ప్రకటన ఆ ప్రస్తుతమే గాక అనవసరమున అల్లరిని గూడ బుట్టించును. మాత్రమున నొకగవనిన యీ సహా నామిత్యల సత్ప్రయత్నము గాక రెట్లు భావించుచున్నారో నాకు తెలియదు గాని, యిది మా పార్టీయెడల మాకుగల విశ్వాసమును పండించుచున్నట్లుగా నేను భావించుచున్నాను. మాలో మాకు యెట్టి భేదములను లేకున్నచ, కాంగ్రెసు యాదేశముగాని మా పార్టీ యాదేశముగాని నిర్వహించుటలో మా భేదము లొక్కపర్యాయమునను అడ్డువచ్చి యుండలేదు. ప్రధాన మంత్రిపై యిట్టియే చేయబడిన యవిశ్వాస తీర్మానము విషయమునగూడ క్లిష్టమున యిరువురు మంత్రులను తమ నిశ్చయమును ప్రకటించక పూర్వమునే నేను తలచియుండినను సత్ప్రయత్నము

గాన గూడ తీరిక ప్రకారము ఆస్పత్రియే పేరు పెను ప్రతినిధిలో తమ నిశ్చయమును స్వయముగా చెల్లిన తరువాత మాత్రము నేను జంతులేకుండ సదరు తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టు యత్నించితిని. సత్ప్రయత్నము గాక కి-న తేదికి యందుగా మద్రాసునకు తాము రాజాలముని నాకు చెల్లిన నెంట్లనే ఆ నాటికి తప్పక పోజు గావలె నని గోరగా వారు సంతోషముతో ప్రత్యుత్తర విచ్చుచు తిరుపతిలో నొక వివాహ కార్యమును జూచుచు వేడుక గోల్పోయెద మనిరి ఇట్టి సందర్భములో, పూర్వపు మంత్రులగు చ-పక్షమున నిలువబడిన మని వాగ్దాస విచ్చినట్లుగా మే మప్పుడూహించుచు బూనకొనిన యీ గొప్పపోరాటములో మా భేదము లేన్నట్లు యద్దుపడినచో నాకు తెలియవచ్చును. కాని, పూర్వపు మంత్రులగు సదరు అవిశ్వాస తీర్మాన యొక్క పట్టెలనుండి అంతము వరకును సత్ప్రయత్నము గావించితిమి, కాంగ్రెసు పార్టీ సభ్యులతోను యొక్క-న-పరిచయముతోను న్నారగా నను, మా భేదములు తమ మాన్యమున కెప్పుడు అడ్డువచ్చినచో తమకే బాగుగా చెల్లవచ్చును.

నేను నైనచెప్పిన ప్రకారము, తీర్మానముయొక్క ఫలితమునకు నే నెంతమాత్రము విచారపడుటలేదు. ప్రధానమంత్రి గారిపై తమ యావత్తు పార్టీ యొక్క విశ్వాసము నిలిచియుండ లేదని యీ తీర్మాన ఫలితము స్పష్టముగా చెప్పినది. తీర్మానమునకు మొదటి రెండుదశలలో విజయము చేపూరుటవలన నొక్క మంత్రిమాత్రమే వెడలిపోవుట తలపించియుండును. కాని, తీర్మానముయొక్క పరాజయము వలన యిద్దరు మంత్రులు గౌరవముతో వెడలుట తలపించుచున్నారను, ప్రధాన మంత్రిగూడ మున్నందున వెడలువలసిన స్థితి యేర్పడగలదు. కాంగ్రెసుమతము ప్రకారము, డ. నూరీ యొక్క ధ్వంసమునకు మన మెక్కువసహిషమునకు చేరితిమి. డ. యార్జుని పూర్ణిమేయుట కంగీకరించుటతోను పత్రిక లేల యింకను విచారపడుచున్నచో నేను హింపజాలజున్నాను.

ఈ సమస్య విషయమున కడుచారకరముగు దురభిప్రాయము ప్రబలియున్నదని నేను జెప్పక తప్పజాలను. తీర్మానమునకు తగిన సంతకము చేపూర్చునందున నైమనుకవిషయ తీర్మానమును కాపనపట్టె తలకెడుల గావించినదని యూహించవలయును. యథాస్థితిగతులు వేరురూపమున జూపబడుచున్నవి. రాజీనామా నిచ్చిన మంత్రులగుటకును బట్టెలనుబట్టియును తమ సానుభూతి విడుదలయొందినచో, నైమనుకవిషయ తీర్మానమును అవసరమున్నయెడల కాపనపట్టె మరల భాష్యపరచి యుండుననుటకు సందేహములేదు. కాంగ్రెసుపార్టీ మంత్రులిరువురును యితరవిషయములలో నెదిరించియున్నను, యీ విషయములో మాత్రము తప్పక సాయ మొనర్చి యుండును. (ఆ. పే)

హిందూయువజనసంఘము - బెంగళూరు

11-8-28 ఆదివారము సాయంత్రము 6 గంటలకు నైసంఘసభ్యులు, ఆభిమానులు గానుక గామణి విశ్వాస ఘమందిరమున శ్రీయుత కే. టి. దొరసామయ్యగారు, బి. ఎ. బి. ఏ. టి. ఆద్యోక్తిగూడ అన్యతృక్తిం సమావేశమై సింహా ప్రభుత్వము మరణమునకు వగమము సభగావించిరి.

శ్రీయుత బాలకవి రామానుజభాష్యచార్యులుగారు దామస్కర్యయలమీద గావించిన పద్యములపదవిన విషయ సభ్యులు ప్రభుత్వముగారిని బ్రకండించుచు నుపన్యసించిరి. పదవ శ్రీయుత నరసింహరావునాయుడు బి. ఏ. బి. యల్. గారు తీర్మానము నుపపాదించుచు నుపన్యసించిరి. యస్. నారాయణశర్మగారు, భాష్యచార్యులుగారు తీర్మానమును బలపరచిరి తీర్మాన మేగ్రహముగా నామోదించబడి యధ్యక్షుని సంకేతముతో సింహాసనముగారికి పంపబడ్డది. పదవ 7 గంటలకు సభ ముగిసెను.

తీర్మానము:— సంఘసభ్యులు, ఆభిమానులు సింహా ప్రభుత్వము యొక్క క్లిష్టమరణమునకు వగమము వారియాత్మకు కాంతిగలగ ప్రార్థించుచు వారికుటుంబమునకు సానుభూతిని చెల్లించుచున్నారు.

విమర్శ 7-5 నిమిషములకు ఎం. ఏ. రంగప్పగారి యధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై యాంధ్రగీర్వాణాగ్ధ భాషాకోవిదులు, సాహిత్యవిద్యా ప్రాధ సరస్వతీవిద్యా విదవాంకితులు నునగు డి. బి. కి. అంబి రామానుజాచార్యులుగారి మరణమునకు వగమము సభ గావించబడిన. బాలకవి రామానుజ భాష్యచార్యులుగారు తీర్మానము నుపపాదించుచు స్వర్గీయ ఆచార్యులవారి ప్రగల్భక్రింది పండితప్రకాశదత్తను ప్రశంసించుచు నుపన్యసించిరి. పి. ప. యస్. నారాయణశర్మగారు తీర్మానము నుబలపరచిరి. తీర్మానముందరిచేతను ఏకగ్రీవముగా నామోదించబడ్డది. పదవ 8 గంటలకు సభ ముగిసెను.

తీర్మానము:— శ్రీయుత కి. అంబి రామానుజాచార్యుల వారి మరణమువలన సాంధ్రదేశమునకు నాభ్యుదయమునకు గలిగిన ఆహానప్రయత్నముకే సభివారు వగమము వారియాత్మకు కాంతిగలగ భగవంతుని ప్రార్థించుచు వారికుటుంబమునకును శిష్యులకును సానుభూతిని చెల్లించుచున్నారు. (విశేషి)

నైమనుకమిషను గ్రాంటు నిరాకరింపబడుట

ఎనబ్లీయందు స్వరాజ్యపక్ష విజయము

నెహ్రూగారి ప్రతిపాదన 7 హెచ్చు ఓట్లతో అంగీకరింపబడుట

బడ్జటు గ్రాంటులపై చర్చ - రాబడిపన్ను డిమాండు అంగీకరించబడెను

డిల్లీ, మార్చి 13:— నేడు శాసనసభ సమావేశమయినపుడు సభ్యుల స్థానములు ప్రేక్షకుల గ్యాలరీలు పూర్తిగా నిండిపోయినవి. ప్రశ్నోత్తరములు క్లుప్తముగ జరిగినవికడ, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు బడ్జటునందు ప్రామాటరీ కమిషనునకు గాను ఏర్పాటు చేయబడిన రూ 3,40,000 గ్రాంటు తీసివేయవలె నని ప్రతిపాదించిరి.

కొందరు క్లుప్తముగ నువ్వనెంచిన పిదప 12 గంటలకు ఓట్లు లెక్కింపగా 66 అనుకూలురు, 59 గురు ప్రతికూలురుతో నెహ్రూ గారి ప్రతిపాదన ఆమోదించబడెను. "పంచదేమాతరం" అను హర్షధ్వని చెలరేగెను. (శ్రీ ప్రేమ)

డిల్లీ, మార్చి 12:— భారతశాసనసభయందు నేడునయము సర్ బాల్లభ్ బిల్లగుగారు, ప్రావిడెంటు ఫండు నిబంధనలను సభ్యులు కంకెనీలు అసోసియేషనులగుడ అనువర్తించవలెనని అసోసియేషను ఫండులకు గావించిన కిఫాయతులను అనుబంధముగా ప్రతిపాదన ప్రభుత్వమునా రాజీయించుచున్నారని బ్లాకెటుగారు బదులుచెప్పిరి. తాముకవిధముగ తీర్మానించి రాష్ట్రీయప్రభుత్వముల సంప్రదించునట్లుగానెరి. గవర్నరుగూర్చిన కలెక్టుమిటీ రిపోర్టును సర్ భూపేంద్రబాబు మిశ్రగారు వాఖ్యచేసిరి.

బర్మాలో నెగుమతిపన్ను

బర్మా ఎగుమతిపన్ను ముఖ్యముగా బియ్యమునైన నిరశించుటకాదు మారు రూపాయలతోతము ట్యాక్సుగారు పరిపాదించిరి. బ్లాకెటుగారి మరకము లేదు డిమాండులను, విదేశీయుల పోటీనకు ఎగుమతిపన్నులను బర్మాయుక్తు బాధపడుచున్నారని వారుచెల్పిరి. మావకుగా, బర్మా ప్రభుత్వ తరపు సభ్యులు తన ప్రభుత్వపాత్రనుచూపుచు, ఈ పన్ను భారముంతయు రాయతులపైనే బడుచున్నదనియు, బర్మాలో జనము మూడువంతులు బహుజనవర్గములతో ఆర్థికదౌర్బల్యము నేరమంధిరమునందున్నదనియు, అందుచే ఎగుమతిపన్ను యందుకు అది రాయతుల బాధించదు తలంపుచు కారణమనియు, రాయతులకు బాధకరముగ నున్నదని ఎప్పుడు తెలిసిన అప్పుడు తీసివేసెదమనియు బ్లాకెటుగారు చెల్పిరి. ఈలోపుగ అపన్ను ఎట్లు వసూలు చేయబడుచున్నది, పాత్రులు నేరపుల నెట్లు హెచ్చించుచున్నదనియు విచారించుచు జెప్పిరి. యు. ట్యాక్సుగారు ప్రతిపాదన ఉపసంహరించుకొనిరి.

మహమ్మదీయులకు ఉద్యోగములు

కర్ణాటకాఖ్యయందు మహమ్మదీయులకు, ఆ ప్రాంతాధిక సంఘములకు తగిన ప్రాతినిధ్య మొసంగవలెనని గోరుచు అన్యకులు అజీముగారిక బడ్జటుతో ప్రతిపాదించిరి. హిందువుల వివిధములను సామర్థ్యాతో బాల్గొనింపవలెనని.

సర్ వేసేలు బ్లాకెటుగారు రెండేండ్లకిందట యీవిషయమై చర్చ జరిగెననియు, అప్పుడు ప్రభుత్వమువారు వాగ్దానము చేసినరీతి ప్రస్తుతింపబడుననియు, వామమ్మదీయులు ఉద్యోగములందా స్వయంక చేరనియు జెప్పిరి.

హిందూమహమ్మదీ సంఘములకు ఉద్యోగములందు సమభాగము తీసుండుటయే కారణమని సర్ బిల్లకాయామగారు చెప్పిరి.

నెహ్రూగారు బాధులవారు ఉద్యోగముల కాలకును మంతులను నేతలును కొట్టాటలు జరుగుచున్నది ఎన్.ఎం. జోషిగారిని.

మహమ్మదు యామూలుగారు:— మహమ్మదీయులు వెతుకబడినట్లు వారు నేనంగీకరింపను. ప్రాతినిధ్యములందు అందరినీ వారి మంజురీయే ముఖ్యము (సర్వస్వ)

జోషిగారు:— మహమ్మదీయుల హిందూ యామూలుగారు:— మహమ్మదీయుల హిందూ

సర్ బిల్లం ఖయ్యముగారు:— ఒక సంఘమువారు గుర్తించుట తొలగింప యత్నించుచున్నాము.

హిందువులు మహమ్మదీయుల మధ్య తగవుల పోగొట్టుటకు ఉద్యోగములందు విద్యావిషయములందు ఎవరికి తగిన భాగ్యమునువారి కొనుగోలుతరహా, క్రైస్తవులకు తగు భాగ్యములనువారి చారిత్రముగారిని.

డా॥ బి ఎస్. మాంజిగారు తా నెక్కడును యేవిషయమును సామెతాభిమానముతో జూడననిరి. (సత్వ)

దత్తగారు (సింధు, హిందూస్థానీలో మాట్లాడుచు హిందువుల చర్యలనుగూర్చి విమర్శించిరి. పక్షాలుగూడ హిందూస్థానీలోనే వారిని కష్టము ఉద్యోగములగూర్చి మాత్రమే మాట్లాడుతారని కోరిరి. ప్రతిపాదన అంగీకరింపబడెను. ఓట్లు లెక్కింప నవసరము లేకపోయెను.

రాబడిపన్ను వసూళ్లు

బొంబాయిలో అధికారులు రాబడి పన్ను ఉద్యోగములను ఆకాలోచికముగ నొసంగుచు కొందరియెడ పక్షపాతము వహించుచున్నారని చెప్పుచు కెల్లాగుగారిక కోత ప్రతిపాదించిరి. బ్లాకెటుగారు తన విచారణశేయునని వాగ్దానముచేతుగ ఉపసంహరించుకొనిరి.

పంజాబు సభ్యులగు భార్గవుగారు రాబడిపన్ను వసూలు చేయ ఉద్యోగములను నోక బడ్జటు కోత ప్రతిపాదించిరి. అసీగారు బలపరచిరి. పన్ను విధించునపుడు లెక్కలను చూడక తమ యిష్టము నచ్చి నట్లు విధించుచున్నారని చెల్పిరి. ఈయనవారు తొలగించుటకు ఆ ఉద్యోగుల బెట్టు సమాధానముననే ఆధారపడగూడనని అసీగారికి గయప్రొఫైడరుగారు బీహార్ తరపున యాజరసనీర్వాహమున బలపరచిరి. సభవారు ఫలహరములకు జెల్పిరి.

ఈ ఫీర్మాదులపై చాల మోతాదుగనునవి బ్లాకెటుగారునిరి. నిడు రాబడిపన్ను ఉద్యోగులపై 18585 అపి డ్యుర్యో. అందు 8587 జను మొందినవి. హైకోర్టులో దాఖలుచేయబడిన 85 కేసులో 10 మాత్రమే గెలిచెను. పన్ను తప్పించుకొనుటకు అసీలు ప్రయత్నించు చుండురు. ఈవిషయమున గల దామ్యమెంటులన్నియు రహస్యముగ ప్రభుత్వమువారికి తెలియపరచినచో తన శ్రద్ధవహించురు. సభలో బహిరంగముగ చెప్పుట మంచిదికాదని ఉద్యోగులు చాలవరకు ఉదారస్వభావులైయుండురు, వారిని తప్పించుకొనుటకు వ్యాపారస్తులు తప్ప లెక్కలను చూపుచుండురు అని బ్లాకెటుగారునిరి. ప్రతిపాదన 85-44 ఓట్లతో ఓడిపోయెను.

రాబడిపన్ను ఆదాయమునుండి బెంగాలు బొంబాయి రాష్ట్రములకు రావలసిన భాగము రాకుండజేయునట్లు దివల్యామను నిబంధనగూర్చి బెలుపులకు నియోగిగారిక బడ్జటు కోత ప్రతిపాదించిరి. పెద్ద రాష్ట్రములు రెండింటికిని రావలసియున్న లాభమును పోగొట్టుట అన్యాయమని జెప్పిరి.

ఇది ప్రైవేటుమిషనువారి విచారణవరకు నిలిపియుంచిన లసిన ఏ నిశ్చయము లేక నిర్ణయించి దివల్యామను నిబంధన తీసివేయవచ్చుననియు చూడెండ్లనుండి యీరెండు రాష్ట్రములు సమభావముననున్నాయని ఆర్థిక మూలగారినిరి. కుక్కు, బి.దానుగారుకూడ బలపరచిరి.

సర్ బ్లాకెటుగారు బదులుచెప్పుచు బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు కోరుటచేతనే యీ ప్రైవేటుమిషను వారి విచారణకు విడిచి పెట్టబడవలసి అందువలన 60 లక్షలు కేంద్ర ప్రభుత్వమువారికి మిగిలెను. ఇప్పుడే నిర్ణయించినచో కేంద్ర ప్రభుత్వమునకి మొత్తము లోటువచ్చునుండునని. నియోగిగారి ప్రతిపాదన ఓడిపోయెను.

విదేశీపుష్పింకు ఖమాబ్యాకింగు కంపెనీలకు రాబడి పన్ను సరిగ విధించుటలేదనియు ముఖ్యముగ బ్రిటిషు కంపెనీలవద్ద రాబడి పన్ను వసూలుజేయుటకు ప్రభుత్వమువారినిరాకరించుచున్నారనియు చెప్పుచు ఎస్. ఎల్. హాజీగారు బడ్జటు కోత ప్రతిపాదించిరి. సర్ బ్లాకెటుగారు అంతయు అసత్యమనియు ఇండియన్ కంపెనీలకు వలెనే విదేశీపుష్పి కంపెనీలవలెనూడ ప్రభుత్వమువారు పన్ను విధించుచున్నారనియు చెల్పిరి. ఆర్థికసభ్యుని జబాబు స్పష్టముగ లేదని సర్ భూపాద్దాను గారునిరి. విదేశీపుష్పి వాణిజ్యముకంపెనీవ్యాపారముచాలవిశ్వలొ నూసినది కాన వారెంతలాభము పొందుచున్నారో తెలిసికొనబడవచ్చును. ఆయనకు వారిని ప్రభుత్వమువారు విట్టిచెట్టి చేదని సర్ బాల్లభ్ బిల్లగుగారునిరి. ప్రతిపాదన ఓడిపోయెను.

ఉత్తరప్రదేశ్ యందుగూడ రాబడిపన్ను వసూలుచేయరాదు. అచ్చట ప్రజలు పేదవారిని ట్యాక్సుగారు ప్రతిపాదించిరి. కాని ప్రతిపాదన ఓడిపోయెను.

రాబడిపన్ను విధించు మోతాదినపడిన పిదప సభ ముగిసిపోయెను. (ఆ. ప్రే.)

సవరణ:— ఎవర్లీసభలో 10 వ తేదీ చర్చకుండు అంగీకరింపబడు (మదరాసు) పచ్చిపోతైవత్తు తీసివేయవలెనను ప్రతిపాదన బలపరచింట్లుగా తెలియజేయబడెను. వారుపన్ను తీసివేయరాదనియే వాదించిరి. అనాటివార్త తప్పు. (ఆ. ప్రే.)

భోర్ నెంటుజార్జి గెజెటు

శ్రీ శ్యాం (కళింక 10-2-28)

విరమించిన లామెంబరుగారిని ప్రభుత్వమువారు

ప్రశంసించుట

పట్టుకు కోటి

గౌ॥ సర్ బెట్టు టెట్టాభిరామ రామస్వామయ్యగారు 10-2-28 తేదీ మధ్యాహ్నమున మద్రాసు ప్రభుత్వ లామెంబరుపదవినుండి విరమించునందున వారిస్థానే తీరవలంకాదు రాజకాశ్రమి వెంకట్రామకాశ్రమిగారు ప్రభుత్వమువారిచే నియమించబడి ఆ మధ్యాహ్నముననే తమ నూతన పదవిని వహించిరి.

గౌ॥ సర్ సి. పి. రామస్వామయ్యగారు మద్రాసు శాసనసభ్యత్వ అధ్యక్షేలుజనరలుపదవులను వహించియున్న కాలములో వారి కొప్పగించబడిన కాలము పరిశీలించుట యందు వారు జూపియుండిన యుత్సాహము శక్తి గలవరుగారు సామర్థ్యములను మిగల ప్రశంసించుచున్నాడు. కాకరి మెట్టూరు ప్రాజెక్టునందు, హైడ్రో ఎలెక్ట్రిక్ సాగనప్రయోగమునందును వారు విశేష కృషి చేట్టలను జూపిరి. ఇవి కార్యరూపము దాల్చుటవలన రాష్ట్ర గింజలి వ్యవసాయపరిశ్రమలు చాల అభివృద్ధి గాంచినవి.

గౌ॥ సర్ బాల్లభ్ ఎవర్సత్తు మాట్టేరి బ్యాంకుగారు గవర్నరుగారి ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలునకు చేరువైనట్లుగా నియమించబడిరి.

వ్యావర్తకము

చిత్తూరు వైశ్య మంగళయ్యగారు అనంతకృష్ణయ్యగారు డి. ఆర్. ఎస్. ఎ. వెంకట్రామకాశ్రమి గారి స్థానే మద్రాసు రాజధానికి ఆధ్యక్షేలు జనరలుగా నియమించబడిరి.

సి. వెంకటరమణరావు నాయకుగారు సి. వి. ఆనంబ కృష్ణయ్యగారి స్థానే మద్రాసు గవర్నరు మెంటు ప్లీడరుగా నియమించబడిరి.

ప్రాచీనాంధ్ర ప్రబంధములు

గవర్నరుగారికి రాయబారము

పితామహం మహారాజగారి నాయకత్వమున నోక రాయబారము గత శనివార ముదయమున గవర్నరుగారి గృహము వద్ద జరియుండెను. ఆగమననే తమ లామెంబరు పదవినుండి విరమించునట్లు గౌ॥ సర్ సి. పి. రామస్వామయ్యగారు ప్రే రాయబారవర్గము గవర్నరుగారిని పంపింపున సమయమున నచ్చట నుండిరి.

పితామహం మహారాజగారు గవర్నరుగారితో సీ క్రింది విధమున విన్నవించిరి. దోషభూములను గ్రంథములను నిషేధించునపుడు ప్రభుత్వము వారు ప్రాచీన దేశీయ గ్రంథ ప్రచురణమునకును, అవి నిషేధించుటకునూ గ్రంథముల గ్రంథముల ప్రచురణమునకు, తారతమ్యము గను నింపవలెను. ప్రాచీనదేశీయ ప్రబంధములలో గల కొన్ని వాక్యములు ప్రభుత్వకాలమున ఆశ్చర్యములుగా జూడజచ్చును. కాని అంతమాత్రముచేత నవి దోషభూములను లుబుకు మీలు లేదు. భారతదేశములో ప్రకాశిగావించిన ప్రాచీన గ్రంథకర్తలు కొందరు, విరోధా మొదలగు యితరదేశీయ ప్రాచీన గ్రంథకర్తలవలెనే, వ్రాసియుండిన గ్రంథములకు, 19 వ శతాబ్దపు అంగ్లకవులుగ ఇటాలి చూడ కవులను వ్రాసియుండిన గ్రంథములకును విశేష తారతమ్యము గాదు.

గవర్నరుగారు ప్రభుత్వ తీర మిచ్చుచు, యిట్టివి కొన్ని తెలుగుగ్రంథములు ప్రచురింపబడుటకు అధికారులు నిషేధించి యుండుట తామెరుగుదుననియు, తెలుగుపాండిత్యమునకు భ్యాతిపించి యన్న మహారాజా సామ్రాటుగారు గురుభారవర్గ యితరసభ్యులను చెప్పిరివిషయముగూర్చి తాము శ్రద్ధా విచారించెదమనియు గవర్నరుగారు వాగ్దానమిచ్చిరి.

బ్రిటిషు నాకాబజ్ ముడింపులు 57800 గుర్తు చేయెను

పొగనుంచుచే బెయిల అన్య నామ ప్రాంతములో తిగవలెనట్లు, నెడు మరల విషయలేదను.

Sd. A. Kaleswara Rao,
Chairman,
Bezwada Municipality.

విజయనగరము

శ్రీ శ్రీ కృష్ణాంబి రామానుజాచార్యులుగారు

ఎం. ఎ. బి. ఎల్. డి. ఎల్.

(స్వకీయవిలేఖరి)

విజయనగరము, 6-2-28:-ఆంధ్రదేశమునందంతట జేరెన్ని కన్నముహూర్తములలో నొకరకు కె. రామానుజాచారి ఎం. ఎ. బి. ఎల్. డి. ఎల్. గారు నిన్నమధ్యాహ్నము ఒంటిగంటకు వ్యర్థమందు పరమపదించిరి. వీరు నెలకలరసండి వార్తకన్నము చేగ్రముగా గృహించిపల్లులు బంధువులు ముట్టుండ తమదేహమును వీడిరి. ఆమృతాన్ని మే ఊరిలో నన్న చాలమంది బెద్దలు విద్యార్థులుచేరిరి. ఆనాయంకాలమే చూససంస్కారము గావించబడెను. ఈమృతవార్త తెలిసినవంటనే మ్యానిసిపల్ ఆఫీసు, పాతకాలలు, సిటికల్లు మున్నగునవి విచారనూచకముగ మాయబడెను. సోమమంగళవారములు ఇతరకారణములచే నెలవగుటచే మహారాజావారి కాలేజీ సంస్కృత కలకాల సంస్థానం చేరీమున్నగునవి బుధవారమువరకు మాయబడెను. అన్ని విషయములలోను విజయనగరమునకు బిలామహుడైన దగ్గువట్టియను వాంగ్మకళాకాలకు మూలపురుషు డగునట్టియు నీయన నిజమైందెను.

రామానుజాచారిగారి జీవితసంగ్రహము

వీరు విశిష్టాద్వైత మతములు, వీరివంశమునకు మూలపురుషుడగు కిరాంబియాచార్య, విశిష్టాద్వైత మత సిద్ధాంతకర్తయగు శ్రీమద్రామానుజాచార్యులవారి యంతరంగిక శిష్యులలో నొకరు. వీరిపూర్వులు కాంచీపురప్రాంతమునండి గోదావరీతీరమున కరప యను గ్రామమునకు తరువరి వెంటపాడను గ్రామమునకు నివాసములు మార్చుకొనిరి. ఈ వెంటపాడునందే ఆచారిగారు 1858 సం॥లో జననమొందిరి. ఆకాలము బాంగ్లేయవిద్య ప్రచురముగా లేనందున వీరు బాల్యములో స్వగ్రామముననున్న పండితులయొద్ద సంస్కృతము నభ్యసించిరి. చిన్నవారునుండియు ససామాన్య పరిధిగలవారగుటచే స్వల్పకాలములోనే కాల్పి నాటకాలంకార పురాణాదులయందును వ్యాకరణముందునుగొప్పపాండిత్యమును సంపాదించిరి. సంస్కృతాంధ్రములయందు విశేషసావధాన్యమును బడవీ ఆస్పత్రిధారతో కవిత్వమును చెప్పసాగిరి. వీరకేసంధాగ్రామాలు పిన్నవయస్సు నందే ఆస్థానధానము ఏదేనివిది భావలయందు వ్యవస్థాపిరి రాజాస్థానములందు ప్రదర్శించి రాజసన్మానము బడయుచుండిరి. వీరి పరునాలవయేట తండ్రిగారుగతించగా 1873 సం॥ మాతృసమేతముగా విజయనగరమునకు వచ్చిరి. ఈసంస్థానములో నిద్యభ్యసించుచు ప్రధానాచార్యులగు జగన్నాథరాజాగారివల్ల ను పిదప విజయరామగజపతి మహారాజావారివలనను సన్మానములైరి. మహారాజావారు వీరికి తమపూర్వులలో చదువుకొనుట కవకాశమిచ్చుగా 1874 సం॥లో నమోదుముగా ప్రవేశపరీక్షయందు తీర్చితిరి. తరువాత మహారాజావారు వీరికి విద్యార్థివేతనమొసంగి చిన్నపట్టాముసంప నైదాదసంత్సములలో ఎం. ఏ. బి. ఎల్. డి. ఎల్. పరీక్షలలోగూడ గృహింపెను. చెన్నపట్టణమునందేరాగానే మహారాజావారు వీరిని ద్వితీయోపాధ్యాయునిగా కాలేజీలో నియమించిరి. 1887 సం॥లో బ్రహ్మశ్రీ చంద్రశేఖరశాస్త్రిగారు కీరితేవులునుచే నానందగజపతిమహారాజావారు శ్రీరామానుజాచార్యుల వారిని ప్రధానోపాధ్యాయునిగా నియమించిరి. ఈపదవియందు వీరు నుమారు 35 సం॥ సమగ్రముగా నిర్వహించి కళాకాలను ఆమృతమతకమతీసిగొనినది 7 సం॥ క్రిందటనే వివరములనుకొనిరి. వీరి శిష్యులు ఉత్తరసర్కారులందెల్ల గొప్ప గొప్ప యాద్యోగములు చేయుచుండింనుమాడ పాండియున్నారు. 1900 సం॥లో నామమాత్రా తానెవ్వముయున్న సంస్కృతపాఠశాల వీరియాజమాన్యముననే సంస్కృతపాఠశాలలో కెల్ల ప్రధానముగ చేయుట దీసిది. ఇంగ్లీషుకాలేజీ సంబంధము నమలుకొనినను, సంస్కృతకళాభ్యుత్థానదని మనవరకు విద్యాదాతలందు చూడ వీరికి సంస్కృతమునందుగల యంత్రుప్రాభివాసమును కల్పించేయును. వీరికి విద్యార్థియములుందుగల సమర్థత, శ్రేష్ఠ మున్నగు నాటికి పెద్ది ప్రభుత్వమువారు మొదట రాష్ట్రపామన్నాను క్రిష్ణ దేవకావహుద్దారు విశదములనొసంగిరి. ఇట్టివల ఆంధ్ర శాస్త్రవిద్యలయమునాకు వీరికి దాద్రురభివదము నొసంగి తమకదామగొంబించుకొనుటలో సతితయోక్తిగనుపెంపదు, వీరును ద్రాసు విశ్వవిద్యాలయములందు నిరకాలము నె నెలుసస్థులుగాను సంస్కృతివిద్యామండలి కధ్యక్షులుగాను పనిచేసిరి.

శ్రీ మహానందగజపతి మహారాజావారికిని తరువాత శ్రీ ఆలకరాజేశ్వరీ, శ్రీఅప్పలకొండయంబావారికిని వీరెక్కడ సన్మానపాత్రులు, విశేషగౌరవపాత్రులు. వారి నందరకు ఆచారిగారు తమసాజన్యము, సోపిల్లము, మార్గప్రము, విషయము, రాజభక్తియున్నగు పద్ధతులనుచే నారీతునగుట నాకర్షించి యొక్క కర్తవ్య సహాయోపాధ్యాయ పద్ధతులతో దామొనర్చుచున్న కాలేజీపని వారికి బలముచేసి పాతకాలాభివృద్ధిపేక్ష తార్థముల నొకదానినొక నొకటి సంఘటింపజేసిరి.

వీరు విద్యను గరభుడుందు విశేషసమర్థత, పాండిత్యము, ఎక్కువ జాతిశిక్షణ, నియమములు, పద్ధతులందు పట్టుదలకల్గి యుండెడివారు. ఈరాజధానిలో జరిగిన గ్రాంధికగ్రామ్య భావల వివాదవిషయమున ఒకప్పుడకమానునాసిరి. అందులో వీరియభిప్రాయములు ఉభయకక్షలవారి మధ్యాభిప్రాయములను సంప్రదించి ప్రమాణములతో నొక్కొక్క చెప్పిచేసిరి.

రాజకీయ విషయములందు వీరు ప్రసిద్ధిపాలు పదవి నొందకపూర్వము కొంతవరీశ్రమ పడిరిగాని తరువాత వారి యావత్తుశక్తి పాండిత్యములను విద్యాభివృద్ధి కై వినియోగించిరి. అయినను వీరి రాజకీయాభిప్రాయములు మెహతా, గోఖలే వారి యభిప్రాయములను బోలీయుండెడివి.

సంఘసంస్కరణవిషయమై వీరు దేశకాలములను అనుసరించియుండునట్లు మార్పుకొనిరి ఆమార్పులైనను కాస్త్రు సమర్థములై ఆచరణలో పెట్టుటకు ప్రమాణముగల్గి యుండెను. శ్రీపునర్వివాహ రజన్వలాంతర వివాహముల విషయమున వీరికి సానుభూతిగలదు. విదేశయాత్ర శ్రీనిద్యయందు పమట్టుదల, విశేషాభిమానము గలదు.

వీరిప్రవర్తన ఉద్యోగముందుగాని, గృహసంబంధమున గాని నలుగురి ప్రజలతో గాని బహుశానునీయుమైన నీతిగల్గి యుండెను. అతిస్వల్పవిషయములందుగూడ నియమముల పద్ధతుల రనుసరించెడివారు. ఆశోకమునం దతి బాగ్రత విశేషావలంబు. వీరికాలములలో వర్ధించినరీతిని అప్రయశ్చర్యములనకభ వింది బుద్ధివతులగు కొమారులనుగని కీర్తిచేతను పయనుచేతను బహుప్రసిద్ధికల్గిన మహాపురుషులలో నొకడు.

శ్రీ దేశోద్ధారక ఆంధ్రభాషా

నిలయము,

మక్కునూరు (నైజాం)

శ్రీహేతన జయంతి

ఈ ఫాల్గుణ బలి ౭ రోజున పయ నిలయవత్సమున పరమ భాగవత శిఖామణియు, ఆంధ్ర మహాభాగవత గ్రంథకర్తయూ, నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్రకవిలీలకుడు నగు శ్రీబమ్మేశ్వరశాస్త్రిగారు ని జయంతి అత్యంత వైభవముగ జరుపబడెను. ఇటుకు సంపూర్ణ రామాయణము పాఠభాగాలక్షేపములు చేయుట కాహ్వానింపబడిన ఉపనిషత్ భాగవతులు సంగీత సాహిత్య రసజ్ఞులు నగు పండిత బ్రహ్మశ్రీ ప్రక్కి సూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారిని సభాధ్యక్షులుగా నుండగలదు నిలయాధ్యక్షులు వారి హరికథా కాలక్షేప నైపుణ్యముచే వాగామృతమునుగూర్చినుడి విరి. దైవప్రార్థనానంతరము సభాధ్యక్షులు హేతనజయంతి జరుపు నావశ్యతను కొనియాడుచు తిమ్మగృక్షులుగా నుండ కొరినందులకు తమకృతజ్ఞతను కల్పించిరి. పిమ్మట కార్యదర్శులు శ్రీ కొ. వెం. రం. ల. నా. శ్యామల భోతన్నగారిని న్నుతించుచు కొన్ని పద్యములు చదివి బాతన్నగారి కాలము నివాసస్థానము గ్రంధరచనావశ్యకత గ్రంధప్రకేస ఉపయోగములు మున్నుగాగల విషయముల వివరించుచు బోతన్నగారు పీఠగల్లు ప్రాంతవాసియని గ్రంధస్థములైన యశక యాధారముల కల్పించుచు తమ వ్యాసమును చదివిరి. పిమ్మట సభాధ్యక్షులు భాగవతగ్రంథ మహిమాతిశయము, భగవద్గీతిగురించి లేటల్లెముగ మృగుచురుదుముగ ఉపన్యసించి ఉభాసనులను భక్తిరసోదేకపూరితులగు తేసిరి. కృతజ్ఞతాభివందనములతో సభ ముగింపబడెను.

హరికథా కాలక్షేపము

ఇంతవరకు భరత శివభక్తు, పాదుకాపట్టాభిషేకము హర్షణభువధ, నీరాపహరణము, ముగ్ధిసపట్టాభిషేకము, స్వయం ప్రభావము, నీతాసందర్శనము, ముద్రకా ప్రధానము, పూర్తియైనవి. ఆయాపట్టులందు శ్రీభాగవతాదుగారు భక్త్యావేశితత్వములై భక్తి దుఃఖ విరరసముల చక్కగ కల్పించి ఉభాసదుల నానందపారసత్వల చేయుచుండిరి.

కార్యకర్త.

ఆర్యవైశ్య మహాజనులారా !

అనేకధర్మకాస్త్రములయందు వైశ్యులకు ఆశోచాధిగాని, పిండిములుగాని, మంత్రములుగాని గాని లోజుత చెప్పి యున్నది.

లోకములో నెక్కులంతా మలాచారధర్మము ఆశోచనిధి 15 రోజులై ఆచరిస్తూవున్నారు.

ఇప్పుడు కపటవృత్తి చే కులమును నిరాకరించి మలాచారధర్మమువలె కాస్త్రమును నవలె వివరింతుది చే దశరథాశోచము అచారమైపోయెను.

ధర్మకాస్త్రములందు 15 రోజులు కష్ట వైశ్యులకు మనకే నని చెప్పి యుండెను.

ఇట్లు 10 రోజుల కష్ట యోగమునకు నెవ్వనప్పుడు? యిట్టి ధర్మాధర్మములు చెప్పలేనవారు విచారించవచ్చును.

నుంటారు.

బాలూరి గురవయ్యగారు.

చెన్న పురి బజారు ధరలు

1928 సం॥ మార్చి నెల 13-వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు

బియ్యముజస్తాలు		
మడుగు కెనాలిని	,, ౪ 42 ౪౦౦	౧౪ ౪౦ 14 ౪౦
నెల్లూరిని	,, డిబ్	,, 14 ౦౦ 16 ౦౦
శీర్లి	,, డిబ్	,, 14 ౦౦ 16 ౦౦
రాగులు	ర. 164 బస్తా 1-3	,, 11 ౦౦ 13 ౦౦
శువ్వలు	,,	,, 20 ౦౦ 22 ౦౦

2. ధాన్యమువడ్డలు

రండులు బస్తా 1-3 ర 205	,, 12 0 0	15 0 0
శనగలు ,, డిబ్	,, 12 8 0	18 8 0
శెవలు ,, డిబ్	,, 15 0 0	16 0 0
బినుములు ,, డిబ్	,, 15 0 0	18 0 0
ఉలములు ,, ర 195	,, 12 0 0	12 4 0

3. నూనెవస్తువులు

శువ్వలనూనె కా 1-3	,, 150 ౦౦ 155 ౦౦
నెయ్యి ను 1-3	,, 14 ౦౦ 21 ౦౦
బినుకొ బెరుగునగపప్పు కా 1-3	,, 50 ౦౦ 52 ౦౦
చేతికోకొట్టిన	,, 43 ౦౦ 45 ౦౦

తీరు పెనగనూనెగానూనె కా 1-3 ర 111-0 బినుకొ నూనె 110

అముదము కా 1-3 102 ౦౦ 104 ౦౦

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయనశుభ్ర కా 1-3	81 ౦౦ 82 ౦౦
మారనశుభ్ర	44 ౦౦ 46 ౦౦
వివరకాయలు(గుంటూరు) కా 1-3	91 ౦౦ 98 ౦౦
దనియాలు	,, కా 1-3 91 ౦౦ 98 ౦౦
గుంటూరుపొయతట్టు వీరిముడు మాడుగు 1-3	ర 40,48
కాళవా గిహయకట్టు	,, 50,50
బెల్లము కా 1-3	ర 28 ౦౦ 50 ౦౦
ఆస్కానకెక్కర బస్తా 1-3	,, 27 18 ౦ 29 2౦
చింతవండు కా 1-3	,, 28 ౦౦ 60 ౦౦

5. తినుము

రట్టాకర కా 1-3	,, 29 ౦౦ 31 ౦౦
చదరం	,, 28 ౦౦ 29 ౦౦
రత్తండు	,, 28 ౦౦ 29 ౦౦

6. నూలు

నెం 20 టెన్ని సింహం మారీ	ర 7 ౪౦
నెం 0 ,, కట్టా	,, 6 ౪౦
నెం 22 ,, లాటి	,, 6 ౦౦
నెం 20 1/2 కట్టా	,, 6 12 ౦
నెం 20 చామక 10 పా	,, 30 2౦
నెం 40 సాండ్	,, 5 2౦
నెం 40 రాడి	,, 8 12 ౦
నెం 4 టెన్ని మసీదు	,, 4 ౦౦

7. దూచి

లోహజాన్తు కాడుక 1-3	ర 855 ౦౦
---------------------	----------

8. లోహములు

రెండి 100 రుబు 1-3	ర 60 ౦౦ ర 62 ౦౦
బానాడు రుబు 1-3	,, 25 ౦౦ 21 2౦
చనరము 1-3	12 7 ౦
బెర్రడి కా 1-3	,, 234 ౦౦ 235 ౦౦
రాసి కా 1-3	,, 235 ౦౦ 236 ౦౦

రింగులు

అతిముడు స్వీట్లరులాండు అలికరంబా సింహం
పీసా 1-3 గెంబి 20 ౦౦ ర ౪౦ ౦౦

,, నిలివన 1 రు	1 12 ౦
,, 1 1/2 రుబులు	1 11 6
,, 20 రుబులు	1 12 ౦
,, 55 రుబులు	1 10 ౦
,, 1 అంగుడు	2 10 ౦

శీర్లిము పొట్టుకొట్టావేరకా బానా (బెల్లకెక్కర) ౦ ౦ ౦

రాంబో ౦ ౦ 1 ౦ ౦

గుంట 1 ౦ 1 2 ౦

వేటపాతెం. చిక్క మొదటి ద్వారాలను ప్లాంట్లు నింప గ్యారంటీ
ఇచ్చి కుదుర్చుకున్నాడు. మిగిలినవి నింపడములు వ్రాయుడు.
"రామబాం" తోపుంటు ఆటకొస్తున్నను పెట్టింది పంపాగత కే
పరిశీలనగా వృద్ధిచేస్తున్న. రు 1-4-0. పొండులున్న లేదు.

ఏలూరులో అగ్ని ప్రమాదము

కొన్ని సూచనలు

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాగితములకొరత

అయ్యో! ఏలూరులో జరిగిన గొప్ప అగ్ని ప్రమాదము నువ్వూ 5, 7, 9 తేదీలను హిందూ పత్రికలో ప్రకటింపబడిన విషయములను నేను చదివితినీ. నష్టపడినవారికి ధనపహాయ మొసంగవలెనని దొరతనమువారిని కోరుచు జరిగించారు శ్రీ మోతే శారాంగురారావు (ఎం. ఎల్. సి.) గారు ప్రకటించిన 7 వ విజ్ఞాపిని ఎల్లదాచును సహాయము చేయవలెనని కోరుచు ఏలూరు మున్సిపల కౌన్సిలుగా గారు ప్రకటించిన 9 వ విజ్ఞాపినిగూడ నేను చదివితినీ. వేనది తీవ్రముగలవలననే దారుణ మగు నీ అగ్ని ప్రమాదము కలిగిందని తెలియుచున్నది. ఈ సం దర్భమున ఎండు గడ్డివామల (పేట్లు) ను యిండ్లమధ్యను వేయుటవలన కలుగు భావనమార్పు నే నించుక తెలుప గోరెదను.

ఏలూరులో 5 వ వార్డులో తూర్పువిభాగ శ్రీయంత మడిపల్లి వీరయ్యగారు ఒక దొడ్డిలో విక్రీయి గొప్ప ఎండుగడ్డి వామలను పెట్టియున్నారని. ఆయన ధనవంతుడగు వర్తకుడు. అందొడ్డిలోనే ఆగడ్డిమేటిని ఆహారముగా నొక తాటియా కుల వాకనుగూడ వాడుక కట్టించెను. అపకలో నొక కుటుం బమువారు కాపురమున్నారు. వారందులోనే వంటచేయు చున్నారు. వీరవారి యిండ్లమధ్యనే యాగడ్డి వామన్నది. నేనును మరి పెక్కుమందియును కలసి వీరినిగూర్చి ఒక మహ జను వ్రాసి సంతకములచేసి స్వయముగా పోలిను యన స్పెక్టరు గారి కడకు మే మందరమును వెల్లి రెండునెలలక్రితము ఆ మహజను వారి కిచ్చితిమి. వారు చాల దయగలవారు. ప్రజలకు నిరంతరమును మేలుచేయుచుందురు. తమ కధికారమున్నదను అసాంభావము మున్నగునని వారికి తేక మైనను లేవు. ఇన స్పెక్టరుగారు వెంటనే సబుయిన స్పెక్టరును పిలిపించి దానినిగూర్చి విచారణచేయుటకు నియమించిరి. ఆయ న స్వయముగా అంతటికి వెల్లి ఆగడ్డిమేటిని చూచి ఏలూరుడిని జనలు ఆసీనుగానికి రిపార్టుపెరిన తెలియుచున్నది కాని ఏకారణమువలననే దీవిజనలు ఆసీనుగా రింకను ఆగడ్డిమేటిని యిండ్లమధ్యనుండి తీయించియుంటు కట్టి యుత్తరువు నొసంగి యుండలేదు. ఇప్పుడు వేసి ప్రజలనున్నది. అతిదారుణ మగు నీ ప్రమాదముగూడ జరిగింది. ఇండ్లమధ్య నిట్టిగడ్డివామ లను వేయుటయే ప్రమాదకరము. వైగా వానికి చేరుకగా వంట చేసికొనుట కనుమతించుట మరొక ప్రమాదకరము. కావున యిక్కడైన ఆలస్యము చేయుటకు యీ 5 వ వార్డులోని గడ్డి మేటిని మూత్రమేగాక ఇండ్లమధ్యనుండు గడ్డిమేట్ల నన్నిటిని తీయించియుంటు అధికారులు ఉత్తరు వొసంగెదరని నమ్ము చున్నాను.

యం. కోటయ్య,
5 వార్డు, ఏలూరు.

తృతీయ తూర్పుగోదావరిమండల
ఆదిఆంధ్రమహాసభ-రాజ్ కోలు

వార్త

వై 'మహాసభ' ఆహ్వానసంఘాటనకు గొల్ల చంద్ర య్యగారి లిట్టు వ్రాయుచున్నాడు:—అయ్యో 21-1-28 తేదీ గ ల మీ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో నేను కృతీయమండల మహాసభలో నేను చదివిన స్వాగతోపన్యాసము ప్రకటింపబడినది. అందు లో రెండవపేరాలో రాజ్ కోలులో జరిగినది తృతీయ సభయ నుటకు బదులుగా మరల సభాసమియు వ్రాయుచున్నానో అని వార్తాపత్రికలలో చూచుచున్నాను. సభాసమిగాక మరిరెండే క్రాంతిసభలలో చూచుచున్నాను. ఇది భావునస్వాసమునాని భాగము గాదు సదకు ఉపన్యాసము నేనుగాని నూ ఆహ్వానసంఘము గాని తమకు ప్రకటననిమి తమ పంపబడినదియునుకాదు. రాజ మండ్రీ కాపురములు కనుచు వీరాస్వామిగారు తానేవోమాత్ర మ్మక్తి లేకుండా మరెవరూ మహాసభల జరిపినాననిన్ని మహాసభ లో ఒక తీర్మానము తీసుకువచ్చినారు. అది మహాసభచేత ని రాకరించబడినది. ఆకారణముచేత సదకు వీరాస్వామిగారో వా రియనుచునలో యిది పంపకు సభయము మాటులు పొడ్డింగు మొదలయినవి నా ఉపన్యాసములో చూపించియుండు కా బట్టి సదకు జనవరి 21-వ తేదీగల దినపత్రికలో మీరు ప్రక టించిన నాస్వాగతోపన్యాసము రెండవ పేరాలో యిందుకు సంబంధించిన హక్కుములు గొట్టివేయుచున్నట్లు సవరణగా మీ పత్రికలో ప్రకటించ గోరుచున్నాడను.

గొల్ల చంద్రయ్య,

ఆహ్వానసంఘాటనకు, తృతీయ

తూర్పుగోదావరిమండల ఆది ఆంధ్రమహాసభ రాజ్ కోలు.

దేవస్థానపుబోర్డు రాజీప్రయత్నములు

కృష్ణా, గుంటూరు గోదావరిజిల్లాలలో, అర్చకులు సభ లను కావించుకొని, తమ స్వాధీనములోనున్న దేవాలయపు భూములను బోర్డువారివలన యేర్పడిన నూతన బ్రష్టిలకు స్వాధీ నము కాకుండునట్లు జిల్లాబోర్డులో, బోర్డువారి స్క్రీములమీద డిక్లరేటరీ దావాలు వేయించుచున్నారు. స్వామివారి మాన్యము లు తామే యనుభవించి, తమకు తోచినరీతి నిత్య నైవేద్య ములు జరిగించుకొనుటయేగాని, తమకు మరి యితరవిధ్యుక్త ధర్మములేవియు లేవనియు దేవాలయము శివక్షుణ్ణులు పాడుప డినను, వానిలో ఉత్సవములు మొదలగునవి జరుగకపోయినను తా మెంతమాత్రము బాధ్యులము కామనియు, వీరివాదనయే యున్నది. ఇట్టివాదన కాస్త్రప్రకారము నిలువనేరదని, యిది వర కనేకసారులు, మద్రాసు ప్రాజెక్టువారు తీర్మానించయు న్నారు. ఆ తీర్మానముబట్టియే, దేవస్థానపు బోర్డువారు యంత వరకు నడచుకొనుచున్నారు. ఒకానొక పురు, యేధూములైన ను, అర్చక సర్వీసు మాన్యములని యెంచబడినపుడునూడ, వాని అనువదలలో దేవుని నిత్య నైవేద్యములకు మూడుపార్శులు అ ర్చకుల జీతములకు సాలుగుపార్శులు యాయవచ్చునని తీర్పు పుట్టియున్నది. (49 మ లాజర్నల్ 716 పేజీ) కాని యీ నామ లన్నియు స్వామివారి పేరనేయుండి, స్వామివారి హక్కు దారలై యున్నపుడు, స్వామిమైనజీతములు పుచ్చుకొని అర్చ కులు తమ విధ్యుక్తకార్యములు నిర్వహించవలెను. కాని స్వామి వారి భూములలో నేమత్రైవేద్యము, అర్చకసర్వీసు మాన్యము గా మార్చుకూడదనియు అట్టి రాజీనామా చెల్లనేరదనియు ప్రాజెక్టువారు స్పష్టపరచిరి. (87 మ.లా. జర్నల్ 489 పేజీ. 47 ఇం. కే. 611 పేజీ)

ఇట్లుండగా, బోర్డువిషయనల్లో నొకరగు చెంగయ్య పంతులుగారు, స్వామివారి యానాములలో ఒక భాగమును తమ రేర్వరకు బ్రష్టికి స్వాధీనపరచి, దానిలోని అయివజను, మరమ్మతులకును ఉత్సవములకును వినియోగించవచ్చుననియు మి గిలిన మూడు భాగములలోని అయివజనంతయు అర్చకు డడభ విండును, నిత్య నైవేద్యములు జరుపుకొనవచ్చుననియు, అవి యును వానివేసయెడల ఒక వంతుమాత్రము పారంపర్యముగ అర్చకు డనుభవించును, తక్కిన రెండువంతులు బ్రష్టికివచ్చి వేయవలసిన దనియు, రాజీప్రసాదిం చి నార లు! ఈ రాజీప్రసాదులనుకూడ అర్చకులు ఆధిగోకారముతో క్రిం గు చూచుచున్నారు!! ఇట్టి పిచ్చిత్వము, బోర్డువారు, యే దేవాలయమునకైనను ఇచ్చినయెడల ప్రస్తుతము స్వామివారి భూములు తమ సర్వీసుమాన్యములని అర్చకులు బోర్డువారి తీ ర్పులమీద యెట్లు డిక్లరేటరీదావాలు వేచ్చుచున్నారో అని, ముగనే ఆయా గ్రామములలో యెవరైనను బోర్డువారి తీర్పు శుద్ధ తప్పకొని 57 వ సెక్షను క్రిందనే, జిల్లాకోర్టులో యె వరొకొకను పొందకనే యెబది రూపాయల స్థాంతుమీద దావావేసి బోర్డువారి తీర్పును నులభముగా మార్చుకొన వచ్చును.

పైన వ్రాసిన ఆకాశ్రియ రాజీప్రయత్నములు నిజ మైనయెడల వీనికి బోర్డువారి అనుమతము స్వాధీనముతప్ప వే రుకారణములు నాకుకనవలెనవు. వీరేర్పరచిన బ్రష్టిలకు వీయ అర్చకులవండియు అన్యాయముల పొందినవారినుండియు ఆస్తిని ఒప్పగించేయ తేక బ్రష్టిలకు అప్పు తెచ్చుకొని వ్యాజ్య ము వేసికొమ్మని నెలవచ్చెదను. బ్రష్టిలు 78 వ సెక్షనుక్రింద బోర్డువారి యుత్తరవులనుబట్టి జిల్లాకోర్టులో పిటీషను పెట్టు ట, దానిమీద అర్చకులు 57 వ సెక్షనునుబట్టి డిక్లరేటరీదావా లు వేచ్చి అమలు జరుగకుండ యింజనీరు వారిచేయించుట ఆచారమైనది. బోర్డువారు, వారి బ్రష్టిలకు, ప్రతివాదులు గా నుండి అనేకవ్యాజ్యములలో డిక్లరేషన్ వేసికొనవలసినిచ్చు చున్నది. ఇది యంతయు యాబోర్డువారియధుర్యతయే యని వెల్లడి చేయుచున్నది. ఇక నీ బోర్డు కమిషనర్ల జీతములు, వీరి యెట్లావిధమెంటు జీతములు, ప్రయాణపు ఖర్చులు, స్టేషన్ల ఫీజులు మొదలగువానికి గవర్న మెంటువారు యింకను ఋణము నీయక నిరాకరించినందున ఏ విధముగా నైనను అర్చకుల నొడ బరచుకొని వారివలన కమిషను లాగుచుండినగాని తమ పవపు లకే భంగము కలుగునని వీరు భయపడుచున్నట్లు కనుపడుచు న్నది. కనుకనే యిదివరకు యా డెల్టా జిల్లాలకు సాత్వికడైన నూర్యారావుగారికంటె ఎక్కువగడుపరియనికాబోలు యీ చెంగయ్యపంతులుగారిని యీ ప్రాంతములకు లేటు సహాన య్యురగా రుండగానే మార్చిరని తోచుచున్నది.

ఏవిధముగానైనను అర్చకులను లోబరుచుకొనుటకు యీ పంతులుగారు అనేకప్రయత్నములు చేయుచున్నారు గాని, ఈజిల్లాలలోని అర్చకులను గ్రామములుకూడ వీరివలలోనడ రని తెలిసికొనవలెను. వీరికి రాదగిన కమిషనులకొరకు, ఇంకవరకు ఒక పిటీషన్ నను దాఖలుచేసి, తమయాదర్శ నములలో పెట్టు

టకు వెరచుచున్నారు. ఒకవేళ వీరు అమలుచేయుటకు మొదలు పెట్టినయెడల యీ ప్రస్తుతజిల్లాకోర్టులు చాలపు సరికదా! అనే కవిధములైన డిక్లరేషన్లువలనను వీరిచేతకి త్వరలో ఒకదమ్మ డియెనను రానేరదు. స్వామివారి అనులనే వీరిజీతములకు అమ్మిం చవలసి వచ్చినపుడు వీరిపదవులకు గవర్న మెంటువారు స్వస్తి చెప్పి పూర్వమువలెనే, యాతగాయదాలు బోర్డులవనవలెపెట్ట క తప్పదు. ఈఆస్తును పూర్వముగ మార్చి మీబోర్డును తీసివేసిన గాని యిప్పటి క్రిష్టసమస్యలు తృప్తికరముగా పరిష్కరింప బడవు.

అర్చకులు, యాబోర్డువారిమీద కేరించుటకు మరియొక కారణముకలదు. "యందుగా అటునుండి నడుకొనిరానిమ్మ అయిన చూచుకొందము" అనుసామెతప్రకారము యిదివరకు జరుగుచుండెన్నీము దావాలు తప్పిపోయి బోర్డువారి స్క్రీముల నేర్పాటు చేయుచున్నారు కనుకనున్న, కాలహరణమునకు తగినసావకాశము దొరకినదిగనుకనున్న, యిదివరకవలెనే యథేచ్ఛగా యీసందడిలో అయిజిల్లాగంధ్యము మరికొంతకాల మైనను అనుభవించుచున్నవని వీరితలంపు. ఈబోర్డువారు తమస్క్రీ ముల నమలులో పెట్టుటకు ప్రయత్నించుటకంటె దావాలుకు సాంక్షములు యిచ్చుచుండినయెడల పిటీషన్ రే స్క్రీముదావాలు వేసి తక్షణమే దేవాలయములకు రిక్విర్డ్ నేర్పాటుచేసికొని వ్యాజ్యగ్రంథము మెల్లగా నడుపుకొనినయెందును. ఈబోర్డు వారు మద్రాసులోనుండి స్క్రీములను తమూరుచేసి ట్రష్టిలకు అందజేసేవరకు మాసములు పట్టుచున్నది. ఇక అటును స్వా ధీనముచేసికొనుటకు బోర్డులో వేయుదావాలుకు సంవత్సరము లకొద్ది కాలహరణము జరుగుట కెట్టిసందేహము లేదు.

ఈ చెంగయ్యపంతులుగారికి రాజీనామామాలితప్ప వేరు ఆలోచన లున్నట్లు కనుపడదు. పాపము! అప్పలో సరియైన కార్యనిర్వాహక వ్యాయాధికారములు వీరికి లేనపుడు యీ రాజీనామామాలితప్ప వీరికి యేయపాడుచు లున్నవి? వీరి జిల్లాకమిటీ మొదలగు ప్రయాణపు బ్రత్తుములకైనను నోయకొనక పోవుటచే గాధనిద్రలో మునిగియున్నారు. కమిషనర్లకే జీత ములకు కష్టముగానున్నపుడు కమిటీమొదలగు భత్యముల కెక్కడ నుండి సామ్యువచ్చును? తిరుపతిమహాత్ము మొదలగుకొందరు ధర్మకర్తల చలవవలన, నింకను యీ బోర్డువారి చేతులలో కొద్దికాలమువరకు సామ్యు ఆడుచుండును. పానగల్లు రాజాగారి పట్టుదల మనలనందరిని యంతవరకు తీసికొనవచ్చినవి. రాబోవు మంత్రులు యీ యాత్తు నేమి చేయదలచికో చూడవలసియు న్నది.

కాలహరణ మొకకొలది గ్రామములలో పట్టుదల తగ్గి విసువు జనించి, వికమత్వము కుదురక తమజోలికి రారని యీ యర్చకుల గట్టినమ్మకము. కాబట్టి ఆయా గ్రామములవారు బో ర్డువారికి సాక్షులు నిమిత్తమే పిటీషనులు పెట్టి బోర్డులలో యెబది రూపాయల స్థాంతుమీద దావావేయవలెను. లేదా బోర్డువారి స్క్రీమును జాగ్రత్త పరిశీలించి యేమాత్రము భూమి నైనను అర్చకుల కిచ్చినయెడల గజెట్టులో స్క్రీముప్రయోగించిన ఆదమాసములలోగా జిల్లా కోర్టులో యీ బోర్డును అర్చకులను, బ్రష్టిలను కలపి దావాలు వేయుచుండవలెను. ఇట్లు అర్చకుల దా వాలతో ను గ్రామ ముల దా వాలతో ను ఉదర పెట్టిన గాని అమితవ్యయముతోనూడిన యాబోర్డు మనలను వదలదు. నున పల్లెలూరి సోదరులు తమ దేవాల యములలో భగవచ్చక్రి సగుణోపాసన మూలమున వృద్ధిపొం దించుటకును మైందన జ్ఞానవిజ్ఞానముల సభివృద్ధిపరచుటకును, యీయభ్యుదయములలో నైనను ఏకీభావముతో అర్చకులవలెనే అందోళనచేసి దేవాదాయమును సంరక్షించుకొనెదరని నమ్ము చున్నాను.

వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు.

విరాళము

సప్తశ్రీ ప్రథమ నామసంఘాటనకు ౧౧ కుక్రవారం (2-8-28)రోజున కాకినాడ వాస్తవ్యులును, రాహుసాహెబు బిరుదాంకితులును, వైశ్య సంఘాభిమానులును అను బ్రహ్మశ్రీ వైదా వెంకటాచలపతి జమిందారుగారు వైశ్యగురుకులాశ్రమ మును చూచుటకు విచ్చేసిరి. బాలరయొక్క బిడ్డయుబులున్నా ఉపాధ్యాయులయొక్క శిక్షణమునను, కనులారగాంచి అనంద భరితులై బిడ్డార్చకులకు రు 80 లున్నా ఉపాధ్యాయులవార్లకు రు 10/లున్నా, ఒకవిద్యార్థికి ఒకసంవత్సరమువరకు భోజనసరికి రు ౧౦౦ లున్నా యిచ్చుటకు వాగ్దానమును చేసినయెడలి ఇట్టి ఉదారస్వభావులను భగవంతుడు ఆయురారోగ్యాభివృద్ధిని యిచ్చి రక్షించుగాక? మరియు వైశ్యులెల్లరును తమతమ శక్తి కొలది, భూమిరాశిములనొసంగి ఆశ్రమాభివృద్ధికి సాటుపడ గలందులకు సాగ్ధింపుచున్నాము.

వైశ్యగురుకులాశ్రమము, } తూతిక దేవయ్య,
గుంటూరు. } కార్యదర్శి.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయమున దొరకు గ్రంథములు

చాప్ట్రైభాషాపండితప్రభువు ప్రకము— రామానంద
శిర్మగారు 0-8-0
శ్రీరామవిజయము (నాటకము)—కే. వెంకటరమణ
రావు గారు. 0-8-0
కారదాంబ, (శ్రీధర్మబోధిని) నాటకము—జి. శ్రీనివా
స రావునాచార్యులుగారు. 0-4-0
బీదకోముది (నిఘంటువు)—శిరోధూమనామ, వేంకటరంగాచా
ర్యులుగారు. చాలాఉపయోగకరము. జేబులోనిముద్రము. 1-4-0
అంజ్ఞోద్యమము—మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల అధ్య
క్షుల ఉపన్యాసములు, తీర్మానములు చిత్రములుగలవు. 1-8-0
ఆరాధనవిధి—ముదిగొండ నాగలింగకా ప్రిగారు 0-4-0
అత్యశిష్టాపాసంఘము—పారనంది జగన్నాథస్వామిగా
రు. శరీరము విడిచినతరువాత అత్యశిష్ఠినిగూర్చి చెప్పినది. 0-8-0
సత్యవత్యపాఖ్యానము—మల్లంపల్లి మల్లికార్జునశా
స్త్రిగారు. అయిదాశ్వాసములరసవత్ప్రబంధము. అద్భుతకల్పన
మూలతో నిండియున్నది. 1-0-0
గురుబోధామృతము (వేదసారగ్రంథము)—శ్రీమతి కట్ట
నంది తిరుమలస్వామిగారు. భక్తిరసపరిపూరితము లగుపాటలు 0-4
తిలకు మహాశయనిశీవితము, సంపూర్ణోపన్యాసము
లు—మానికోండ సత్యనారాయణశాస్త్రిగారు. డిమ్మి 420
పుటలు. 2-4-0
తత్వమండలికా (ప్రథమభాగము)—సన్నిధానము నూ
ర్యనారాయణశాస్త్రిగారు. 1-0-0
సంగీత శేమంతకమణి. 0-8-0
ఆంధ్రకేబింతామణి (సంకీర్తన) —పారనంది రామ
శాస్త్రిగారు 0-12-0
మహర్షి జేసేంద్రనాథ తామరగూర్చి స్వీయచరిత్రము
—మొక్కపాటి రామమూర్తిగారు. ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్య
ముగ జరుగవలసినది. ఘనత్వైక్యకాగితము. పుటలు 214 కాగిత
తీతోలైను. (కొన్నిప్రతులు మాత్రమే కలవు) 2-8-0
పాస్తుభిర్ములు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము,
నెం. 6, 7 తంబు శెట్టివీధి, బార్జిటవుక్, మద్రాసు.

ఆంధ్ర భాషాసూచిని 2వ భాగము

(పరివర్ధితము-పునస్సంకేధితము)
ఇచ్చుది యాంధ్ర భాషా సూచిని 2వ భాగము సంపాదించుకొనఁ
దలచిన వారల కొరకు సత్సంగి పేరు కనుగునదిని పండి
తులనేకు లభి సాయపడియున్నాడు. ఉపాధ్యాయుల సాయ
ముక్కులకేయే సులభముగా గ్రహింప నవ్వగులగున నున్న
ది. ఆనభవిష్యదులగు పెక్కుయేలములమున జనులకు
సుబోధముగు లాగున నులభ్యమై ని వ్రాయబడియున్నది. కుల
ధముగా గ్రహించుట కనువగులగునది కనుకములు పెక్కు
లిందుగలవు. ఇయ్యది బరీక్షలకు బోవువారికి సేవకులకు
విశిష్టలి యుపయోగమునును దియు పెక్కురు వ్లాపించి
యున్నాడు. ఈ గ్రంథి భవిష్యత గ్రంథకర్త యాంధ్రలోక
మున కెంతయు సేవయేసినదోనో నిర్వివాదాంశము. దీనివల
య 0-10-0. గ్రంథముల లభింపనలము.
మొదటి భాగము, భాషాసూచి, హిందూ హైస్కూలు,
త్రావాంధ్రోపాధ్యాయులు, హిందూ హైస్కూలు,
4598 తిరువల్లి క్లెజ్, మదరాసు.

“ఎలెక్ ట్రిక్” పాయిన్స్ కిల్లర్.

వి. బి. వి. స్వామిగారి భవ్యపథము.
బయటికి లోపలికి ముఖ్యపాఠముచే నుపయోగించు
నదిగాయున్నది. అక్షరము, అక్షరము, అక్షరము, చక్ర, కుక్క
చక్ర, భేరులు, మలబద్ధము, విత్తము, వాంతి, మొదలగు వాటికి
దివ్యోపదేశము. కుక్క, పిల్లి, బామ, తేలు ఇత్యాది జంతు
వస్తువుల లోపలికి కొంత నిచ్చి బయటికి పూసిన తత్వము
విషమును హరించును. రక్తపుష్పికి వర్షవాతాధి నీవారణకు, పల్ల
నొప్పికినీకుడ నుపయోగింపవచ్చును. మాకు వ్రాసిన క్యాట
లాగు యోగ్యతాపత్రికలతో పంచెదము. 4400
అడ్రస్:— సాగర్ అండ్ కో.,
జనరల్ మర్చెంటు, చిక్ పేట, బెంగళూరు సిటీ.

ఇండియాలో ప్రఖ్యాతిగాంచిన
శ్రీకృష్ణ జ్యోతిర్విద్యాలయం, తణుకు
ప. గోదావరి
ప్రాప్తయిదురు:—ప్రాప్తయి కే. యె. కొంగు రిడింగు.
1 సం॥ ఫలముకు రు. 2. ప్రతి సం॥ ఫలం జీవితం రు.10
ప్రతి రి మాసముల ఫలం జీవితం రు.25. 5 ప్రశ్నలకు రు.1-4-0
2 అచాల బిళ్ల పంపిన విభాషణలగుంటల పంచాంగము సర్ది ఫి
కెల్లతో పంపబడును. 12 పంచాంగములు రు.1. ఈ పంచా
గములో విశేషములు చాలా వున్నవి. జ్యోతిషము నేర్చుకొనే
వారికి చాలా ఫలప్రయోగము.
సర్దిఫి కెల్లు ఇచ్చినవారు:— 1 శ్రీపురయ్యగారు యె
స్టు జమీందారుగారు 2 కే. పి. లక్ష్మణరావుగారు 3 వివా
బాద్దర్ మావర్ల రామచంద్రరావుగారు 4 జి. కే. శ్రీనివాస
అయ్యగారు 5. పి. జిల్లా రిజిస్ట్రార్, కృష్ణా. 5 మహమ్మదు
అలీసాహెబుగారు జిల్లా నూపరెం టెం టెంటు ప. గోదావరి
జిల్లా. 4402
విభవ సంవత్సర గంటల పంచాంగము 15—28 తేదికి
దరఖాస్తుదార్లకు పంపబడును.

వాణి క్షోతిమాలయం, పెంటపాడు
వర్ధిము గోదావరిజిల్లా
నలయువారు వారి జాతకచక్రముయొక్క నకలుగాని
జననకాల ఘడియలుగాని వ్రాసిపంపించినయెడల జాతకుని
యొక్క ఆయుర్దాయము, శరీరదాహద్యము, ధనము, సోదర
సోదరీలు మాతృ, భూమి, విద్య, సంతతి, శత్రువు, కళత్రము,
దివ్యశత్రువు, భాగ్యము, పితృ, ఉద్యోగము, లాభము, వ్యయ
ము మొదలగు యావత్తు సంగతులు వ్రాసి పంపించబడును. (1)
జీవితము యావత్తుకున్నా మహాదశ, అంతర్దశ, జరుగుచున్న
మహాదశకు దశాఫలితములు వ్రాయబడును, రూ.12. (2) జీవిత
మున్నా మహాదశ, ఫలితములు జరుగుచున్న మహాదశలో అంత
ర్దశా ఫలితములు జరుగుచున్న అంతర్దశా ఫలితములున్నా వ్రా
యబడును రూ.6. (3) జీవితమున్నా మహాదశా ఫలితములున్నా వ్రా
యబడును రూ.3. గోదావరి నిత్యచర్య ప్రశ్నలు రూ.1.
వెంకట సుబ్బయ్యశాస్త్రి,
4898 వారణాసి బాపయ్య సిద్ధాంతిగారి కుమార్తె.

2 మహాసూర్యవర్తి
ప్రకటనయైన యోగము. ప్రతివారికి అవసరమయినది.
తుల్యులు, నోటసిఫికర్లు, కాల్లెచేతులు ముఖ్యము, నోటి
యి, రి, గుండెలోములు మొదలగు పెక్కువికారములకువై
ద్య ధము. శ్రీ ముక్త్యారాజావారి స్థానమున తయారయి
2-వల రు.1-కి రు.5/- 2126
ఆర్ధరసాయనశాల, ముక్త్యాల(కృష్ణా).

Price Annas 10 only.
AMRUTANJAN DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

జాతకము
జాతకచక్రము నకలుగాని జననకాల ఘడియలు లేక ఘం
టులుగాని ఉత్తరము వ్రాయుకొనుగానిమాకుపంపినచో జాత
కునియొక్క రూపము, వ్యభావము, ధనము, భూమి, విద్య, సం
తానము, కళత్రము, ఆయుర్దాయము ఉద్యోగము, జీవనము.
మొదలగుగల 28 విషయములు వ్రాసి రూ.2-4-0 లకు వి,
పి. గా పంపెదము. కృష్ణరెడ్డి రిడింగుతో ఒక సం॥ రఫలం
1-4-0. ఆకెల్ల వెంకటేశాస్త్రి,
గోపాలపురం. కొత్తపేటపొస్టు, గోదావరిజిల్లా

శ్రీయోగానందాంధ్ర
రామాయణము
మన్వశ్రీ చిల్లరిగె యోగానందకవి రచితము
వ చ్చాండములు:— పదోందువేల గద్యపద్యములు.
నానాచాల మృదుమధురకై లి, సుప్రసిద్ధపండితకవులచే గొనియా
డబడినది. భక్తిరసముచేసింది వినువారికి గనువారికి విందొనర్చు
ను. వాణిమద్రాక్షరశాస్త్ర, బెజవాడలో ముద్రితము.
ప్రథమ సంపుటము:— బాలయోధ్యాకాండములు
గలది. ఇది వెల్యడినది.
ద్వితీయసంపుటము:— ఆరణ్య కిష్కింధా నందర
కాండములుగలది, అచ్చగుచ్చుది.
తృతీయ సంపుటము:— యుద్ధకాండము.
ఈ వెంటనే ముద్రాపాసివచ్చువారికి రూ.12 లకే మూ
డుసంపుటలు వెలకుదొరకును. వారి పేరుపై గ్రంథమందు
బ్రకటింపబడును.
అచ్చుపడిన ప్రతిసంపుటియు రూ.5 లు వెల. ఇవయ
ములు కృతికర్తకు వ్రాసిన తెలియవచ్చును.
కృతికర్త, యోగానందకవి.
ఈను గోదావరి. రాజ్ పేట పి. హెచ్. స్కూలు, శివ
యర్ తెల్లపండిట్. 4496

మోహనీతైలము
5 తులీ నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0

శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.
ఇది మనఃపరిశ్రమము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శు
ఉద్యోగములు మొదలగువారికి నుఖిద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును.
గుండరుల మోహలావణ్యములకు ప్రాపకురులను మనోహరముగ
పెంచి కాపాడును. ఈతైలమునందుగల రమణీయముగు నువాసన
చెప్ప నలవి గాదు. తలకు రాచి దువ్వుకొనిన ఇరుగుపొరుగు
వారలకుగూడ పరిమళము వ్యాపించును. తలలో చుండును పుష్ప
నియ్యదు. దీనియందు మనోహరముగు నువాసనద్రవ్యములను చేర్చి
తయారుచేయించి వేలకొలది సీసాల విక్రయించి మెప్పు బడసి
యున్నాము. వేయేల, ఒకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు.

గజ్జికీతైలము
వల డబ్బీ 1-కి రు.0-4-0; వి. పి. నవా 0-9-0.
ఈ తైలమున వాలుగు పూటలు రాచిన చీడ, గజ్జికీ
లిలము, జీల మొదలగునవి నశించును. తక్కువ వనితేయను.
అమ్మతొంజనం దివో, బొంబాయి - మదరాసు.

**THERE IS A
DIFFERENCE**

లిజర్నలమును
ఉపయోగించి దీనిని చేరు
లేని యితరకలములకును గల
వ్యత్యాసమును కనుగొనుదు
మీ ఫక్కి-కి తగినది!
**100 రకములకు
వైననే గలవు.**
వాటినుండి మీకు కావలసిన
దానిని చెప్పించుకొనుదు.

MP. C9 LONDON

Agents: P. HOLT & Co., Ltd
P. O. BOX 237
MADRAS. 4343